

Fecioară îndurătoare roagă-te pentru noi

FECIOARA DIN FATIMA

REGINA SFÂNTULUI ROZAR

PRELUCRATĂ

DE

P. S. IOAN SUCIU

1943

Cu aprobarea și binecuvântarea

Înalt Preasfințitului Părinte

Dr. IULIU HOSSU

Episcop și Administrator Apostolic

Edit. „Sf. Nichita”, - Episcopia română-unită
Nagyvárad-Oradea

Surâsul lui Dumnezeu

Când trecui mai întâi prin fața castelului Sant-Angelo, vechiu palat al împăratului Roman Adrian, privii îndelung îngerul ce-i încununează creștetul. Statuia de bronz îl înfățișează în momentul când stă să vâre sabia în teacă. Viziune ce te urmărește. Îngerul a înmărmurit cu vârful spadei în gura teacăii. Ce așteaptă de-atâtea veacuri? Dreptatea lui Dumnezeu a biruit Mila? Când sfântul Grigorie cel Mare și credincioșii Romani încercați de ciumă, pelegrinară desculți în ajunuri și rugăciuni spre bisericile Domnului, îngerul își vârise sabia în teacă și nenorocirea a luat sfârșit.

Dar sabia îngerului Dreptății de data aceasta nu mai vrea, pare că nu mai vrea să-și odihnească lama tăioasă în buzunarul de metal.

Dumnezeule, sunt încremenit de acea viziune: SPADA NU VREA SĂ INTRE în teacă. Oare acea teacă ce cheamă și reține tăișul sabiei nu sunt rugile și pocăințele noastre, strigătele și suspinele spre tavanurile paradisului? Nu sunt oare lacrimile și ranele noastre, gemetele și plânsul înfundat al văduvelor, horcăitul agoniilor acceptate și valurile de sânge ce spală mâlul sufletelor noastre? Așa este, Doamne, sunt întârziate pocăințele noastre și nici acum frângerea inimii nu se împlinește la ora ce se cuvine. Pânăce nu vom cheltui rezervele de plâns penitent, de îndurare pocăită, de umilire preschimbătoare de suflet, pânăce rugile noastre nu vor întrece fără de numărul păcatelor, până atunci sabia dreptății nu încape în teacă.

Să oferim sabiei Dreptății teaca pocăinței noastre.

Oare care să fie „părerea” lui Dumnezeu asupra sângeroasei încolțiri între neamuri? Ce cugetă Cerul asupra vârtejului de ură înarmată și vărsătoare de sânge? Ora în care vorbește DREPTATEA să nu aibă o neînsemnată spărtură de popas pentru a rosti un cuvânt și de milă?

Noi credem că Dumnezeu vorbește numai când ne alintă, și socotim că tace când pedepsește.

Să credem acum, că trecem prin cea mai luminoasă lecție de catehism pe care ne-o dă Providența. Am refuzat să ne spălăm în Sângele lui Isus, ne vom spăla în al nostru. Am tăgăduit Evanghelia Lui, să simțim evanghelia noastră. Ne-am sfiit să urcăm muntele Fericirilor, să înotăm acum în valea lacrimilor.

Istoria vremii de față este cauza Domnului să așeze inima noastră între versurile psalmului: „Dintru adâncuri am strigat către tine, Doamne...” Când durerea ne va preschimba inima în tropare de pocăință, atunci nimic nu a fost spre pagubă. Pentru întoarcerea unei inimi omenești Dumnezeu urnește stihiiile universului.

Suntem niște adevărați infomețați după răspunsuri simțite, venite de Sus. Suntem anevioși la o adevărată schimbare a inimii, până ce nu ni se pune în mișcare simțirea.

Istoria arătarilor din Fatima Portugaliei este Dumnezeu care consimte să se aplece și să atingă cu degetul creator coardele fapturii noastre. Și vom tremura și vom vibra și vom da sunet fiecare după măsura darului și-a buneivoințe.

Aceea care veghiează

Lângă fiecare Via Crucis a oamenilor și-a omenirii Sfânta Fecioară priveghiază. *Stabat*, ea este dreaptă, monolit de mângâiere și nădejde lângă Cruce. În preajma durerilor se arată, își spune cuvântul, îi dă aripi și revărsă haruri de putere ca să răspundem binecuvântării dăruite: Neprihănită ne întâmpină când lumea urcă, a nu știu câte oară Golgota, nereușind să se răstignească CU HRISTOS, doar numai de-astânga Lui!

Ea ni se vedește ca o adiere molcomitoare a Spiritului Mângâierii, ca un răspuns a milei dumnezeiești, ca un surâs de nădejde între infuriatele și îmbrâncitele trufii omenești.

Putem atât de lesne scrie un destin mai fericit pentru noi, doar să-l scriem cu pana și cu cerneala pe care ne-o îmbrăie Dumnezeu.

Arătările sfintei Fecioare Maria de acum 25 ani în Fatima Portugaliei, sunt bobi de rouă peste setea noastră de-a ști

ce cugetă Dumnezeu despre noi, care este punctul lui de vedere referitor la socotelile noastre omenești, care ajung să boteze a nu știu câte oară scoarța pământului cu sângele fiilor oamenilor.

Ziua de 13 Octombrie este împlinirea a 25 ani — un sfert de veac — dela ultima arătare a Vergurei la infundătura „Cova da Iria” din munții Sierra d’Aire. Aceasta fugă a vremii nu-i micșorează actualitatea. Grăirile care coboară din Ceruri nu sunt schimbate și slăbite de vreme. Rămân ca piramidele, mai lămurite pe fondul pustiului vieții noastre nestatornice și chinuite.

În 1917, când avură loc cele șase arătări, Europa, ca acuma, se găsea în al patrulea an de crâncenă măcinare sângeroasă.

Cu 25—27 zile înaintea primei arătări, 13 Mai, adevărat prin 16 Aprilie 1917, sosiră la Petrograd Lenin și Troțki, așezându-se în fruntea revoluției bolșevice. În 7 Noiembrie a aceluiaș an o biruia revoluția, cu 25—27 zile după cea din urmă arătare din 13 Octombrie.

La aniversarea acestor 25 ani dela apariția Maicii lui Dumnezeu, se desfășoară cea mai uriașă încordare pentru nimicirea Statului bolșevic. Aceasta luptă nu este spre conversiune, ci spre exterminare. Fecioara sfântă a vorbit despre Rusia în arătările din Fatima. Ea a indicat și armele care vor întoarce Rusia la viața credinței.

În aceeași zi de 13 Mai 1917, aproape la aceeaș oră, avu loc în Roma, sfințirea întru Episcop a aceluia care avea să ajungă Papa Pius al XII-lea.

Trei coincidențe, care, poate ne sunt revelatoare: Sfânta Fecioară—Papa—Bolșevismul.

În această zi tomnatică, a 25-a aniversare a ultimei arătări — 13 Octombrie 1917 —, am așternut la picioarele înduratei, dorința ce-mi tremură în inimă de-a vedea fiii neamului nostru biciuind moliciunea credinței lor și drepti, ca un singur penitent întârziat în valea plânsului, să-și depene viața în această minunată poveste de har și jertfă, nu cumva sombri cavaleri ai Apocalipsului să guste cu copita cailor, vârtoșia păcătoasă a cerbiciei inimii noastre împărechiate cu noaptea.

Martori noi înși-ne, cu multă emoție, la valurile de credincioși ce seamănă în lungul șirag al drumurilor, când prăfuite, când noroioase, rugile lor pe boabele de rozar și risipesc în vânturi, spre clopotnițe și umile troițe dela răscruți,

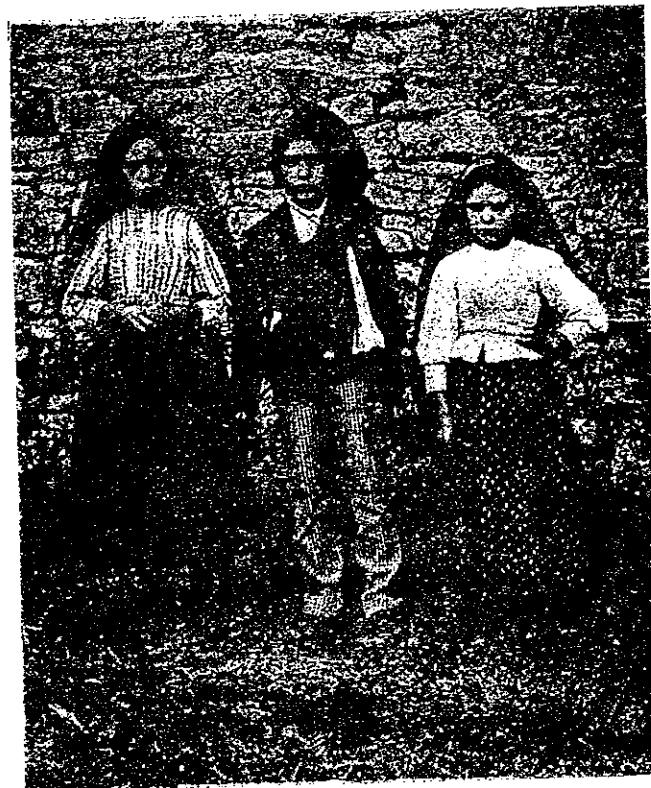
cântecelile mariane, nu putem să tăgăduim stăruința unei simțiri fierbinți creștine care ne silește inima și pașii spre mănăstirile și bisericile închinare Preasfintei Fecioare Maria.

Sfinte lăcașuri a Vergurei din ceruri, câte taine nu cunoșc unghiurile tale adumbrite! Câte clopote de mângăiere nu fac să răsune în inimile noastre pământeste, suspinele înălțate în ele spre Tine! Că Te areți aci, că Te areți aiurea, prezența Ta este lângă fiecare suflet frânt, mâinile tale alintă ce-i zdrobit în noi și pe brațele-Ți nevăzute este legănat fiecare răstignit.

Este dorul meu ca aceste câteva pagini scrise la un sfert de veac dela arătările ei în Fatima Portugaliei, să aducă sufletelor noastre o adiere răcoritoare de supranatural, un avânt hotărît spre rugă și jertfă, o îndreptare a gândurilor asupra multor trebi omeneste, și în sfârșit, voința stăruitoare de-a apuca și noi cărja pelerină spre Bisericile, unde Fecioara din Nazaret binecuvintează încă, cu Fiul ei, truditele noastre vieți fără merinde, ea care este neîntreruptul surâs dulce al Măii lui Dumnezeu în nebuna văpaie în care se یرsește viața omenirii.

13. X. 1917.
13. X. 1942. 25 ani dela arătările Sfintei Fecioare.

IOAN SUCIU
Episcop auxiliar.

Văzătorii Sfintei Fecioare în Octombrie 1917.

Sora din cealaltă margine

Portugalia, este o țărișoară cu șapte milioane și ceva de locuitori. Străbătută de munți și ape este neîntrerupt blajin spălată de imensul similiu al oceanului. Portugalia e mereu în lighianul uriaș al Atlanticului. Și istoria ei e scrisă pe ape: Popor de navigatori și comercianți, oglindește clima dulce și pământul aproape tropical. Cerul de un porțelan albastru, senin și visător, acopere munții cu eucalpeți; tăpșanele parfumate cu mireasma florilor, văile umbroase cu repezi ape ce se adună de prin coclaurile munților. Natura, aci, a fost îndelung și hotărît ocrotită. Certosinii din Evul Mediu obținură îngăduința să afurisească pe toți, care și-ar lua îndrăsneala să taie sau să micșoreze frumusețea plantelor pădurii.

În mijlocul acestei naturi binecuvântate, odihnesc și astăzi mănăstirile, bisericile, fortărețele și turlele de odinioară, amintiri a veacurilor de aur lusitane. În una din aceste perle a vremilor de cucerire, în basilica *dos Jeronimos* din Lisbona, capitala țării, odihnesc cei doi mari genii ai nației, Vasco de Gama navigatorul și fecundul scriitor Camoens.

Aceasta este țărișoara unde sfânta Fecioară avea să-și de-a popas picioarelor sale de roze și lumină, pentru a face să renască prin șase cercetări un popor umilit de-o mână de necredincioși, și să urce la pacea și propășirea zilelor de astăzi.

Fatima, Fatima

Aproape de inima Portugaliei, la 130 km. Nord de Lisbona, unde pământul țării își ridică umerele, parcă ar vrea să nu piardă din vedere Oceanul și navigatorii, adăpostit de pereții munților Sierra d'Aire, se găsește sătulețul cu nume arab Fatima.

Fatima este o mică parohie a celei mai mici Dieceze portugheze, Leiria. Ca atâtea altele din regiune, își are și ea le-

genda ciudatului nume. Spre 1158, când Portugalia, din sud de râul Tago, era sub jug musulman, un grup de cavaleri și tinere arabe ieșiră la câmp să petreacă de ziua sf. Ioan, 24 Iunie. Pe neașteptate sunt atacați de războinici portughezi sub conducerea lui Don Goncalo Hermingues. Se încinge o luptă din care ies biruitori Portughezii. Intre prizonierii făcuți se află și nobila tânără Fatima. E cerută în căsătorie de Goncalo Hermingues. Fatima învață catehismul, se botează și leagă căsătorie cu cavalerul portughez.

Nu multă vreme după aceea moare, și nemângăiatul soț zidește o biserică și o mănăstire, în cinstea sfintei Fecioare. Acolo fură așezate rămășițele Fatimei, care în botez primi numele de Oureana. Din acea zi cătunul unde fu clădită biserica și mănăstirea luară numele de Fatima.

Fapte însemnate de arme avură loc în regiune prin veacurile XII, împotriva semilunei, și în veacul XIV, împotriva Castilienilor invazori. Luptele de aci asigurară independența Portugaliei. În amintirea biruințelor repurtate regele Ioan I, construi mărețul Sanctuar al „Sfintei Fecioare biruitoare” și o mănăstire, ambele încredințate călugărilor dominicani. Sălășluiți aci, cucernicii sfintei Fecioare, au răspândit prin cătunele dosite în munți și văi, evlavia sfântului Rozar. Perle de iubire și încredere, mărgelile sfintelor Mătăanii, s’au strecurat prin degetele credincioșilor acelei regiuni. Deși mănăstirea nu a răzbit dintele vremii decât până pe la sfârșitul veacului al XVI, pietatea mariană adânc înrădăcinată în popor, ajunse în obiceiul sfânt al familiilor, al bărbaților și copiilor. Evlavia sfântului Rozar a stăruit mai mult decât zidurile mănăstirii, intrase doar în mănăstirile peste vreme a sufletelor țaranilor portughezi, unde râul timpului nu avea ce măcina.

Este de înțeles, pentru ce sfânta Fecioară alese acest loc al noiei arătări.

Surâsul ei răspunde truditelor buze arse de mizeriile omeniești, care tremură îngânând cu inima cutreerată de furtuni cuvintele de închinare și bunăvestire a Arhanghelului în Nazaret.

Fatima, Fatima, Nazaret al Portugaliei, sălaş al nădejdilor de-atâteaori desmințite de oameni și evenimente, loc de audiență a Imaculatei cu inima noastră chinuită, stârnește prin harurile ce se varsă din tine, lacrimile noastre târzii, suspinele noastre uitate, puterile noastre lăncezite și credința noastră în mijlocirea Aceleia ce și-a legat numele de tine.

A unora ca aceștia...

Cereștile vestiri, pe care le primim cum am primi roua în vremi de uscăciune, sunt încredințate de Dumnezeu sufletelor simple și pure. Copiii au știut să se așeze între avangărzile lui Dumnezeu. Samuil, David, Daniil au fost niște copilandri, iar Evanghelia este străbătută inalterabil de duhul sfintei copilării.

Sufletul copilului acceptă, nu tăgăduiește nimic lui Dumnezeu. El însuși este o dispoziție înăscută la sfințenie.

În inima și viața a trei copii, sfânta Fecioară a vărsat viersurile ei de lumină și mângăiere. Viața lor este o minune mare, cât de mare este Fatima. Și aci, ca la Lourdes, ca la Salette, ca în Baneaux, își alege copiii. Sufletul copiilor răspunde’n ecou la orice chemare de sus. Și nu e de mirare dacă la Fatima, sfânta Fecioară și-a oprit privirea-i neîntinată asupra a trei păstorași.

Văzătorii dela „Cova da Iria” erau din Aljustrel, o prelungire a satului Fatima.

Lucia a lui Isus, cea mai vrâstnică între văzători, e născută în 22 Martie 1907, ultima dintre șase copii a lui Antonio dos Santos și Maria Rosa dos Santos.

Cei doi verișori ai ei, Francisc, născut în Iunie 1908 și Iacinta, născută în Martie 1910, erau cei mai mici din 11 copii ai Olimpiei a lui Isus Marto.

Toți trei erau cei mai mici, preferații, beniaminii iubirii sfintei Fecioare. Deseori în istoria sacră și în viața sfinților aflăm harul lui Dumnezeu oprindu-se să rodească cu prisosință, în cei mai mici, cei din urmă fii ai familiei numeroase. Totdeauna într’o familie cu copii va fi unul cel din urmă, trebue să fie, însă deseori nu este acela al lui Dumnezeu ci al omului care îngrădește pe Dumnezeu. Intr’un veac de irodian măcel al pruncușorilor, sfânta Fecioară alege pe cei din

urmă a unei familii, a două familii numeroase, ca să știm încotro se îndreaptă ochii lui Dumnezeu și preferințele Reginei peste Cheruvimi.

Copiii simțiau o nestăpânită dorință de-a fi împreună. Cei doi frațiori căutau pe Lucia mai mult decât pe oricînc. În grădina casei verișoarei lor se găsea o fântână cu umbră dulce de migdali, de măslini și castani. Acolo râvneau să se întâlnească, să se joace și să asculte povestirile pe care Lucia le culegea din jurul vetrei.

Nu arareori pustnicia lor era turburată de roiul de copii care da năvală în curtea familiei Santos, unde se jucau sub supraveghierea surorilor mai mari a Luciei.

Era încântător să vezi această lume de mărunței atentă la lecțiile de catehism, pe care le preda Maria dos Santos copiilor ei și oaspeților, în dupămesele Paresimilor. Dintre toți, mica Iacinta reținea mai aproape de inimă lecțiile.

Se întâmplă ca un copil, nu știu a cărui vecin plecat de-acasă, să sfârșească în această improvizată grădiniță și să rostească vorbe necuviincioase. „Lucruri de-acestea nu se vorbesc, sunt păcate și fac să plângă Pruncușorul Isus. Copiii cari fac păcate de-acestea sunt aruncați în iad, dacă nu se spovedesc”. Așa erau învățați copiii.

Puține zile în urmă, Iacinta împreună cu Francisc se aflau din nou la casa Luciei. Ingândurată, zise: „Lucia, mama nu te lasă să vii astăzi cu noi? — Nu! — Atunci noi mergem acasă. Mama nu ne lasă între atâția copii, nu cumva să învățăm lucruri păcătoase care supără pe Pruncușorul Isus”. Și luând de mână pe Francisc, plecară acasă.

Jocul lor preferat era: cine pierde trebuie să împlinească o poruncă a celui biruitor. Iacinta obișnuia să poruncească tovarășilor să-i culeagă florile pe care le numia și să prindă fluturi. Intr'o zi Lucia porunci Iacintei să-i sărute frățiorul care scria în cameră.

— Asta nu! Poruncește altceva, pentru ce să nu sărut pe Isus? Și arată Crucifixul de pe perete.

— Fie! Urcă pe scaun și-l adu aci; te vei așeza în genunchi și-l vei săruta de trei ori: odată pentru Francisc, odată pentru mine și odată pentru tine.

Luând Crucifixul îl sărută cu atâta înflăcărare, încât Lucia până azi nu a putut să uite scena aceea.

Apoi se opri privind pe Isus țintuit pe Cruce.

— Pentru ce Isus este prins cu piroane?

Atunci Lucia începu să-i istorisească Patimile Domnului Isus, dupăcum bine și-le amintea din serile lungi de iarnă, când în jurul vetrei mămica povestea multe lucruri sfinte și frumoase.

Iacinta ascultă plângând. Sărmanul Isus!... Eu nu voiu păcătui, nu vreau să fac pe Isus să mai îndure atâta!

Copiii se'ntreceau să numere stelele cerului. Ochii lor nu cunoșteau priveliște mai frumoasă ca cerul înstelat, aburit mai apoi de lumina lunii, și apusurile de soare. Pentru ei stelele erau candelile aprinse de Ingeri la ferestrele paradisiului. Soarele era candela lui Isus, luna era candela sfintei Fecioare. Frumoase amândouă, una pentru orbitoarea-i strălucire împăratească, cealaltă, luna, pentru blândețea luminii ei primitoare.

Iacinta avea cinci ani, când a fost aleasă să presare petale de flori la cărarea ce avea să străbată procesiunea cu Isus euharisticul.

— Și-l voiu vedea?

— De bunăseamă, Părintele îl duce în mâinile sale.

Sărbătoarea sosi, ba chiar trecu, și Iacinta rămase cu copleșul plin de petale.

— Pentru ce nu ai aruncat florile?

— Nu am văzut pe Pruncul Isus. Tu l'ai văzut?

— Nu l-am văzut. Era ascuns în sfânta Prescură. Nu știai aceasta? Și când ne împărtășim primim în inimă pe Isus ascuns.

— Și vorbești cu Isus când te împărtășești?

— De sigur!

— Vreau și eu să mă împărtășesc cu Isus ascuns, sfârși Iacinta.

Ca să ajungă cât mai repede la prima întâlnire cu Isus, silea pe Lucia s'o învețe Catehismul, lăsând la oparte jocurile copilăriei.

Ciobănași în munți

Maria Rosa, mama Luciei, crezu că e vremea să pună la muncă pe micuța ce sta să împlinească opt ani. Li încredință o turmă de oițe și pe-aci ție calea înspre munte, ca să pască averea casei.

Francisc și Iacinta nu puteau să îndure o despărțire de

felul acesta. După nenumărate încercări zadarnice, le fu și lor îngăduit să ducă la pășune puținele oițe ale familiei. Dar măicuța nu-și lăsă copilașii să plece cu oițele înainte de-a fi recitat „Tatăl Nostru” și rugăciunea către Ingerul păzitor. Apoi razna peste tăpșanuri și afundături cu oițele și cu mi-reama sufletelor lor!

Iubia, Iacinta, să-și asculte glasul răsunând prin văi. Se așeza pe vârful unei stânci și striga câte numai știa, ca să-le audă în ecoul din fundul văii. Ba deseori rostea întreaga rugă „Născătoare de Dumnezeu” ca munții și pietrele, văile și viroagele să răspundă răsunând aceeași închinare. Mai târziu spunea că numele Mariei avea cel mai bun răsunet în munții tăcuți.

Și mai iubia Iacinta să strângă în brațe mielușei albi, să-i ducă o bucată de cale, nu cumva să se obosească. Intr’o zi se așeză cu unul în brațe în mijlocul turmei.

— Ce faci, Iacinta, în mijlocul oilor? O întrebă Lucia.

— Fac ca Isus din iconița ce am primit.

Iacinta cu mielușei, Francisc cu păsărelele și desfătărilor nevinovăției în părcul cel mare a firii, erau neîntrerupte și netulburate. Păsărelele se împărtășeau de generoasa dărnicie a micului păstor din Aljustrel, care-și împărțea merindea cu ele, ca apoi să se ia la întrecere în cântece și ciripituri. Intr’o bună zi, cum văzu un canar în mâinile unui ștregărel îl cumpără cu prețul averii lui întregi: patru bani, și-i dădu drumul, strigându-i în urmă:

— Fii cu grijă, nu cumva să te mai lași prins!

O sârmană bătrână, ologită de ani și necazuri, păștea turma nu departe de pășunatul copiilor, dar cum nu răzbea, biata, să-și adune risipitele dobitoace, la ora plecării, iacă pe Francisc ca o săgeată și cât ai clipi, oile bunicuței erau la un loc. Când se ajungea la mulțumiri, nu voia să audă. Iar femeia avea doar să mai spună: „Micul meu inger păzitor!”

Sub ocrotirea surăsului copilăriei cuvântul mamei le re-veneă ca un oaspe dulce și plăcut ce bătea la ușa inimii: „Rozarul, copiii mei, Rozarul după fiecare prânz, în fiecare zi!” Și se achitau cucernic și... copilărește, ca să le rămână vreme cât mai multă pentru joc. Cum să facă? E cam lungă rugăciunea sfântului Rozar, dar e poruncitoare sfătuirea ma-mei și mângăietoare rugăciunea.

— Haideti, copilași, rostea Lucia.

Apoi luau mărgelușele între degete, semnau fruntea cu o

cruce neștirbită, și alternând, cum este obiceiul, unul rostea „Ave Maria”, iară ceilalți trecând la al doilea grăunte ră-spundeau tot numai „Ave Maria”, până încheiau zecimea de mărgele. Aci poposeau satisfăcuți în ruga „Tatăl Nostru” ro-stită de toți în întregime. Și așa până’n capăt, la ultimul semn al Crucii. Gata Mătăniile! Vreme multă nu se pierduse, însă conștiința le era în pace, și hai la joacă, frățioare, pes-te tufe și pietre.

Și Domnul Dumnezeu se sbegua cu harul său preasfânt în sufletele acestor copilași.

Bunăvestirea ciobănașilor

Cerul era plumburiu și de sus prinse a cădea o ploaie înceată, mărunțică. Era spre sfârșitul primăverii anului 1916 și clima muntelui avea surprizele acestea. Ciobănașii noștri se aciuiară de vremea morocănoasă și ciudoasă, sub o stâncă, într'o scobitură, drept în șaua muntelui. Rămaseră îndelung acolo, în dosul perdelelor de frunze, până și după încetarea ploii. Prânziră, rostiră obișnuita rugă a sfințelor Mătăanii și începură jocul de-a fusele.

Deodată frunzăria începu a se răsuci de vijelia vântului. Copiii își ridicară întrebători ochii spre gura peșterii și văzură înspre răsărit, deasupra dumbrăvioarei de măslini de jos, un mare și strălucitor bulgăr de zăpadă ce aluneca plin de lumină înspre ei. Acuș luă chip de om, chip de tânăr străbătut de raze lucitoare ca o mărgea de cristal străvăzător. Se apropia! De-acum ochisorii lor fugăriți din orbite, parecă, zăreau în față un tânăr ca de 14—15 ani, de o frumusețe de să 'ncânta la pierzare orice muritor.

— *Nu vă temeți, le zise, sunt Ingerul păcii. Rugați-vă cu mine.*

Ingenunchie, apoi se aplecă de fruntea îi atinse pământul și repetă de trei ori această rugăciune:

— *Dumnezeul meu, cred în tine, mă închin, nădăjduesc și Te iubesc! Cer iertare pentru acei care nu cred, nu Ți se închină, nu nădăjduesc și nu Te iubesc!*

Sfârși, se ridică și adăugă:

— *Astfel să vă rugați, Inima lui Isus și-a sfintei Fecioare Maria se apleacă la glasul rugii voastre.*

Apoi se făcu nevăzut.

Copii rămaseră buimăciți, apoi încântați, în fine copleșiți de cele văzute și auzite. O maramă de parfum îi învălîse și prezența lui Dumnezeu le era simțită ca niciodată. Această

In ziua primei arătări copiii se jucau construind din pietre o căscioară.

taină le era bine ascunsă în inimă. Ci rugăciunea le izvora fără istov pe buze, așa cum avură sfat dela înger.

Câteva luni în urmă, tustrei se jucau în jurul fântânci din grădina Luciei. Pe negândite Ingerul li se arată și le zise:

— *Ce faceți? ... Rugați-vă, rugați-vă mult! Inima preasfântă a lui Isus și-a Mariei are asupra voastră gânduri de milă. Oferiți Cehui Preainalt rugăciuni și jertfe.*

Lucia prinse curaj și întrebă:

— Cum să ne jertfim?

— *În toate și cât puteți, oferiți jertfe drept întocmire a vătămării cu care atâția păcătoși îl necinstesc, oferiți jertfe de cerere pentru întoarcerea păcătoșilor. Astfel veți aduce pacea asupra Țării voastre. Eu sunt îngerul păzitor al Țării ... Mai presus de toate primiți și purtați suferințele pe care Domnul vi le va trimite.*

Aceste cuvinte, spunea Lucia, se întipăriră ca o lumină în spiritul nostru, dându-ne să nțelegem cât ne iubește Dumnezeu și cât dorește să fie iubit, apoi cât de prețuită este jertfa și cum se folosește Dumnezeu de ea ca să întoarcă pe păcătoși.

Din clipa aceea dăruiră Domnului cu largă și bucuroasă inimă tot ceea ce era spre suferință, spre greutate și mortificare. Așa începură să petreacă ore și ore în șir prosternuți la pământ, rostind rugăciunea îngerului.

Trecură câteva luni. Erau acum la nceputul toamnei și ca mai înainte străjuiau oițele, se rugau sfântul Rozar și repetau cele învățate dela cerescul Vestitor. Pentru a treia oară li se arată îngerul, în apropiere de peșteră.

De data aceasta avea în mână un potir cu sfânta Hoștie deasupra, din care picurau picuri de sânge. Ingerul lăsă atârnat în aer potir și Hoștie, apoi ingenunchie alături de copii și se rugă de trei ori astfel:

— *Preasfântă Treime, Tată, Fiu și Spirit Sfânt, adânc mă închin și îți ofer preascumpul Trup și Sânge, Sufler și Dumnezeuire a Domnului Nostru Isus Hristos, de față în toate cheltăviturile lumii, drept reparare a vătămărilor cu care este necinstit, și îți cer întoarcerea sârmanilor păcătoși pentru vrednicile nesfârșite ale Inimii Sale Preasfinte și prin mijlocirea Inimii Neprihănite a Mariei.*

Apoi se ridică, luă potirul și sfânta Hostie, împărtășește pe Lucia cu ea, iar din potir dăruiește lui Francisc și Iacintei, zicând:

Luați Trupul și Sângele lui Isus Hristos, vătămat groaznic de oameni nerecunoscători. Reparați fărădelegile lor și mângâiați pe Dumnezeu vostru.

Sfârșind aceste cuvinte, îngerul căzu din nou cu fața la pământ, înoinind întreit rugăciunea de mai sus. Se 'ndepărtă apoi dela ochii lor.

În aceeaș proșternare, copiii mânați de un tainic suflu lăuntric, rosteau neîntrerupt rugăciunea, pânăce Francisc își dădu seama că prinse a se 'nsera și trebuiau să nevoiască spre casă.

Sub înlănțuirea vrăjii acestor arătări, copiii pierdură o vreme gustul de ciripit și joacă și se simțeau fără vlagă.

— Ce ne pasă, zicea Francisc, îngerul e mai frumos decât toate acestea.

Și'n ei coborî Dumnezeu, cu pacea, cu fericirea sa învelind cu șoapte de lumină, înțelegeri pentru harurile ce avea să li se dăruiască mâine-poimâine

Aceasta nu le fusese decât Bunăvestire pentru marea zi, Bunăvestirea ciobănașilor atât de dragi Maicii sfinte, care avea să reverse bunătatea ei asupra vieții lor.

Prima arătare - 13 Mai 1917

„Țara mea este cerul”

Nici nu bănuiești un decor mai primitiv, mai simplu, mai desincarnat de zădărnicii, ca această covată de munte numită „Cova de Iria”, cu tufani și măslini, unde Lucia lui Isus, Francisc și Iacinta Marto continuau să pască turma de oițe. Aci, coastele nu-s severe și muntele nu-i auster. Văile par a îngâna un cântec cu șuvițele lor nevăzute de apă, la umbră deasă de brad.

În această bisericuță a firii, în ziua de 13 Mai 1917, în plin războiu mondial, la care lua parte și mica țărișoară a Portugaliei, spre amiază, când cei trei copilași fără carte prânziră și încheiară rugăciunea sfântului Rozar, avea să fie înțeleasă Bunăvestirea îngerului.

Ca de obicei, rugăciunii îi urmă jocul; ridicarea unei căscioare din pietre. Se așezară la caznă.

Deodată jocul le fu întrerupt de-o străfulgerare în plin senin și 'n marea liniște din nămiezi. Speriați, copiii priviră cerul străveziu aidoma cleștarului. Nici vis de nor, iar soarele săgeta nemilos.

— Pe semne, în spatele muntelui se ascunde furtuna... mai bine să ne 'ntoarcem spre casă, hotări Lucia.

Verșorii, mai înfricați decât ea, primiră gândul, coborând de 'ndată povârnișul colinei, mânând oile spre casă.

Nu ajunseră bine la tufanul dela jumătatea povârnișului și o altă fulgerare strătaie cerul. De data asta uimirea se amesteca cu teama în fragedele mădulare de copil. Dădură zor pașilor s'ajungă în fundul covatei. Dar aci se opriră încremeniți. În fața lor, la doi pași abia, pe frunzariile unui tufan mic, de abia un metru, zăresc o Doamnă de tot frumoasă, numai lumină, mai strălucitoare decât soarele. Nu părea să aibă mai mult ca șasesprezece ani. Fața e prinsă 'n linii curate și delicate peste măsură, învălită 'ntr'un nimb solar și

având ca o năframă de mâhnire în înfățișare. Haina de nea prinsă la gât de un cordon auriu, coboară până la gleznelor picioarelor care par a nici nu atinge frunzele copăcelului. Un vesmânt alb, ca o mantie tivită'n aur îi acoperă capul și persoana întreagă. Dela mâinile împreunate a rugă în dreptul pieptului, atârnă mătăniile cu grăunți albi de mărgean, în capăt cu o cruce de argint cernit.

Până să se desmeteccască s'o ia razna, Doamna îi opri cu un semn blând și un grai dulce:

— Nu vă temeți, nu vreau să vă fac nici un rău.

Lucia îndrăzni să întrebe: Din ce Țară sunteți?

— Țara mea este cerul, răspunse.

— Și ce doriți dela noi?

— Am venit să vă cer să veniți în acest loc, la această oră, în ziua treisprezecea a fiecărei luni, de șase ori de-arându, până în luna Octomvrie. Atunci vă voi spune cine sunt și ce doresc dela voi.

După o scurtă tăcere Lucia întrebă:

— Veniți din cer... și eu voi merge în cer?

— Da, răspunse Doamna.

— Și Iacinta?

— Și ea.

— Și Francisc?

Privirea Arătării se'ndreptă spre copil cu un surâs matern și dojenitor:

— Și el, dar mai 'nainte va trebui să se roage multe Mătăni...

Lucia mai întrebă asupra sorții a două tinere moarte de curând. Și-i fu răspuns că una este în raiu, cealaltă în purgator.

Arătarea continuă:

— Vreți să vă oferiți Domnului, gata la jertie, gata să primiți toate suferințele pe care vi le va trimite, drept răpărare a atâtor păcate prin care se valămă dumnezeiasca mărire, spre întoarcerea păcătoșilor și spre vrednica ispășire a înjurăturilor și-a tuturor ocărilor aduse Neprihănitei Inimi a Mariei?

— Da, vrem, răspunse Lucia în numele tuturor.

Femeia din lumină se arată mulțumită de această promisiune, izvorită din inima lor darnică. Le prevesti suferință multă și degrabă. Ii va întări însă harul lui Dumnezeu, iar ea le va fi alături.

Arătarea îi indemnă să se roage cucernic, în fiecare zi sf. Rozar, așa cum făcură adineauri, ca să vină pacea asupra lumii.

Atunci Doamna cerească își desfăcu mâinile, ce ținea împreunate, revărsând asupra mărunțeilor un mănunchiu de raze tainice, care-i pătrunse până 'n adâncul sufletului și-l făcură să se vadă în Dumnezeu, mai lămurit decât într'o oglindă... și căzură în genunchi rugându-se.

Luminoasa Arătare începu să urce drept spre răsărit, apoi se topi în răsai-soare.

Smulși din uimirea lor, se'ntrebară unul pe celalalt și-și dădură seama că văzură cu toții arătarea mândră, că Francisc nu auzise nimic din cele ce se vorbise în curgerea celor 10 minute cât dură vedenia.

Nu le mai venea să se joace. Fericirea dinlăuntru le ajungea și nu îndrăsneau s'o curme cumva prin vorbe, de aceea acopereau cu tăcerea minunea care se ascunsese în inima lor.

Și turma?... Haide, frățioare, adun-o de prin sămănăturile de mazăre. Noroc că nu făcu pagubă!

Acuma aveau să tacă asupra minunii văzute. Iar Iacinta trebuia să-și îngredească buzele să nu mai tot izbucnească încântată.

— Ah! Cât de frumoasă era Doamna, cât de mândră!

— Fac rămășag, că degrabă vei rupe taina, zise Lucia.

— Nu-ți fie teamă, n'o să spun nimănui nimic.

Soarele scăpăta spre asfințit, decorând în amurg colinele cu pietre și copaci, de-o risipă de culori ca din povești. Peste umbre se adăuga tăcerea, și mai înainte ca stelele să prindă a surăde, văzătorii intrară în ograda din Aljustrel cu turma de oi.

Dar în ziua aceea Fecioara grăi și graiul trecând prin nevinovăția a trei copii, avea să răzbată peste țări și mări, lumină și consolare.

Cele dintâi lacrimi

În vreme ce Lucia simția în suflet o șoptire neîntreruptă: era Fecioara Maria, era Fecioara sfântă, în căscioara verișorilor Iacinta sta ca pe jăratec. Cuvintele desvelirii secretului îi tremurau pe buze, ca picurii de rouă în zori pe che-

narul petalelor de flori la adieri molcome de vânt. Nu mai putea. „Simțiam un dor, o involburare, care nu-mi da pace!” mărturisii. Alergă, sări și cuprinse gâtul mamei grăind:

— Măicuță, am văzut astăzi pe sfânta Fecioară la Cova da Iria.

— Ce spui? ți-ai pierdut mințile? Ești oare atât de sfântă să vezi pe sfânta Fecioară?

— Da, măicuță, am văzut-o! Și Francisc și Lucia au văzut-o! Ne-a spus să ne rugăm Rozarul în fiecare zi.

Apoi istorisi din fir în păr cele întâmplate.

Cu noaptea în cap, Francisc alergă la Lucia și-i povesti ce făcu Iacinta și cum descoperi totul.

Biata Iacinta sta mortificată în fața Luciei, care o dojea aspru. Micuța plânse și 'n genunchi ceru iertare de răul ce făcuse.

Dacă s'ar fi sfârșit „răul” aci! Numai cât să vezi pe Le-lița Olimpia Marta că trece 'n vecini și 'ntrebă pe mama Luciei și mai apoi și pe Lucia asupra arătării. Spusele lor se întâlneau și se potriveau.

Mama Luciei, Maria Rosa, tăcu un moment înspăimântată și mâhnită. Era de credința c'aci se ascunde o prefăcătorie a copiilor, o minciună. Alergă apoi la preot și se plânse de cele întâmplate.

— Ce nenorocire, să ajungi pe gura lumii!

— Și dacă e adevărat, atunci ce binecuvântare, adăugă preotul.

Dacă ar fi aievea, dar nu poate să fie. Copila dă să ajungă o mincinoasă. Dar e pentru prima dată și o să-i arăt eu că minciuni nu trebuie să spună.

Pe asta plecă acasă, să dea copilei prima lecție practică asupra minciunii...

Vestea își făcu drum în cătunul Aljustrel, stărnind uimire, râs și, se 'nțelege, obștească necredință. Voroave se făceau până și 'n Fatima, dând naștere la batjocuri și aspre muștrări la adresa părinților care nu știu să aducă la calea cea bună copiii lor.

Fură ceasuri furtunoase cu lacrimi în loc de ploaie, cu bocet mult. Intr'o bună dimineață mama Luciei voi să pună capăt acestei snoave. Chemă copila și-i porunci să desmintă cele spuse; nu mai putea să îndure atâta acasă. Amenințări, făgăduințe de daruri, corective cu coada măturii, toate unel-

tele de îndreptare fură întrebuințate, dar zadarnic. Copila tăcea sau întărea cele mai dinainte spuse.

În sfârșit îi dădu poruncă să plece cu oile, să cugete bine și la 'ntoarcere să mărturisească în fața oamenilor înșelați că l-a umăgit cu o minciună și să le ceară iertare.

Iacinta și Francisc o așteptau în munte. Cum o văzură cu obrăjorii rumeniți de arsura plânsului, o întrebară în cor:

— Ce ți s'a întâmplat?

— Mama vrea să spun că am mințit; și aș putea să fac așa ceva?

Iacinta se simția vinovată și-și așeză lacrimile lângă a Luciei, stele lângă stele, să cânte măririle Domnului. Așa începură urcușul căii Crucii ca să nu tăgăduiască un advăr ce trebuia vestit lumii în numele albei Fecioare.

A doua arătare - 13 Iunie

Era în preseara sărbătorii sf. Antonie, patronul parohiei, și Fatima se găsea într'o febrilă pregătire, ca să onoreze cât mai vrednic pe marele Făcător de Minuni.

„Povestea dela Cova da Iria” ațipise în multe inimi, le-gănate de fuga vremii. Dar copiii tremurau după ziua reverderii. Iacinta spunea mamei:

— Măicuță, mâine să nu mergi la sărbătoarea sf. Antonie. Vino cu noi la Cova da Iria să vezi pe sfânta Fecioară.

— Sfânta Fecioară nu se va arăta!

— Da, se va arăta. Ea ne-a spus, și se va arăta, sigur.

— Atunci nu vei merge cu noi la sărbătoarea sf. Antonie?

— Sfântul Antonie nu-i frumos, sfânta Fecioară este mult, mult mai frumoasă... Eu voi merge cu Lucia și Francisc la Cova da Iria și dacă ne va spune să mergem la sf. Antonie, vom merge.

Copilașii păscură oițele de cu dimineată, în ziua de 13 Iunie, așa că spre orele unsprezece o luară spre munte, însoțiți de vre-o cincizeci de curioși. Se 'nțelege că părinții copiilor nu erau de față, fură doar cei dintâiu să nu dea crezare pretinsei arătări a Maicii Sfinte.

Mai întâi se opriră la stejarul mare din coasta muntelui și se rugară în genunchi Mătâniile, așa dupăcum făcură altădată.

Voiră să reînceapă rugăciunea când cerul fu străbătut de fulgerarea din ziua primei arătări.

— Acum se arată Doamna, rosti Lucia, așezându-și pe cap basmaua albă și tocmindu-se ca pentru a intra în biserică. Pe asta se și 'ndreptară spre tufanul scund, la locul în tâlnirii.

Doamna cea albă nu întârzie. Iată-o din nou deasupra tufanului, cu gingașele picioare de ivoriu!

— Ce doriți dela mine? întrebă Lucia.

Arătarea îi răspunse că dorește s'o vadă de față și în ziua 13 a lunii viitoare și sfătui a doua oară să se roage zilnic sfintele Mătâni. Mai adăugă:

— Vreau să înveți să citești, îți voi spune în urmă ceea ce doresc.

Lucia îi aduse o rugă pentru un bolnav. Îi fu răspunsul:

— Să se 'ntoarcă, și de-aci un an se va tămădui.

Arătarea le mai încredință o taină care-i privea numai pe ei: moartea timpurie a celor mai mici și inițierea în mănăstire a Luciei, așa se bănuia în urma celor ce se puteau cunoaște, căci copiii își prevesteau sfârșitul sigur, în vreme ce Lucia învăța să scrie și să citească.

Văzătorii, deseori ispitiți, nu divulgară secretul lor. Abia în 1927, Lucia împinsă de ascultare se îndreptă spre euharisticul Mântuitor cerându-i, dacă poate să dea în vileag harurile dăruite ei dimpreună cu „taina încredințată de sfânta Fecioară”.

Isus Domnul o lămuri cu aceste cuvinte:

— Scrie, copilă, scrie ceea ce ți-se cere. Scrie și ceea ce-ți descoperi sfânta Fecioară în vremea arătărilor, referitor la... Ceea ce rămâne din secret, continuă să 'nvăluie în tăcere.

Intr'adevăr, acest prim secret privia pe copii. Era un răspuns al sfintei Fecioare la cererea Luciei să-i ducă cu Ea în Raiu.

— Da, pe Iacinta și Francisc îi voi duce în curând. Tu, va trebui să zăbovești mai îndelung aci. Isus vrea să se slujească de tine ca să fie cunoscută și iubită...

— Voi rămâne așadar singură?...

— Nu, copila mea. Nu te voiu părăsi niciodată. Inima mea Neprihănită va fi refugiul și calea care te va duce la Dumnezeu.

Referindu-se la aceste cuvinte, Lucia complectează documentul adăugând că, sfânta Fecioară își desprinse mâinile din dreptul pieptului și pentru a doua oară răspândi asupra lor valul de lumină care-i făcu să se vadă inecați în Dumnezeu. Iacint și Francisc erau cuprinși în mănunchiul de raze, care urca spre cer, Lucia în acela care se risipea pe pământ. Mai văzură și Inima cereștei Arătări, încununată de spini ce-o împungea din toate laturile, și înțeleseră chemarea la pocăință și reparare, pentru păcatele ce-O vatămă.

Arătarea, și de data aceasta, după zece minute, se topi în lumină, înspre răsărit. Lumea se 'ntoarse în sat răspândind bucuria celor văzute de copii și auzite dela ei, și cum tufanul cu bogata-i frunzărie se 'ntarse spre răsărit de părea că trena unei haine împărătești îl duse în urmă-i.

Calea crucii ciobănașilor

A treia arătare - 13 Iunie 1917

Ca pe măiestre aripi de vânt, vestea întâmplărilor dela Cova da Iria se risipia prin sate. La Fatima nu se vorbea decât despre văzători și spusele lor. Natural, lumea se împărți în două tabere; necredincioșii și încrezătorii în cinstea și nevinovăția copiilor. Primii socoteau o datorie să deradă batjocorind în fel și formă numitele arătări, doar parohul locului, Emanuil Margues Ferseira, mai măsurat și cumpănit, deși tăgăduia crezământul la cele ce se spun, urmărea de aproape curgerea întâmplărilor.

Bieții copii, aveau să înfrunte tumultul oamenilor vârstnici care îi supuneau la nenumărate și felurite încercări.

Iacinta și Francisc scăpară mai teferi cu un răspuns clar și sincer ce dădură mamei. Biata femeie le atrăgea atențiunea asupra răzbunării ce vor avea s'o îndure din partea atâtor persoane înșelate, care iau drumul spre Cova da Iria din crezare față de inchipuirile lor.

— Noi nu silim pe nimenia să meargă acolo. Cine vrea, să meargă; cine nu, nu. Noi vom merge! Iar cine nu vrea să creadă, să aștepte numai pedeapsa lui Dumnezeu. Mămico, și tu vei fi pedepsită, dacă nu crezi.

Lucia avea să îndure martiriu mai chinuitor. Mama stăruia în convingerea că fetița ei minte. De aceea o împovora de ocări, o lovea, o umilea zi de zi. Trebui să intervină parohul ca să se potolească vrajba ce se făcuse în casă din pricina copilei.

— Măine vom fi împreună la sfânta Liturghie; pe urmă vei merge înaintea Părintelui și-i vei spune că ești o minci-noasă. Spovada aceasta îmi ajunge.

„De dimineață intrară în biserică. În cursul sfintei Slujbe, spune Lucia: oferii dureile mele Domnului Isus”.

Contrar așteptărilor, Părintele îi primi cu dulceață și-i întrebă cu blândețe asupra celor întâmplăte. La urmă își făcu reflexia.

— Imi pare că faptele nu pot să aibă o obârșie cerească. Copila este prea închisă, prea tăcută, iar Isus când se împărtașește în acest chip sufletelor, le îndeamnă să se destăinuiească preoților săi. Poate să fie o înșelăciune diavolică. Viitorul ne va lămuia.

Migălosul interogatoriu luă sfârșit în monosilabele Iacintei, care făgăduise, când cu prima ei nesocotință, să nu mai spună nimănui nimic, și cu răspunsurile clare, fără înconjur și neîncurcate a Luciei și-a lui Francisc.

Dar în inima Luciei stăruia un ghimpe: diavolul! Să fie diavolul? își repeta, măcinându-și pacea conștiinței. Să fiu înșelată de diavol? ... „Dumnezeu știe cât mă făcu să sufăr numai gândul acesta”, spunea mai târziu.

Inzadar încerca Iacinta să o convingă de contrar, doar îi va înlătura îndoielile:

— Nu poate fi diavolul! Diavolul este atât de urît. Locuiește în iad, sub pământ. Pe când Doamna aceea este atât de frumoasă și am văzut-o urcând spre ceruri!

Lucia însă continua în chinuirea lăuntrică. Diavolul păru c'o apucă să-i cearnă cugetele. Ce să facă? Îi veni ispita să asculte sfatul mamei și să spună că totul a fost o minciună. Nici nu mai avea gust de jertfe și de mortificații. Pe deasupra, cei din casă nu mai sfârșeau cu dojenile și bătăile pentru toate nimicurile. Și 'n somnul de noapte gândurile negre roiau în jur. Ba odată se deșteptă îngrozită din somn, strigând pe sfânta Fecioară, s'o scape de îmbrâncirea diavolului.

Sub povara acestora, în 12, seara, Lucia luă hotărîrea să nu meargă la Cova da Iria și dacă alba Doamnă va întreba unde este, să-i spună că s'a temut nu cumva să fie diavolul.

Pe asta copiii se despărțiră.

Lume peste lume curgea în spre Aljustrel să ajungă la „Cova da Iria” pentru minunata zi de mâine. Trecu și noaptea, iar în ceasul plecării, simți că o putere suprafirească o împingea și nu i se putea împotrivi nicicum. Lucia găsi verișorii în odăița lor, rugându-se în genunchiu și plângând.

— Și nu ați plecat încă? Este ora plecării.

— Fără de tine nu am îndrăznit să mergem.

— Eu am și plecat...

Mânecară astfel spre locul minunii, alături de mulțimea care devenea tot mai compactă și mai numeroasă. Să fi fost 3000—5000 persoane.

Pământul copt de soare răsuna de cântecul cicălelor. Za-

riștea înecată în lumină adăsta, pare-se străfulgerarea premergătoare arătării.

Semnul se și arată. Cu haina-i de lumină, iată și pe ceasca Doamnă.

Lucia cu fața mohorâtă, cu inima roasă de-o urită îndoială: „Să fie diavolul”? tăcea. „Vorbește Lucio, îi zise Iacinta, nu vezi că Doamna vrea să-ți vorbească?”

Un glas, firav ca o tulpină de lăcrămioară, se auzi:

— Ce doriți dela mine?

Preafrumoasa arătare, după ce-i îndemna să nu lipsească dela întâlnirea din 13 a lunii viitoare, *repetă pentru a treia oară îndemnul la rugăciunea de fiecare zi a sfințelor Mătăanii în cinstea sfintei Fecioare, cu gândul de-a obține încetarea războiului, deoarece — spunea Arătarea — numai EA putea să le vină în ajutor.*

Ca să curme atâtea batjocuri și clătinări, atâtea îndoieli și tăgădui fățișe, Lucia ceru frumoasei Doamne să spună cine este și să facă o minune, ca toți să creadă.

Răspunse, să continue a veni în 13 a fiecărei luni, până în Octomvrie. Atunci EA va face o minune mare ca toți să creadă și va spune cine este.

Lucia ceru vindecarea unui schilav sărac, întoarcerea unei familii din Fatima, să ia în cer un bolnav din Atouguia.

Arătarea îi îndemna la răbdare și ceru recitarea sfințelor Mătăanii, condiție a vindecării și-a împlinirii celorlalte cereri.

„Și ca să-mi ațâțe evlavia-mi amorțită — spune Lucia — ne săpă în inimă cuvintele: *Jertfiți-vă pentru păcătoși și stifiți deseori, îndeosebi când săvârșiți un sacrificiu: „Isuse, o fac aceasta pentru dragostea ce am față de tine, pentru întoarcerea păcătoșilor și drept reparare a vătămărilor aduse Neprihănitei Inimi a sfintei Fecioare Maria”.*

Atunci Lucia prinse a suspina și geme, în vreme ce pe fața i-se așternea o tristețe amară...

Apoi Arătarea se făcu nevăzută, topindu-se în lumina amiezii.

Fu ca o avalanșă de întrebări ceea ce se abătu asupra copiilor, de să-i cutropească.

— Pentru ce ai fost tristă, Lucia?

— Este un secret. Spre binele nostru. Spre răul sau binele altora.

Nu-și dădură seama cât aveau să îndure pentru păstra-

rea secretului. Incercările viitoare aveau să confirme originea suprafirească a arătărilor. Durerile lor trebuiau să fie tot atâtea argumente.

Al doilea secret

Trecură aproape 25 ani și secretul rămăsese secret. Autoritatea bisericească îndemna pe Lucia să divulge secretul, spre binele sufletelor, dar cu învoirea Domnului. Ceea ce se și făcu.

„Secretul are trei părți deosebite, deși foarte strâns legate una de alta — scrie Lucia. Imi este îngăduit să descopăr două din ele, trebuind să păstrez asupra celei din urmă părți vălul tainic al tăcerii. Când Fecioara rosti cuvintele de mai sus, desprinsă din nou mâinile dela piept, ca în viziunile lunilor trecute. Mănunchiul de lumină părea că pătrunde pământul și noi văzurăm ca o mare de foc în care se scaldau înegriți și afumați diavoli și suflete cu înfățișare omească și aveau chipul jăratecului străveziu; flăcările îi aruncau în sus, cădeau apoi în toate laturile, ca scântele unui incendiu uriaș, fără orânduire, cu țipete și plânsete de durere și disperare, înfiorând și cutremurând de groază. (Poate la vederea acestui lucru am suspinat așa cum spun cei de față). Diavolii se deosebeau prin chipurile lor de animale necunoscute, urite și fioroase, dar străvezii ca jăratecul.

„Vederea aceasta ținu câteva clipe. Trebuie să mulțumim sfintei Fecioare că mai dinainte ne promisese paradisul, altminteri am fi murit de spaimă și de groază.

„Ochii noștri se ridicară atunci spre Ea, ca pentru o chemare spre ajutor. Și ne răspunse cu bunătate și măhnire:

— *Ați văzut iadul, în care vor arde sufletele sârmanilor păcătoși. Ca să le mântuiască, Domnul vrea să întemeieze pe pământ evlavia către Inima mea Neprihănită. Dacă se va face ceea ce Vă voi spune, multe suflete se vor mântui și va fi pace. Dar dacă nu se va face și nu va înceta vătămarea Mântuitorului, dumnezeiasca Dreptate se va lămuri cu alte noi pedepse și mai grele*

O propagandă nelegiuită va propovădui în lume greșelile ei, stârnind războaie și prigoniri împotriva Bisericii; mulți din cei buni vor fi martirizați; Sfântul Părinte va avea mult de suferit și multe neamuri vor fi nimicite.

In închisoare

A patra arătare - 19 August

Inimile începeau a se desveli față în față cu cele petrecute la „Cova da Iria”.

Ingrozite de vestirea ceréască și smucirea sufletească ce putea să se întâmple, masoneria și necredința începură o campanie de înjosire a copiilor și-a autorităților bisericești, care dealtcum păstrau o demnă rezervă referitor la cele ce se vorbeau. Presa le sta la îndemână. Copiii fuseseră declarați epilectici în slujba clericilor și a fanatismului poporului, care vreau să năruie instituțiile republicane... Se vorbea despre o nouă fabrică de minuni și de... bani, ca la Lourdes, despre descoperirea unui izvor de apă minerală ce trebuie exploatat... Jurnalele umpleau coloane întregi, alături de fotografiile celor trei văzători amestecate cu ale criminalilor de actualitate.

În ciuda acestor clevețe de gazetă, inimile credincioșilor se umplură de dorințe vii și curiozități amestecate, să vadă ce se petrece acolo.

Ziua de 13 August mâna spre covata minunii tot felul de vehicule, care, căruțe, automobile, biciclete și un popor lacom să audă și să vază ceva nou. Micul tufan, ce servia drept soclu picioarelor Neprihănitei, fu desfrunzit, apoi rupt cu evlavie în mii de bucăți să servească de moaște culegătorilor de lucruri sfinte.

Amiaza sosise și copiii nicăieri.

Un murmur străbătu mulțimea când se auzi că micuții fură închiși de primarul din Villa Nova din Ourem. Se ridicară voci de indignare și cât pe-acți să plece imensa gloată de 15—20.000 persoane, să-i ceară socoteală. Tocmai atunci mulțimea fu atrasă de vederea unor întâmplări ciudate. După ce se auzi obișnuitul tunet se arătă și strălucirea, apoi un nor de totului frumos se așeză deasupra tufanului ciuntit unde rămase aproape 10 minute. Apoi se ridică și se resfiră pierzându-se în zare.

Războiul (actual 1914—18) e pe sfârșite; dar dacă nu vor înceia să vatem pe Domnul, nu va trece multă vreme, în următoarea păstorire a viitorului Papă, va începe un altul mai crud. Când veți vedea o noapte iluminată de-o necunoscută lumină, să știți că acela este semnul pe care Dumnezeu vi-l trimite¹⁾ ca să cunoașteți că s'apropie pedepsirea lumii, pentru nenunțările-i fărădelegi, prin război, foame și prigoane împotriva sfântului Părinte... Eu voi veni să cer constințirea lumii Inimii mele Neprihănite și Cuminecarea de reparare în prima sâmbătă a lunilor. Dacă se va da ascultare cererii mele, nenorocirea va fi îndepărtată sau micșorată; Rusia se va converti și va fi pace; altcum...

La aceste cuvinte zarea se 'ntunecă... Ci iată o rază de lumină: *In sfârșit, Inimă mea Neprihănită va izbândi!... și se va îngădui omenirii un răstimp de pace*".

Arătarea adăogă:

— Nu spuneți nimănui acestea, doar lui Francisc.

— „Când vă ruțați Mătăniile, roștiți la sfârșitul fiecărei zecimi: „O, Isuse al meu, iartă-ne păcatele; scutește-ne de focul iadului; du în ceruri sufletele, îndeosebi acelea care au mai mare nevoie de îndurarea Ta”.

Am redat cuvintele Luciei. Lumea din jur nu auzise nimic; văzuse numai un nor luminos sălășluind în acel loc și o slăbire simțitoare a luminei solare.

Cuvintele cereștei Arătări se vădesc în adevărul lor. Războiul civil din Spania, actualul războiu mondial întăresc cele desvelite și ne împing cu dor furios spre împlinirea celor cerute. Nu proorocia trebuie să ne uimească și îngrozească, ci să ne miște și lumineze adevărul celor spuse, că anume nenorocirile vremelnice a omenirii sunt o pedeapsă a Dreptății dumnezeiești și sunt rodul păcatelor noastre, și în aceaș vreme sunt o chemare la îndreptarea vieții. Altcum nenorocirile nu sunt decât chinuri înainte-mergătoare a marelui chin al iadului.

Ni se luminează apoi o cărare: mijlocirea sfintei Fecioare Maria în aceste împrejurări, ca cel mai sigur mijloc de obținere a Milei dumnezeiești asupra lumii întregi.

Să întărim prin fapte această veche lecție de catechism a Bunătății lui Dumnezeu.

¹⁾ În 1938, în noaptea de 24—25 Ianuarie apărură o lumină mare pe cerul întregii Europe; astronomii o socotiră o ciudată și neobișnuită auroră boreală. Lucia crezu că acela este semnul și o spuse.

Cu toții crezură, că Fecioara sfântă nu a lipsit dela hotărâta întâlnire. Lipsiră copiii. Din vina cui?

D-l Artut Oliveira Santos, primarul dela Villa Nova din Ourem, era mason și necredincios declarat. Nu putea îndura amestecul cerului în afacerile pământului, doar legea separării Bisericii de Stat aduce și separarea cerului de pământ. Mai apoi sunt interzise manifestările religioase în afară de locașul bisericii, și se simția silit să oprească într'un fel oarecare această iritantă mărturie a unei credințe ce nu mai trebuia să trăiască.

Ce făcu? În 11 August cită pe D-l Marto și Lucia. Iacinta și Francisc rămaseră acasă rugându-se și plângând:

— Dacă te vor omori, spune că și noi vrem să murim cu tine. Acum mergem în grădină să ne rugăm pentru tine.

Primarul voi cu orice preț să cunoască secretul împărtășit de Arătare, ceea ce Lucia tăgădui hotărât.

— Voi ști să ies la cale, chiar dacă ar fi să curm viața acestor derbedei.

Pe asta le dădu drumul. Lucia cum ajunsese acasă, alergă în grădină și află prietenii îngenunchiați cu fruntea răzimată de marginea fântânei, plângând și rugându-se. Cum o văzură, uimiți, o întrebară:

— Ai venit? . . . O soră de-a ta ne-a spus că ai fost omorâtă. Ne-am rugat pentru tine, mult, mult.

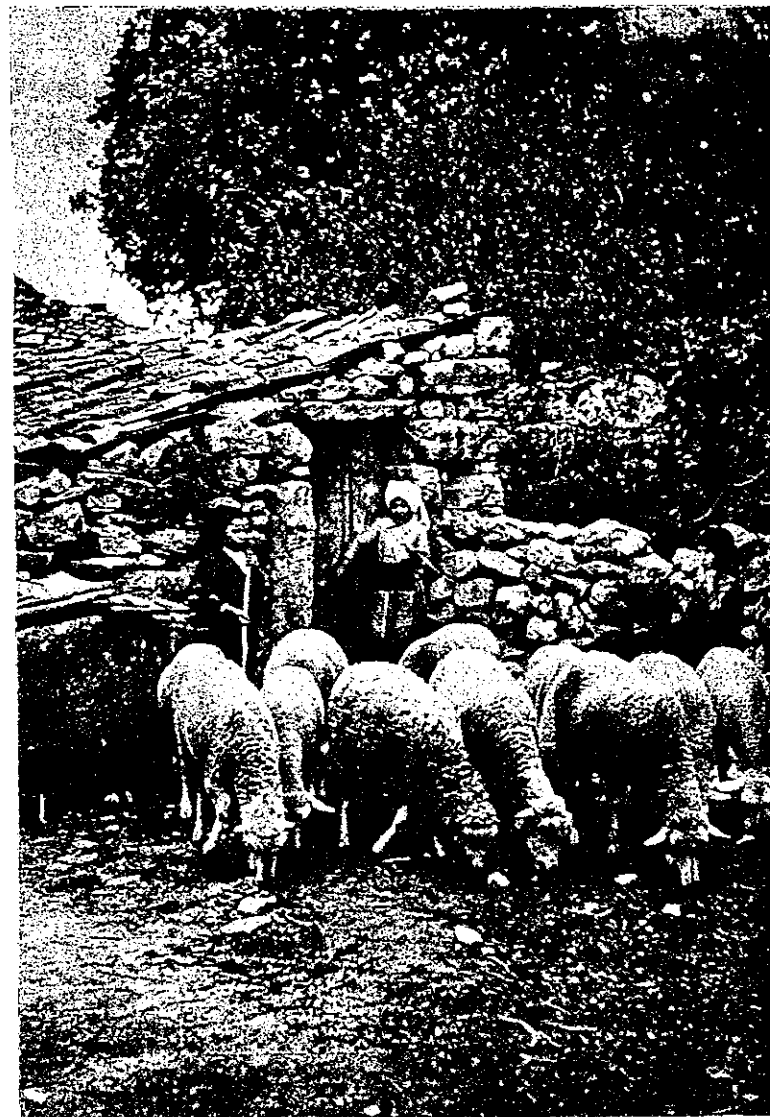
Nu fu aci capătul dramei. În ziua de 13 August, dimpreună cu pelegriii, luă calea spre Aljustrel și primarul. Trase la paroh unde chemă pe toți trei copiii și se întrețin prietenește cu ei, pe terasă, în fața poporului.

Ca să străbată drumul până la „Cova da Iria” mai lesne, îi invită în trăsura sa.

Porniră. La răscruce, vicleanul primar, alege calea spre Villa Nova din Ourem. Mîntîndu-i că îi duce la preotul de acolo, că vor lua masa mai întăiu, copiii văzură că ora întâlnirii a trecut. Au înțeles cursa care le-a fost întinsă. Inima primarului era în praznic. Prima lovitură nimerise de minune . . . li mai rămănea să știricească secretul.

Aci n'o nimeri tocmai bine. Copiii refuzau îndărătnic să dea în vileag secretul Doamnei. Primarul îi arestă și-i închise într'o cameră „de unde nu vor ieși până ce nu vor asculta”.

Rămăseseră acolo până'n ziua următoare. În răstimp o bătrână, se furișă la copii, căutând să fie mai norocoasă în aflarea secretului. Zadarnic. Văzătorii se aflau din nou în

La plecare se roagă ingerului păzitor.

fața primarului, supuși unui interogatoriu amănunțit: întrebări dulci, amenințări crude, momeli cu bani de aur, toate mijloacele fură întrebuintate. Copiii istoriseau cele întâmplate, „dar taina nu o puteau desveli. Fecioara le-a poruncit să n'o spună nimănui”.

Spre amiazăzi, compătimitoarea soție a primarului le dădu puțină mâncare. Sărmanii, prea erau munciiți. Dar încercarea, de-acum avea să fie mai grea.

După masă copiii fură aruncați în închisoarea publică cu verdictul pronunțat: în curând vor fi scoși pentru a fi arși de vii.

Deținuții primiră sărbătorește pe acești mucenici ai secretului sfintei Fecioare. Iacinta, ca să-și ascundă lacrimile se 'ntoarse spre fereastră.

— De ce plângi? Vino aci, îi zise Lucia.

— Va trebui să murim și nu am îmbrățișat părinții noștrii. Nu mai au grijă de noi, nu au venit să ne vadă. Și mi-e dor de mama...

— Nu plânge, zise Francisc. Să oferim această jertfă pentru întoarcerea păcătoșilor. Și cu mâinile împreunate rosti: „Isuse al meu, toate le 'ndurăm pentru dragostea ta și pentru întoarcerea păcătoșilor”.

Cu ochii umezi Iacinta adause:

— Și pentru Preafericitul Părinte și pentru repararea vătămarilor care au necinstit Inima Neprihănită a Fecioarei Maria.

Iși amintiră apoi că nu se rugaseră în ziua aceea sfintele Mătăanii. Iacinta își deprinse medalia ce avea atârnată de gât, un deținut o anină de un cuiu înfipt în perete, și 'n fața acestei icoane îngenunchiară și recitară sfintele rugi. Unul câte unul făcătorii de rele din celulă plecară genunchii, adăugându-se închinării celor trei nevinovați.

Mai trecură anevoie câteva ore și răsună chemarea la un nou interogatoriu, mai aspru, mai chinuitor. Totul fusese de minune de bine ticluit ca să înfrice pe copii.

În fața mușeniei lor neclătinate, primarul se ridică furios: dacă nu merge cu buna, va merge cu răul. Strigă apoi unui servitor să pregătească căldarea cu ulei fierbinte să frigă pe acești răzvrătitori. Pe copii îi asvârli într'o odaie de-alături.

În închipuirea virgină a lor zăreau căldarea aburind și clocotul uleiului înfierbântat... Ușa se deschide și primarul chiamă pe mica Iacinta, de abia 7 ani:

— Vino cu mine: dacă nu vei vorbi, te vei chinui în căldare, cea dintâi.

Copila nu mai plângea. Lacrimile de odinioară pentru mama iubită, acum lăsau loc unei trăsături hotărâte: taina Fecioarei nu se putea spune. Ieși fără să-și ia adio dela ceilalți doi.

Din nou este întrebată, alintată, amenințată și la capăt încuiată într-o altă cameră.

În vremea aceasta Francisc jubila cugetând că va muri în curând și va ajunge în cer. Se gândi apoi la chinul sorei și se închină Fecioarei pentru ea.

În acel moment se deschide ușa;

— Acum e rândul tău să mori. Spune secretul, Francisc!

— Nu pot să-l spun nimănui!

— Nu? Vom vedea! Smucit de braț, fu târît afară. După zadarnice încercări, fu aruncat în odaia de alături.

Mai în urmă trecu și Lucia prin aceeași tortură. Martiriul inimii lor se consumase. Ci taina Fecioarei rămase ascunsă în sufletele lor eroice.

În ziua de 15 se făcu ultimul interogatoriu. Și acesta sfârși spărgându-se de tăcerea de sfinx a păstorașilor. Primarul ne mai având ce face, îi restituî părinților, chiar în ziua Adormirii Maicii Domnului.

Părinții își îmbrățișară copiii. Sătenii le puneau o lume de întrebări. Soartea lor nu mai era a lor, era soartea unor nenumărate gloate, soartea unei chemări la rugă și la pocăință. Pătimirea copiilor era chipul unei alte pătimiri mai adânci...

Păstorașii așteptau întâlnirea în luna viitoare. Nu fu tocmai așa.

Neașteptata arătare

Viața lor liniștită, plină de cântece, de jocuri, de rugăciuni și mielușei, își depăna firul, de-acum înfrumusețat de credința și dragostea lor față de cele spuse de Arătare.

În ziua de 19 August, duminică, mânăra turma prin locul numit „Volinhos”-vălișoară. Dimpreună cu Lucia și Francisc era un frate de-a acestuia, Ioan. Iacinta rămăsese acasă.

Deodată zarea își schimbă fața, ca la Cova da Iria. În timp ce priveau uimiți aceasta, Lucia zări strălucirea premergătoare arătării. Grăbi pe Ioan să cheme pe Iacinta, sigură că Fecioara nu va întârzia. Se văzu a doua strălucire și câteva

clipe în urmă pe un tufan asemănător celui dela Cova da Iria, dar mult mai sus, apăru cereasca Arătare.

Ea se plânse împotriva acelor care i-au împiedicat dela întâlnirea hotărâtă la Cova da Iria, și adause că din această pricină minunea promisă pentru luna Octomvrie nu va fi atât de uimitoare. Ii îndemnă din nou să se roage sf. Rozar și să nu uite întâlnirea din următoarele două luni.

Lucia întrebă ce să facă cu daniile credincioșilor. Ii fu răspunsul să cumpere două scaune împărătești purtătoare. Lucia, Iacinta și alte două copile învesmântate în alb vor purta unul, iar pe celălalt Francisc cu alți trei băieți de seamă lui, îmbrăcați în alb. Ce rămâne să fie întrebuințat la fastul sărbătorii Fecioarei sfântului Rozar și la zidirea unei capele.

În urmă Lucia ceru tămăduirea unor bolnavi. Arătarea răspunse că pe unii îi va vindeca la anu.

Toate acestea păreau lucruri de-a doua mână cereștii Arătării. Cu aceeași față mohorită de-o nobilă tristețe, îndemnă pe copii la rugăciunea și mortificarea de fiecare zi. Apoi sfârși:

Rugați-vă, rugați-vă mult și faceți jertfe pentru păcătoși, deoarece multe, multe suflete se afundă în iad, căci nu-i cine să se roage și să se jertfească pentru ele.

Arătarea fu sorbită de lumină, colo în depărtare.

Ioan nu văzuse nimic, doar auzise un tunet. Ori cât se încruntase să prină ceva cu privirea, nu s'a ales decât cu durerea ochilor.

Văzătorii rupseră cele două ramuri de tufan pe care se sprijiniră picioarele Arătării și le purtară cu ei în sat. Tre-când prin fața casei părinților Luciei, Iacinta zise:

— Tușică, și de data aceasta am văzut pe Fecioara!

— Voi n'aveți altceva de făcut, mincinoșilor!

— Ba am văzut-o! Avea un picior pe rămurica aceasta, altul pe cealaltă.

— Să văd... mincinoșilor.

Abia prinse în mână rămureaua și Maria Roza, dimpreună cu toți cei din jur simțiră adierea unei miresme îmbătătoare și neobișnuite. Ajunse acest neînsemnat fapt, pe lângă cele ce se povestiră în 13 trecut, ca părinții Luciei să mai slăbească din asprimea cu care tratau pe neînduplecata copilă.

Deacum în casă se slobozi o pace caldă și Lucia aștepta mai veselă viitoarele întâlniri.

A cincia arătare - 13 Septemvrie.

Hotărîta și nesdruncinata ținută a copiilor în fața primarului din Villa Nova din Ourem, confirma sinceritatea lor. Nu se putea să fie niște înșelători: păstorașii își oferiră viața pentru dovedirea celor spuse de ei. Poporul se convinse de aceasta și cu ocazia ultimului interogatoriu a trei agenți de poliție, trimiși de susnumitul primar.

— Hotărîți-vă să desveliti secretul, altminteri veți fi uciși.

— Cu atât mai bine, răspunse veselă Iacinta, vom ajunge în ceruri la Isus și la sfânta Fecioară, mai îngrabă.

Ai casei începură cu adevărat să se teamă de primejdie și voiau s'o ocolească ducând pe copii aiurea. Copiii refuzară, hotărîți să moară, siguri în acest chip de-a ajunge repede la fericire.

Nu-i deci nici o mirare că la apropierea lui 13 Septemvrie gloatele se puseră în mișcare ca valurile, spre blagoslovitul loc. Vremea era tomnatică. Frunzele prinseră a rugini și pe ici pe colo pădurea își lepăda coafura, când pe coaste strigătele din vii erau înmuiate în mirosul dulceag al mustului stors.

De acum poporul nu purceda împins de curiozitate, ci atras de-o chemare la rugă și la pocăință. Priveliștea era din acelea care desmiardă credința, scormonește conștiința, scoate păcatul din bârlogul inimii și-l spală cu lacrimi. Nimic ușuratec nu se amesteca aci, unde se adunară între 25 și 30.000 persoane. Cu adevărat, era întâiul mare pelerinaj! Era o tremurare de evlavie ce așteaptă, în toți. Locul arătării era cinstit ca un sanctuar. Bărbații își descopereau capul, mulți ingenunchiau, cu toții se rugau.

Orele dimineții trecură, copiii își făceau cale cu anevoie prin mulțime. Toți voiau să-i vadă, să-i atingă, să le vorbească. Unii cădeau în genunchi cerându-le să mijlocească un

har dela Maica Domnului. Alții aciuți pe arbori, pe ziduri strigau:

— Rugați pe Maica Sfântă să-mi vindece copilul... să dea vederea fiului meu... Aci o soție: să mi se 'ntoarcă soțul; dincolo o mamă: să-mi vadă acasă din războiu copilul drag... Alții apoi: să se 'ntoarcă un păcătos.

„Noi ziceam da, la toate și ne făceam drum. Nu răzbi-răm decât mulțumită unor domni care dădeau în lături mulțimea”.

Cineva fotografie pe copii, a căror simplitate le făcea sufletul străveziu. Se vedeau ocrotiți de orice dublicitate și prefăcătorie.

Copiii au ajuns la locul arătării. Se așezară în genunchi și cu ei toată mulțimea. Nu era decât o singură rugăciune care sbucنيا fierbinte din toate aceste inimi, și se ridica spre Regina slăvită a cerurilor.

Tocmai în amiază, soarele începu să slăbească din strălucire și văzduhul se polei cu aur... Dar să lășăm aci cuvântul unui martor ocular, Rev. sm. Vicar General din Leira, care dimpreună cu un alt preot, sta la o mică depărtare de mulțime.

„Lumea e în rugăciune, când deodată se aud strigăte de bucurie și mii de brațe se ridică arătând ceva spre ceruri: Privește! privește!... Oh! cât de frumos este.

„Pe cerul de cleștar, nici un nor. Ridic ochii și spre surprinderea mea văd foarte clar un glob de lumină mișcându-se încet, sărbătorește spre asfințit, prin văzduh. Prietenul meu avu norocul să se bucure de aceeași priveliște încântătoare și neașteptată.

Globul dispăru din ochii noștri. Alături era o copilă, cam de vârsta Luciei; ea stăruia în strigăt:

— O văd, o văd!... Acum coboară...

După vre-o 10 minute, tocmai timpul cât obișnuia să țină arătarea, copila strigă din nou:

— Iat-o, iat-o. Acum se 'nalță. Și continuă așa pânăce o pierdu din vedere, în spre soare”.

Noi nu văzurăm decât căruța de lumină pe care sfânta Fecioară coborî pe pământul neprimitor ai munților Sierra d'Aire. Dar copiii văzură pe Maica Sfântă.

Lucia ingenunchiată lângă trunchiul tufanului, intrerupse brusc rugăciunea Rozarului.

— Iată-o, iat-o că vine!

Fecioara se arată și le spuse să fie statornici la rugăciunea sfântului Rozar ca să obțină încetarea războiului și promise că se va întoarce în Octomvrie, cu sfântul Iosif și cu Pruncul Isus. Le spuse să nu lipsească cumva dela întâlnirea din 13 a lunei viitoare, Octomvrie.

Lucia o rugă pentru bolnavii care cereau tămăduire.

Ea răspunse că pe unii îi va vindeca, pe alții nu, deoarece Domnul Isus nu se încrede în aceștia din urmă. Mai bună era suferința pentru unii, decât vindecarea...

— Poporul ar vrea să ridice aici o capelă, continuă Lucia.

Arătarea consimți și mai adause că jumătate din daniile credincioșilor să fie folosite spre aceasta.

Convorbirea luă sfârșit. Arătarea se îndepărtă spre răsărit și se pierdu în lumină. Soarele își reluă obișnuita strălucire în marea întindere albastră.

Poporul, care nu auzise nimic din ceea ce spunea cereasca Doamnă, putu totuși să vadă ninsoarea de petale albe, ca fulgii de zăpadă, ce cădea de sus în jurul locului arătării. Florile ninsorii se destrămau în aer și se pierdeau înainte de-a ajunge la pământ. Acest fenomen se zări și alte dați la pelerinajele ce urmau.

Încetul pe încetul lumea se risipi, ducând în suflet desfătarea de-a fi fost atât de aproape de cerul lui Dumnezeu.

A șasea arătare - 13 Octomvrie 1917.

Ceea ce se petrecea în Fatima nu mai era local. Ziarele necredincioase, martorii pioși purtară istorisirea întâmplărilor în toate unghiurile țării. Era pretutindeni o așteptare arzătoare a marelui semn promis. Cucernicia și curiozitatea au împins pe mulți să cerceteze pe micii ciobănași din Aljustrel, să-i întrebe, să le vorbească, să-i descoase. Mă mir că nu s'au îmbolnăvit după atâtea vizite, spunea parohul.

În familiile lor se resimți o schimbare. Ciobănașii trebuiră să-și lase turma, Iacinta și Francisc o încredințară altora; pe la mijlocul lui Septemvrie mama Luciei fu silită să și-o vândă. Copiii însă nu erau deloc schimbați. Aceași căldură evlavioasă în Lucia, aceeași indiferență față de vizitatori în Francisc, iar în Iacinta se păstrase dorul năzdrăvan după jocurile copilărești cu sănătoșii copii ai muntelui.

Dar nu era tocmai așa cu părinții lor. Încă neîncredători în minunea ce avea să se întâmple, cutremurați de svonurile care le ajungeau, ba că autoritățile civile vor așeza o bombă care va exploda lângă copii în ora arătărilor, ba chiar că vor fi ruși în bucăți de gloate dacă semnul făgăduit nu se va dărui, credeau că ar fi potrivit să nici nu meargă la Cova da Iria, ci să lase numai copiii. În orice caz, ei sunt prea mărunței ca răzbunarea să cadă pe capetele lor, dar nu tot așa cu părinții lor.

Chinuită de aceste gânduri, în dimineața de 12 Octomvrie, mama Luciei zise:

— Copila mea, e bine să mergem să ne spovedim. Poate va trebui să murim mâine la Cova da Iria... Dacă sfânta Fecioară nu va face minunea, lumea ne va omori. E bine deci să ne spovedim și să ne pregătim la moarte.

Cu ochi liniștiți și mirați, Lucia răspunse:

— Mămico, dacă vrei să te spovedești, merg și eu cu dumneata, dar nu din pricina pe care ai spus-o. Nu mi-e

teamă c'o să mor. Sfânta Fecioară își va împlini cu siguranță promisiunea.

Mama tăcu și nu se mai vorbi de spovedanie.

Evlavia noroadelor

N'apucă să crepe bine de ziuă, încă în 12 Octomvrie și căile care se îndreptau spre Fatima, Aljustrel, Cova da Iria erau bătătorite de pelerini. S'a smucit credința de demult a poporului lusitan, s'au deșteptat străvechile virtuți și s'au pornit noroadele din cele mai răslețe unghiere ale Portugaliei spre un nou pământ al făgăduinței. Părea că se desmetesc veacurile de rugăciune și cucernicie la suflul Vergurei Mame. Aflai țărani cu mădulare noduroase, meseriași și orășeni, sceptici intelectuali, profesori și marinari, pescari și păstori. Păcătoși cu suflet căit, desculți și munciți de dorul ispășirii desăvârșite, veneau de departe să ntipărească pentru totdeauna în aceste pelerinagii ceea ce aveau să fie: umblet spre pocăință și rugă.

Era un murmur de rugă ne mai auzit până atunci, care se revârsa în afundătura Covei da Iria. Această mare de suflete număra între 50—70.000.

Mulți petrecură noaptea priveghind aproape de locul înălțirilor sfinte. Nu-i stingheria ploaia care cădea neîntrerupt preschimbând Cova da Iria într'o covată de noroiu. Credința trebuia să fie tare ca să înfrunte atâtea incomodări.

Ziua de 13 se arată plumburie, cernită, mohorită. Rugină peste păduri, noroiu pe drumuri și câmpuri, nouri de ploaie tomnatică în sus. Domnia un aer grav și melancolic.

Înainte de ora amiezi, cei trei privilegiați, îmbrăcați în haine de sărbătoare, cu flori pe brațe, plecară însoțiți de părinți, hotărâți să moară, dacă este cazul, împreună cu copiii. Cu anevoie își făcură loc prin mulțime. Iacinta strămtorită simția că se'năbușe și dădu în plâns. O luară cei mai marișori în mijloc și astfel ajunseră la tufanul obișnuit, din care nu mai rămăsese decât un trunchiu olog. Mâini pioase semnară locul arătărilor, prinzând în arc ramurile a trei copaci și-i încununară cu o cruce. Două candelă aninate de acelaș arc, ardeau neîntrerupt.

Lucia ceru să se închidă umbrelele, se așeză în genunchi și începu rugăciunea sfântului Rozar. Gloatele toate se rugau, iar ecoul îl da colinele uriașei arene a Maicii sfinte.

Arătarea

E în amiază. Cerul e brăzdat de-o străfulgerare de lumină. Lucia întrerupe rugăciunea, privește 'n sus și exclamă: „Iat'o, iat'o! O văd!”

— Privește bine, copila mea, să nu te înșeli, îi șopti mama de alături, îngrijorată unde avea să sfârșească toată această mișcătoarea dramă.

Lucia nu mai auzia nimic. Căzuse în extaz. Fața i se înfrumuseță și se 'nveli într'un roz delicat. Buzele se subțiară. Mulțimea vede doar un nour de lumină ridicându-se de trei ori din locul unde stăteau copiii și dispărând cam la 5 metri deasupra lor, asemenea fumului de tămâie ieșit dintr'o nevăzută cădelniță.

Lucia puse întrebarea:

— Cine sunteți și ce doriți dela mine?

Arătarea răspunse:

— *Eu sunt Fecioara sfântului Rozar. Vreau să se zidească aci, în cinstea mea, o capelă. — Sfântui apoi și pe mai departe rugăciunea zilnică a sfintelor Mătăanii, adăugând că războiul e pe sfârșite și nu peste mult soldații se vor întoarce acasă.*

Copila adresă Fecioarei rugile acelora care-i cerură mijlocirea ei. Ii fu răspuns că va împlini unele, pe altele nu.

Arătarea reveni la punctul de căpetenie al vestirii celești.

— *Să se pocăiască cei credincioși și să ceară iertarea păcatelor.*

Luând o înfățișare de tristețe, sfârși cu un graiu de rugă îndurerată:

— *Să nu vateme mai mult pe Domnul Nostru, deja peste măsură de vătămat.*

Lucia a înțeles că aceasta era esența vestirii din Fatima. Dintre toate cuvintele, acestea îi răsuna dureros, acestea îi reveneau mai des, pe acestea ar fi voit să le risipească înspre cele patru fețe ale lumii, ca toți fiii să asculte glasul Mamei cerești.

La ultimul cuvânt, Arătarea își desprinse mâinile care se reflectau în soare și arată cu degetul astrul, apoi se'ndepărtă ca de obicei.

Minunea solară

Lucia tălmăci gestul strigând, împinsă de nu știu ce simțământ lăuntric: „Priviți soarele”.

Înmărmurită, masa norodului fu ca scânteiată de o tremurare și fiecare văzu semnul lui Dumnezeu. Priveliște furată din cărțile prorocirilor despre capătul lumii, când stihiiile vor scăpa peste orânduirile firii; vedenie ne mai văzută.

Ploaia conteni ca prin farmec, nourii se risipiră lăsând o spărtură de cer drept în fața soarelui, care se arată palid ca luna argintie. Apoi, așa, dintr'odată soarele începu să se răsucească învârtindu-se ca o sfârlează de foc țâșnind raze în toate părțile, împânzând cu lumină verde, galbenă, roșie, albastră, violet... toate lucrurile de sus și de jos. Nourii luau chipuri din basme și negândite de oameni, iar puhoiul de lumină și culori se năpustea asupra pământului, vrăja în aceleași vopseli arborii și stâncile înmărmurite.

O clipă soarele stătu locului se dădu apoi învârtelii ca o roată sbuciumată de foc și flăcări, asvârlind mănunchiuri de raze peste toată firea mută de bucurie și groază. Ploua lumină, ploua aur, ploua smarald și safir de se creiase o nouă pajiște peste vechile pajiști ale munților, văilor și nourilor. Talazurile neasemuite unul cu altul se revărsau din soarele ce se 'nvântea nebunește.

Mai poposi odată și reîncepu a treia oară de se 'nvârti mai aprig și făcu un ospăț de luciri în zeci de culori schimbăcioase, care te furau. Părea că-i un praznic ceresc de sfârșit de lume, o muzică de culori ne mai zărite de ochi muritori.

Norodul își vârîse întreg sufletul în ochi. Nu trăia decât în privirea muțită de pajiștea asta de cer.

Deodată crezură cu toții că soarele se desprinde de pe cer și ca un zănatec se prăvălea peste ei. Ca mugetul apelor multe se ridică în slavă strigătul de groază a mulțimii. Credeai că este amurg de lume. „Minune! Minune!” țipă unii. „Cred în Dumnezeu”, strigă cu glas tremurat alții. Colo se aude un aprins: „Ave Maria” țâșnind din piepturi, ca dintr'un vulcan. Și cu acestea se 'mpletește obșteasca rugă: „Dumnezeule, miluește-ne!” Gloatele se proșternură la pământ, îngenunchiind în noroiul frământat de-atâtea picioare. Fu rostit atunci actul căinței. Se credeau ajunși la ultima zi a săptămânei de sfârșit de viață. Teroarea le furase cumpătul. Un bătrân, până mai adineauri, necredincios și batjocoritor, ri-

dica brațele spre ceruri și le smucea aiurit, strigând: „Fecioară sfântă, Fecioară sfântă!”... și lacrimile îi spălau fața. Apoi profetic rosti: „Fecioară a sf. Rozar, mântuește Portugalia”.

În răstimp ce văzură ciobănașii? Aproape de soare văzură pe sfântul Iosif cu Pruncul Isus — ca de un an — în brațe, alături de sfânta Fecioară. Aveau îmbrăcăminte de culoare roz. Isus binecuvânta norodul. Deodată Fecioara Maria luă chipul *Indureratei*, fără spadă în inimă. Mai la urmă avu înfățișarea Fecioarei *Carmelului*, învesmântată în alb cu o manta albastră.

Astfel se perândară tainele sfântului Rozar, *acele de bucurie*, în viața ascunsă, familiară; *acele de durere și de mărire*. Cu adevărat copiii văzură pe Regina sfântului Rozar.

Bogate erau deci icoanele minunii pe care le contemplau și ciobănașii și poporul.

Faptul acestei minuni cerești dură cam zece minute și fu zărit nu numai de miile din afundătura Covei da Iria, ci de mulți alții dela distanțe de până la 30 kilometri. Ajunse chiar să fie fotografiat.

Nu s'a ales cine să-l vadă, cine nu, ca să înclini a crede într'o halucinantă înșelătorie. Credincioși și necredincioși, țărani simpli și oameni de știință pragmatici și pozitivi, cetățeni onorabili și jurnaliști încercați, cu toții, fără excepție, la aceeaș oră, pe aceeaș durată de timp, văzură aceleași fenomene, cu identice variațiuni, precum le văzură și alții neavând de-a face cu ei, aflându-se la mari depărtări, și astea la cuvântul unei copilițe, rostit pentru un pumn de persoane: „Priviți soarele”. — De altcum minciunile optice nu se fotografiază.

Nimeni nu s'a îndoit de adevărătatea faptului, nimeni nu a rămas rece și nepăsător în fața semnului de sus. Fecioara cu adevărat a vorbit cu păstorașii! Cova da Iria era un sanctuar, amvonul unei vestiri de mare greutate întărită cu minuni. Cine se desface de acest loc pustiu, stâncos și sălbatic, în urma acestei emoții mai întâiu simțită în viață?

Oamenii își șterseră lacrimile, unii rostiră o rugăciune și dupăce-și lăsară inima la picioarele Neprihănitei, luară drumul întoarcerii.

Înceind istorisirea ultimei arătări, transcriem aci câteva alineate din scrisoarea unui martor ocular, azi misionar în India, *Ignacio Lourenco Pereira*.

„Nu aveam decât nouă ani și urmam școala primară în

satul meu, adăpostit pe-o colină singuratică, față în față cu muntele Fatima, la o depărtare de zece-unsprezece kilometri.

„... Era în jurul amiezii, când furăm alarmați de strigătele unor bărbați și femei care treceau pe cale în fața școlii noastre. Învățătoarea, o domnișoară cu adevărat bună și cucernică, impresionabilă și timidă, alergă cea dintâi afară și copiii în urmă-i. Afară se adună popor care striga și plângea cu hohote, arătând soarele, fără grijă la întrebările pe care le adresa institutoarea noastră. Era marea minune care se vedea foarte bine din înălțimea muntelui pe care se întindea satul meu, era minunea solară în toată frumusețea ei cutropitoare.

„Sunt neputincios să descriu aceea ce am văzut și am simțit atunci. Priveam drept în soare și-mi părea palid și lipsit de obișnuita strălucire; părea un bulgăr de zăpadă ce se învârtă în jurul său. Apoi, deodată, păru că se răstoarnă în zig-zag asupra noastră, amenințând pământul. Cu desăvârșire înspăimântat, alergai să mă amestec cu mulțimea care plângea, așteptând dela o clipă la alta sfârșitul lumii.

„Alături ne sta un necredincios, care își pierdu dimineța bîrfind pelerinii; era ca paralizat, aiurit, cu ochii cășcați spre soare; îl văzui apoi tremurând din tălpi până'n creștet, căzu la pământ în genunchi, fără grijă la noroiul drumului și striga: „Stăpâna noastră! Stăpâna Noastră!” Sărmanul necredincios, nu putu rosti alte cuvinte.

„In acest timp mulțimea striga și-și plângea păcatele... Apoi din toate laturile purceserăm spre cele două capele a satului, pe care le umplurăm cât ai bate din ochi...

„Atât cât dură fenomenul soarelui, toate lucrurile din jur oglindiră culorile curcubeului...

„Ne vedeam fețele când roșii, când albastre, când galbene... Toate aceste ciudățenii măreau și înteteau groaza poporului. După vre-o 10 minute soarele se întoarse la locul lui așa cum plecaseră, palid și fără strălucire... Când poporul se convinge că primejdia a trecut, se dădu bucuriei, ca la început.

„Cu toții dădură slobozenie graiului: „Minune, Minune! Slăvită să fie Stăpâna Noastră!”

Roadele cereștei arătări

Zguduirea provocată de cele întâmplare la Fatima era întinsă și adâncă. Copiii culeseră roadă în adâncime. Viața ciobănașilor se preschimbă într'o viață de sfinți. Lumea necredincioasă și sectară se agita nebunește și voia să stavilească noua revărsare de supranatural. Autoritatea bisericească începu să ia în studiu ca să se pronunțe asupra vestirii celei de sus. Țara întreagă, în lung, în lat și în interior părea că primește un al doilea botez al credinței. Din stâncile sufletelor țâșneau izvoare de apă și viața creștină renăștea luminată și înfierbântată.

Schimbarea la față a ciobănașilor

Cât sunt de înșelătoare viclenele aparențe! In familie ni-meni nu bănuia schimbarea sufletescă a privilegiaților dela Cova da Iria. „Sunt buni ca înainte, spunea mama Luciei, cu lacrimile năframă pe ochi”.

Totuși în multe și mici lucruri se desvăluie taina frumuseții sufletești a lor. Având dascăl lăuntric pe Sfântul Spirit, duși de mână de povețele sfintei Fecioare, pedagogia urmată de ei, nu avea nimic din academiile noastre de teologie sau de cursurile noastre de ascheză și mistică. Aceiași învățătură ei o sorbeau din interior, vărsată de sus. Au învățat să mediteze, au învățat să iubească, au învățat în același chip să se biruiască, mai presus de toate au învățat greua cunoaștere a sfinților: *știința Crucii*, durerea răscumpărătoare.

Când copiii asemenea lor ajung sfinți, atunci ni se dovedește cuvântul Domnului că sfințenia este răsad ceresc pe spiritul copilăriei, o întoarcere a duhului spre copilărie.

Copiii nu se opresc la accesoriu și nu zăbovesc sterp la lucrurile de mâna a doua. Ei merg în linie dreaptă, în verti-

cală spre esență. Ei nu tăgăduiesc nimic, ci se încred fără murmur. Nu iau la întrebări pe Dumnezeu, Il urmează privind-L, nici nu șovăiesc pe ulița sângeroasă a Sionului timizi și lași. Generozitatea lor e firească, asemenea răsuflării parfumate a florilor. Și plânsul lor e atât de nevinovat, tânguirea lor atât de lipsită de invinuire, cum a fost plânsul și tânguirea lui Isus în grădina Maslinilor și pe trunchiul Crucii.

După toate acestea, sfințenia ni se arată ca o întoarcere spre copilărie: să devii copil în brațele lui Dumnezeu.

În seara ultimei arătări, Lucia se întoarse acasă obosită. Frumoasele-i cosițe lipseau. Fură tăiate de cucernicii pelearini. Pe asta trebui să ia o bună dojană. Când văzură apoi rodul atâtor picioare ce au frământat pământul la Cova da Iria și dispariția cartofilor și legumelor făcute una cu pietrele și noroiul, îi spuseră: „Când îți va fi foame, vei merge să ceri mâncare dela frumoasa Doamnă...” Iar surorile nu o mai slăbeau cu șaga: „Vei mânca ce vei culege la Cova!” Copila abia că mai îndrăznea să ia vre-o îmbucătură.

Cu noul fel de-a vedea suferințele, aceste necazuri le erau ca făina din care se plămădește pâinea.

În ziua următoare plecară la pășunat. Iacinta se trase la oparte, pe-o stâncă.

— Iacinta, vii la joacă?

— Astăzi nu vreau să mă joc.

— Pentru ce?

— Mă gândesc că Doamna aceea ne-a îndemnat să ne rugăm Măitâniile și să ne jertfim pentru întoarcerea păcătoșilor. Acum trebuie să ne rugăm „Născătoare de Dumnezeu” întregă și întreg „Tatăl Nostru”. Dar cum vom face jertfe?

Își roteau privirea unul asupra celuilalt. Știința lor teologică se oprea la puținele lecții de catehism învățate dela mama. Dar ce să fie asta: jertfă? Cum să te jertfești, cum să faci jertfe?... Sărmanii se simțeau încurcați deabinelea.

— Am aflat! exclamă Francisc — să dăm oițelor gustarea noastră, să facem jertfa de a nu mânca.

Ceea ce se și săvârși. Aceasta le-a fost cea dintâi zi de ajun.

Iacinta continua:

— Doamna a mai spus că multe suflete se osândesc la iad. Ce este iadul?

Lucia începea să explice în imaginile pe care le culesese de pe buzele mamei, în serile de iarnă,

— Iadul este o groapă adâncă, plină cu fiare, cu un foc mare, unde sunt aruncați păcătoșii care nu se spovedesc: acolo vor arde fără sfârșit.

— Și nu vor ieși de-acolo niciodată?

— Nu!

— Nici după mulți, mulți ani?

— Nici, niciodată. Iadul nu are sfârșit. Nici cerul nu are sfârșit. Acei care ajung acolo nu vor mai ieși. Și unul și altul sunt veșnice, adevărat vor fi totdeauna, fără capăt.

Fără să ne dăm seamă, în ziua aceea, spune Lucia, am făcut prima meditație asupra iadului și asupra veșniciei.

Îndeosebi Iacinta se cutremura la gândul veșniciei iadului, ca odinioară sf. Tereza de Ahumada: „Totdeauna, totdeauna! Niciodată, niciodată!”

— Și acei care ard nu mor?... nu se prefac în cenușe? Dacă ne vom ruga și ne vom jertfi pentru ei, nu-i așa că Domnul Isus nu-i va osândi la iad?... Sărmanii! Trebuie să ne rugăm și să ne jertfim pentru ei...

Deseori ședea gânditoare și repeta: iadul! Iadul! cât mă mahnesc sufletele care ard acolo! Și tremurând cădea în genuchi cu mâinile împreunate rugându-se: „Isuse al meu, iartă-ne păcatele, ferește-ne de focul iadului, du în cer sufletele, îndeosebi cele mai lipsite!”

Alteori își chema tovarășii la rugă, ca să nu se osândească sufletele. Și se întrebă: „Pentru ce Fecioara nu arată iadul celor păcătoși? Dacă l-ar vedea, nu ar mai păcătuși și nu ar ajunge în el...”

Eroica trăire a crucii

Inima ciobănașilor s'a preschimbat în altar pe care jertfeau totul pentru întoarcerea păcătoșilor.

Într'una din zile, întâlnește pe drum mai mulți copilași din familii foarte sărace, care trăiau din milostenie

— Vreți să dăruim gustarea noastră sărăcuților acestora, pentru întoarcerea păcătoșilor? Întrebă Iacinta, dar și grăbi pasul să împartă copiilor hrana lor. Surprinși de neașteptatul noroc, sărăcuții le ieșiau zi de zi în întâmpinare pe cărărușele și potecile ce duceau spre pășunat. Deatunci zilele de ajun se înmulțiră și ca să-și potolească uneori foamea, se hrăneau cu rădăcini și ghindă de goruni.

Și aci aflarea calea spre jertfă. În vreme ce Francisc se cătara pe gorun după ghindă, surioara îi șopti să culeagă pe cele mai amare, astfel se vor întoarce mai mulți păcătoși.

În schimb, când era vorba de lucruri plăcute, se schimba povestea. Deseori mama îi întâmpina cu ciorchini de struguri răcoroși și coșulețe pline cu smochine gustoase și arome. Atunci le primeau cu bucurie și cum se retrăgea mama, își șopteau:

— Să nu mâncăm fructele, să facem această jertfă pentru păcătoși. Alergau cu ele pe ascuns și le împărțeau săracuților din stradă.

Asemenea sacrificii făcea unul fiecare pe seama lui, ca în ziua în care nașa Luciei îi invită la o delicioasă limonată, și dăruie paharul mai întâiu lui Francisc. Acesta îl dădu mai departe Iacintei:

— Beți voi mai întâiu...

Se făcu apoi nevăzut și înzădar fu chemat, nu se mai arată. Copilele sigure că-l vor afla, dădură fuga la fântâna din umbra migdalilor grădinii.

— Francisc, la cei ai plecat și nu ai mai venit?

— Mi-a venit în minte, când aveam paharul în mână, că pot să fac un mic sacrificiu și astfel să mângâi pe Domnul nostru Isus. Și așa am alergat aci.

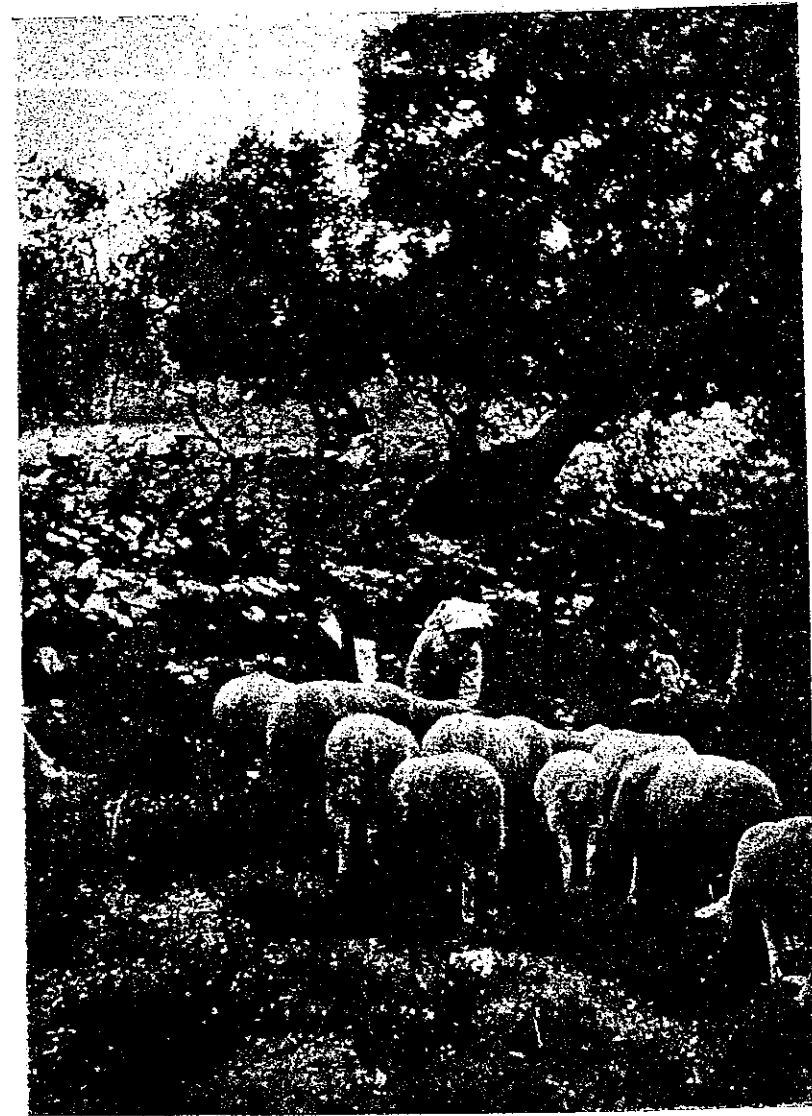
Alteori jertfa lor era eroică, soră deabinelea cu clipele și orele din Vinerea Mare.

Era în toiul verii. O prăjală nebună se revărsase peste munți și văi. Ieșiră de cu bună dimineață la pășunat și avură aspră poruncă să petreacă toată ziua la umbra copacilor, să nu se reîntorcă acasă în toiul nădufului, în nămiezi. Cale făcând, întâlniră pe „micii lor prieteni”, săracuții și deșertară în mâinile lor prânz și ojină.

Ziua era frumoasă, cerul de cleștar risipia o ploaie de săgeți de nu o putea îndura nici frunza, nici piatra. Totul se preschimbase într'o gură de cuptor aprins. Copiii începură să sufere de sete. În regiune nu era nici un picur de apă potabilă. La început oferiră jertfa, ca de obicei, pentru întoarcerea păcătoșilor. Trecu amiaza și setea începu să-i mistue. Nu mai puteau. Lucia hotărî să meargă în satul vecin să aducă puțină apă. Bătu la primă ușă. O prietenoasă bătrână îi dădu un ulcior cu apă și o bucăică de pâine, pe care o împărți cu verișorii. Apoi întinse cana lui Francisc:

— Bea!

— Nu vreau să beau.

Își dăruiesc mâncarea oițelor.

— Pentru ce?

— Vreau să îndur sete pentru întoarcerea păcătoșilor.

— Bea tu, Iacinta.

— Și eu vreau să sufăr sete pentru păcătoși.

Apa sfârși în covata unei pietre, pentru a stămpăra setea oițelor.

Năduful nu da să slăbească. Doar greeri și cicale mai împânzeau cu semne de viață natură. Corul lor era asurzitor.

— Mergi, spune-le să tacă. Mă doare capul. Nu mai pot, rosti Iacinta.

— Și dacă ai îndura aceasta pentru păcătoși? întrebă Francisc. Vrei?

— Da... vreau!... Lasă-i să cânte!

Așa ajunsese în amurg ziua aceasta de chin, pentru întoarcerea păcătoșilor. Văzură că mare și aprins era chinul setei. Iși „făcură deci obișnuința să petreacă uneori câte-o săptămână și chiar câte o lună întreagă fără să bea”, jertfă pe care o înnoiră odată în plin August pe-o căldură tropicală.

Ciobănașii sfintei Fecioare aflau pretutindeni prilejuri de noi suferințe ispășitoare. Ah! păcătoșii și întoarcerea lor, câte gemete neauzite de urechi omenești stărniră din inimile lor naive și sfinte!

Intr'o după masă se jucară cu florile. Iacinta sfârși în mijlocul urzicilor și le simți pișcătura. Le apucă în mâini și zise tovarășilor:

— Priviți, am aflat cu ce să ne mortificăm.

De atunci însușiră acest nou fel de sacrificiu: să-și biciuiască pulpele cu frunzele mușcăcioase.

Altădată, puțin în urma celei de-a patra arătare, când sf. Fecioară le recomandă jertfe pentru întoarcerea păcătoșilor, copiii în drum spre munte aflară o frânghie. Din glumă Lucia și-o strânse pe braț și simți c'o doare, zise apoi verișorilor:

— Știți că doare? Am putea să ne strângem cu ea mijlocul și să dăruim Domnului Isus această suferință.

Cu o piatră frânseră în trei părți frânghia și-și strânseră, fiecare aparte, mijloacele, pe carnea fragedă.

„Fie pentru asprimea frânghiei, fie pentru grosimea ei, această sculă de pocăință ne făcea să suferim îngrozitor. De-seori Iacinta nu-și putea ostoia lacrimile, dar zicându-i s'o în-lătura, răspundea:

— Nu! Vreau să ofer această jertfă Domnului ca să re-

par vătămarile ce i se aduc și pentru întoarcerea celor păcătoși.

La început purtară cingătoarea de pocăință zi și noapte. Le era o adevărată tortură peste puteri. Asta nu putea să țină mult. Chiar Sfânta Fecioară îi îndemnă în orătura din 13 Septembrie, cu maternă bunătate:

— *Domnul Isus este foarte mulțumit de jertfele voastre, dar nu vrea să dormiți încinși cu frânghia. Să o purtați numai în timpul zilei.*

Micuții fură foarte ușurați, dar cu mai mare însuflețire continuau jertfele care desmiardă Inima sfântă a Răscumpărătorului lor. Copiii stăruiră în pocăința aceasta. Cei doi frațiori purtară frânghia până în ora morții. Atunci se va afla toată pete de sânge.

Cu fiecare jertfă nouă ce ținea cununa lor de virtuți, Iacinta revenea asupra intențiunii de căpetenie:

— Spusa-ți lui Isus că totul ce facem este din iubire față de El?

Dacă răspunsul era nu, micuța se așeza în genunchi și cu îngerească simplitate, privind cerul, rostea:

— O, Isuse, toate pentru iubirea ta și pentru întoarcerea păcătoșilor.

Din ziua în care doi preoți le vorbiră despre sfântul Părinte Papa, se obișnuiră să se roage de trei ori „Născătoarea de Dumnezeu” la sfârșitul fiecărui rozar, pentru dânsul.

Referitor la aceasta aflăm în notele Luciei două fapte vrednice de-a fi amintite.

În timp ce Lucia și Francisc plecară în căutare de miere sălbatecă printre niște tufe de spini și măcieși din apropiere, Iacinta rămase la fântână. O auziră strigând:

— Lucia, Lucia, ai văzut pe sfântul Părinte?

— Pe sfântul Părinte? ... nu!

— Nu știu cum s'a întâmplat că-l văzui într'o casă mare, îngenunchiat în fața unei măsuțe și plângea cu fața în palme. Afară era lume multă care zbiera, arunca cu pietre și blestema urit ... Sărmanul sfânt Părinte!

Când cei doi preoți le vorbiră despre Papa, copila spuse tovarășilor:

— E chiar acela pe care l-am văzut plângând și despre care ne-a vorbit în taină sfânta Fecioară, nu-i așa? Nu am greșit când am spus că trebuie să ne rugăm mult pentru el.

Altădată în timp ce repetau ruga Ingerului, în peștera de pe Cabeco, Iacinta sări în picioare și zise verișoarei:

— Privește! ... nu zărești mulțimea de străzi, de cărări, de câmpuri pline de lume ce plânge de foame și nu are ce să mănânce? ... și sfântul Părinte într'o biserică rugându-se în fața Inimii Neprihănite a Sfintei Fecioare? Și atâta norod împreună cu ol în rugăciune? Nu vezi?

Lucia a îndemnat-o să nu spună nimănui, fiind în legătură cu secretul incredințat.

Pe cărarea sfințeniei

Toate aceste minunate fapte de dragoste jertfelnică rămăseseră ascunse de ochii oamenilor, cum rămăsese tainută și povața sfintei Fecioare de-a se jertfi pentru păcătoși.

Târziu de tot, la cererea Preasfințitului Episcop din Leiria, când Lucia ajunse Sora Maria a Indureratei, fură destăinuite toate, drept documente pentru o „Viață” a Iacintei. Numai așa fu sfârticat vălul umilei tăceri.

Copiii nu voiau să știe lumea ce fel de jertfe fac ei.

Setea de suferință ispășitoare împreună cu încântătoarea smerenie, sunt semnul negreșelnic al lucrării lui Dumnezeu.

Smerenia și ascultarea mărturisesc sfințenia sufletului dăruit cu belșug de haruri.

Ciobănașii noștri pe cât se vedeau de căutați, pe atâta se ascundeau. Le ajungea privirea lui Dumnezeu.

— Pentru ce vă ascundeți? — fu întrebată astăzi Lucia.

— Ne plictiseau atâtea cuvinte de laudă. De altcum multe din cele bune ce se spuneau despre noi, nu erau adevărate.

Într'una din zile mânau oile spre munte. În față apărură un automobil mare, din care coborîră mai multe doamne și domni. Să fugă? Să se ascundă? Ar fi fost descoperiți. Continuă liniștiți drumul. Străinii îi opriră.

— Sunteți din Aljustrel?

— Da!

— Cunoașteți ciobănașii cărora s'a arătat sfânta Fecioară? Știți unde locuiesc?

Copiii descrieră în amănunte locuințele și cărarușa care sfârșeste drept în ograda lor. Oaspeții plecară mulțumind, iar ei, veseli ca ciocârlile văzduhului, se ascunseră în tufării. Lovitura a reușit.

— Trebuie să facem totdeauna așa, reflectă Iacinta.

Deseori nu era chip să afli pe micii frățiori. Nici astăzi Lucia nu ar ști să spună unde se ascundeau. Peștera, în care i-a cercetat îngerul, le-a fost adesea adăpost de curiozitatea cucernică a lumii. Acolo petreceau ore și ore recitând ruga îngerului.

Aveau micuții și altfel de întâlniri, nu tocmai duioase și desmierdătoare. În sat se găsea și o biată femeie care nu-și cruța batjocura și ocara de câteori îi întâlnea. Ba odată, cam infierbântată de băutura, pe lângă obișnuitele blesteme și înjurături adaose și bătaia. Copiii înțelesesă să răspundă rugându-se pentru nenorocita femeie.

Nu multe zile după această întâmplare, copilele se jucau în stradă, tocmai în fața casei femeii de care vorbim. Iacinta se opri din alergare și zise Luciei:

— Nu-i așa că mâine mergem să vedem pe Doamna aceea?

— Desigur, mâine este 13 a luni.

— Atunci să nu ne mai jucăm, să facem această jertfă pentru întoarcerea păcătoșilor.

Cu cerească simplitate își împreună mâinile, privi în înălțimi și rosti.

O, Isuse, din iubire față de tine și pentru întoarcerea păcătoșilor.

Din dosul unei ferestre bătrâna observă scena și fu cutremurată de ruga nevinovatei făpturi. Nu-i mai trebui dovezi, ceru iertare copiilor și rugăciuni, ca sfânta Fecioară să-i dobândească iertarea păcatelor.

Parecă citim scene din Evanghelie.

Inscriși la școală în Fatima, avură fericirea să fie în apropierea bisericii. Aci, înaintea lui „Isus ascuns” petreceau clipe de reală fericire. Nenorocirea era că lumea se îmbulzea în jur recomandându-se rugăciunile lor în toate necazurile. Se pare că ghicesc, când suntem aci și nu ne lasă să vorbim cu „Isus ascuns”, se plângea Iacinta.

Nu vorbea însă tocmai așa când era cazul întoarcerii vre-unui păcătos, ci îngândurată:

— Trebuie să ne rugăm pentru el și să ne jertfim mult, altcum va sfârși în iad.

Francisc în repetate rânduri spunea Luciei:

— Mergi tu la școală, eu rămân în biserică cu „Isus ascuns”. Mie nu mi se plătește să mai învăț, și așa în cu-

rând îmi voi lua zborul spre cer. Și ascuns într'un unghier petrecea dulce în fața Impăratului împăraților. Bolnav, încă se târa în bisericuță să vorbească cu „Isus ascuns”. Mai apoi legat de pat, nu durerea-l chinuia, ci neputința de-a fi aproape de „Isus ascuns”.

Nu arareori Dumnezeu sigila în chip văzut pulerea rugăciunilor lor asupra Inimii Sale. Lucia, ridică din moarte pe măicuța cu puterea lacrimilor și-a rugăciunii.

Un soldat se apropie plângând ca un copil și le ceru ajutorul rugăciunilor: a primit ordin de chemare și trebuia să lase acasă soția bolnavă și trei copilași mărunței. Voia să obțină dela sfânta Fecioară sau amânarea plecării lui pe front, sau vindecarea soției. Copiii îl invită să se roage sf. Rozar împreună cu ei, apoi îl îmbărbătară:

— Nu mai plânge: Fecioara e atât de bună, că se va milostivi cu siguranță.

Din ziua aceea recitară câte o „Născătoare de Dumnezeu” la sfârșitul fiecărui Rozar pentru ostașul lor. Abia trecu ră câteva luni și ostașul veni împreună cu soția și copilașii, să roage pe ciobănași să mulțumească sfintei Fecioare pentru harul primit. El fusese lăsat la vatră pe timp nelimitat, iar soția s'a tămăduit ca prin minune.

Nenorocirea bătuse la ușa unei familii din satul vecin. Copilul casei fusese acuzat de grave fărădelegi și în absența dovedirii nevinovăției ar fi sfârșit la ocnă. Părinții în nenorocirea lor își trimiseră copila mai mare, Tereza, să roage pe Lucia să obțină dela sfânta Fecioară eliberarea fiului lor. În drum spre școală Lucia povesti întâmplarea verișorilor. Cum ajunseră la Fatima, Francisc zise:

— Ascultați-mă, mergeți la școală, iar eu voi rămâne cu Isus ascuns și-i voi cere darul.

La ieșirea dela lecții, Lucia întrebă:

— Cerut-ai harul dela Isus?

— Da. Poți să spui Terezei că peste puține zile frățiorul le va fi acasă.

De fapt, în 13 a luni viitoare, tânărul cu întreaga familie pelerinase la „Cova da Iria” să mulțumească sfintei Fecioare pentru milostivire.

Întâmplarea ce urmează este mai mișcătoare. O familie înrudită cu copiii noștri, avea un fiu care urmase calea risipitorului din Evanghelie. Plecase fără urmă și fără veste. Mama celui rătăcit rugă pe Iacinta să mijlocească pentru el

la sfânta Fecioară. Peste puține zile fiul rătăcit se întoarse acasă, ceru iertare dela părinți și-și povesti sguardu-toarea întâmplare. După ce risipise cât furase, socotit drept vagabond, fu arestat și închis. Într-o noapte furtunoasă ieși și se furișă în păduri necunoscute, unde rămase deahinleca rătăcit. Ne mai știind încotro s'o ia, plângând începu să se roage în genunchi. Atunci văzu cum Iacinta se apropie, îl luă de mână și-l călăuzi până la o cale; îl lăsă acolo făcându-i semn să continue a merge pe ea. Dimineața următoare recunoscurocurile și se îndreptă spre casă. Așa istorisi tânărul. Iacinta nu făcuse altceva decât să se roage înflăcărat sfintei Fecioare.

Dascăl lăuntric aveau ciobănașii pe Spiritul lui Isus. Și Isus ne călăuzește prin preoți. Ciobănașii avură să învețe dela Părintele Cruz cu prilejul unui pelerinaj, pe care-l făcură împreună la Cova da Iria, o mulțime de rugăciuni săgetătoare, scurte și ușor de reținut în minte, pe care să le recite în cursul zilei.

Dela un alt preot învățară să mulțumească Domnului pentru harurile primite. Recunoștința naștea din iubire și iubirea se ntețea din recunoștință.

— Atâta-mi place să spun lui Isus că-l iubesc!... Când i-o repet de multe ori, îmi pare că-mi arde în piept un foc: dar nu-mi face rău.

Într-o zi, Lucia îi dădu o iconiță cu Isus și Inima Sa. O luă și o privi îndelung.

— Cât e de urât!... Nu se aseamănă de loc cu Isus, care este atâta de frumos... Dă-mi totuși iconița, tot el este...

Este lucru deseori întâlnit la mistici: Isus pe care-l zăresc în rugăciunile lor, Isus al iubirii lor suprafirești, Isus real, nu se aseamănă cu acel de pe icoanele noastre.

Și aci ești în plină Viață, atunci vezi aievea ceea ce ochii firești nu pot să întrezărească. Dacă iubești înflăcărat pe acest Isus, care nu are nimic din închipuirile noastre spălăcite, atunci ai ajuns la sfințenie.

Ci sufletele lor curățite, îndumnezeite trebuiau să cunoască deplina Golgotă, spre a confirma prin martiriul lor marea veste dela Cova da Iria.

In rugul cel de foc

Doamna cea frumoasă spusese copiilor că cei mai mici dintre ei, și întâiul Francisc, vor zbura în ceruri. Francisc avea să se roage multe sf. Rozare ca să ajungă unde-l va duce luminoasa Arătare. Se și grăbea să facă aceasta. Deseori întrerupea jocul, se îndepărta și se plimba în tăcere.

— Ce faci Francisc?

În loc de răspuns ridica brațul cu sfântul Rozar.

— Vino și te joacă: ne vom ruga la urmă toți trei.

— La urmă? Acum, și la urmă. Nu-ți amintești că sfânta Fecioară mi-a spus să mă rog multe Rozare ca să ajung în cer?

Alteori dispărea pe neobservate, ca apoi să răspundă chemărilor din dosul unui gard din piatră sau dintr'o tufă unde se ruga, ingenunchiat.

— Pentru ce nu ne chemi să ne rugăm cu tine?

— Mai mult îmi place să mă rog singur, să cuget și să mângâi pe Isus, care este mâhnit de-atâtea păcate...

Fire blândă și îngăduitoare, iubia să trăiască ascuns și neobservat, sub povara harului care se părea că-l cutropise deabinele.

În sufletul lui se ntipărise tristețea feței sfintei Fecioare, mâhnirea lui Isus vătămat de atâtea păcate. Simțise nevoia de-a consola Inima îndurerată a lui Isus și-a Maicii sfinte.

În pragul Crăciunului 1918, Francisc și Iacinta, se îmbolnăviră de bronco-pneumonie, teribila boală „spaniolă” care făcuse atâtea victime pe ntinsul cernitei Europe. Minunat prilej pentru ei să nmulțească sacrificiile. Lucia, de îndată ce se întorcea dela școală și-și termina îndatoririle de „casnică”, alerga să țină tovarășie frățiorilor. Iacinta îi spunea:

— Acum mergi la Francisc: eu mă jertfesc să rămân singură. Astănoapte m'am sculat de trei ori și am recitat rugăciunea îngerului.

Lipsită de pofta mâncării, se întâmplase să refuze laptele ce îl adusese mama. Lucia îi trase atențiunea asupra ocaziei pierdute de-a face un mic sacrificiu.

— Nu mi-am dat seama — răspunse copila cu lacrimi în ochi. Chiemă mama, ceru iertare și din ziua aceea luă laptele fără murmur.

Spunea mai târziu: „Dacă ai ști cât îmi vine de greu. Pe zi ce trece îmi crește greața față de el. Dar nu spun nimica,

il iau din dragoste față de Isus și față de Inima Neprihănită a Mariei.

— Știu, eu nu mă voi vindeca. Pieptul mă doare grozav. Dar tac și îndur pentru întoarcerea păcătoșilor.

Boala luă o întorsătură ce părea norocoasă. Copiii se ridicară, însă erau foarte slăbiți, îndeosebi Francisc. În măduarele lor se mistuia viața cu fiecare oră din zi.

Nu mai răzbiră să poarte frânghia încinsă peste mijloc. O dădură Luciei:

— Ia-o, îi zise Francisc — mai înainte de-a o vedea mama; nu mai pot s'o port.

Tot cam pe atunci și Iacinta o dăruie pe-a sa:

— Păstrează-o, mi-e teamă să nu dea mama de ea. Dacă mă voi face mai bine, mi-o vei întoarce.

Frânghia avea trei noduri și era pătată cu sânge. Ce păcat că Lucia a ars aceste moaște a doi îngerași, preschimbați în prescură de jertfă pentru întoarcerea păcătoșilor!

Slăbit, Francisc abia se mai putea ruga o jumătate a Rozariului și se plângea măicuții, că nu știe să se roage atât de bine ca atâția alții.

Privirea-i zbura deseori peste cercul culmilor, undeva departe. Când i se spunea că se va însănătoși, răspundea cu un „nu” care impresiona.

Prin Februarie i se făcu mai rău și trebui să se așeze în pat. Iacinta îi era îngerașul priveghetor. Într-o zi trimiseră după Lucia, și-i spuseră cu grabă decum o văzură lângă ei:

— Fecioara a venit să ne cerceteze și ne-a spus că în curând se va întoarce să ia pe Francisc, să-l ducă în cer. Pe mine m'a întrebat dacă vreau să mai întorc păcătoși. Am spus că vreau. Mi-a zis apoi, că voi merge într'un spital unde voi pătimi mult, dar să suport totul pentru păcătoși, în repararea vătămarilor împotriva Inimii Neprihănite a Fecioarei și din dragoste față de Isus. Mi-a spus că tu nu vei merge cu mine. La început va veni mama, apoi voi rămâne singură.

Rămase gânditoare, apoi continuă:

— Dacă ai veni cu mine? . . . Poate spitalul e o casă întunecoasă în care nu se vede nimica și eu voi rămânea acolo să sufăr. Nu-mi pasă, voi suferi totul . . .

În cursul acestei suferințe Francisc era preocupat de-a mângâia pe Domnul Nostru Isus. Toate suferințele lui erau sigilate cu această intențiune.

Găsesc frânghia și-o împart spre a se mortifica.

Cum durerile îi creșteau din zi în zi, simțea că nu mai are mult de trăit aici. Lucia îi ceru să se roage mult în cer pentru păcătoși, pentru sfântul Părinte și pentru ea.

— Da, mă voi ruga, răspunse. Totuși e mai bine s'o spui Iacintei; mi-e teamă că văzând pe Mântuitorul Isus o să uit, ș'apoi mai presus de toate vreau să-L mângai.

În 2 Aprilie răul îl zguduia într'atâta că se crezu nimerit să fie chemat preotul la spovadă. Nu făcuse prima împărtășanie și se temea nu cumva să moară mai înainte de-a primi pe dulcele Isus.

Francisc trimise după Lucia. Voia să-i împărtășească ceva tănuit.

— Azi vreau să mă spovedesc și să mă împărtășesc, apoi am să mor. Vreau să-mi spui păcatele pe care m'ai văzut săvârșind. În urmă, să întreb și pe Iacinta, nu cumva m'a văzut și ea săvârșind vre-un păcat?

— N'ai ascultat de mama, ci alergai la noi sau te ascundeai.

— Este adevărat. Acum mergi și întreabă pe Iacinta.

După puțină gândire, Iacinta zise:

— Spune-i că înainte de-a se fi arătat Fecioara a furat dela tata o jumătate de liră să-și cumpere o muzicuță, apoi cu copiii din Aljustrel asvârli cu pietre în cei din Boleiros.

Când i le spuse Lucia, răspunse:

— Acelea le-am spovedit, dar le voi mai spovedi odată. Cine știe dacă nu am mâhnit pe Isus cu păcate de-acestea!

Se puse și se rugă Domnului, cerând iertare de toate păcatele. Spre seară veni parohul și-l spovedi. Fața-i strălucea de bucurie. Mai cu seamă că-i promisese să vină în zori cu Isus ascuns în sfânta Cuminecătură.

Pe străduțele sătulețului repede se formă o umilă procesiune care-i ducea pe Isus din Hoștia albă. În odăița scundă, ciobănașul blând avea văpaie în ochi. Mulți plângeau. El voi să se ridice, să se mai spovedească odată. Dar era prea slab. În el nu mai palpăia decât ceea ce trebuia să mistue ultima întâlnire a două iubiri: a Dumnezeului celui viu și-a unui păstoras pierdut în munți.

— Sunt mai fericit decât tine, căci am în inimă pe Isus ascuns, zicea el surioarei.

Micile prietene petrecură toată ziua lângă așternutul lui, rugându-se Mătăniile.

— În curând voi fi în cer. Voi ruga pe Isus și pe sfânta Fecioară să vă aducă și pe voi.

În tăcerea nopții, numai lacrimile lor mai erau de față. Se despărțiră târziu.

— Aminteste-ți de noi.

— În cer...

Spre ora șase dimineată, în ziua următoare, 4 Aprilie, Francisc cheamă pe mama:

— Privește, măicuță, ce lumină frumoasă, colo spre ușă...

Apoi:

— Acum nu o mai zăresc...

Fața îi fu potopită de lumină; se înfrumuseță cu un surâs de înger, și fără un geamăt, fără o tremurare, ciobănașul din Aljustrel adormi în Domnul. Un dangăt cernit de clopot flutură vestea în sat.

Văzătorul se născuse în 11 Iunie 1908. Nu avea încă 11 ani.

Iacinta, mireasa crucii

După moartea frățiorului își ascundea lacrimile de dorul lui. Dar nu trecu mult și 'n urma slăbirii dădu într'o pleurită purulentă. Că să urmeze o îngrijire mai bună, Iacinta a fost dusă la spitalul din Vila Nova din Ourem. Spuse Luciei care o cercetă și aci.

— Mă bucur nespun că sufăr de dragul lui Isus și-a sfintei Fecioare. Ei iubesc mult pe acei care sufăr pentru întoarcerea păcătoșilor.

Toate convorbirile, toate simțirile, toate gândurile Iacintei se 'ndreptau spre Inima lui Isus și-a Fecioarei, spre sf. Părinte, spre ispășire, spre păcătoși.

După două luni petrecute în spital a fost adusă în satul natal, nu mai bine decum plecase. Avea la piept o rană deschisă ce trebuia îngrijită. Poate, din lipsa de tratament igienic, se mai adăogă și o infecție ce-i cauza dureri crude cu fiecare nouă zi. În starea aceasta copila nu scăpase de nesfârșitele interogatorii, cărora acum nu se mai putea sustrage.

Nostalgia muntelui iubit o dogorea.

— Cu câtă bucurie aș merge la Cova da Iria, Lucio, să mă rog, acolo în peșteră, sfintele Mătinii... Dar, știu, acolo nu mă voi mai duce. — Lacrimile-i picurau din ochii posomorîți.

Lucia singură era martoră chinului ei. Mamei căuta să ascundă toată durerea, să n'o măhnească. Deseori o îmbărbăta:

— Mamă, nu plânge, mi-e bine. — Voi merge în cer și mă voi ruga pentru tine.

— Ți-e dor de ceva, îți lipsește ceva? o întrebă mama.

— Nu, mămico, mulțumesc.

Abia ieșia și Iacinta își spovedea durerea Luciei.

— Mi-e grozav de sete! dar nu vreau să beau. Ofer această lui Isus, pentru păcătoși.

Adesea, ai casei, îi aduceau struguri. Ea alegea laptele. Mama credea că revine fetei pofta de mâncare. De fapt, se destăinuia Luciei:

— Ce poftă aveam să mânânc struguri și ce desgust față de lapte! Iarăși am oferit această jertfă lui Isus.

Într'o dimineată Lucia își revăzu prietena care avea o față lividă cu niște ochișori obosiți.

— Astănoapte am suferit grozav, însă am oferit lui Isus jertfa de-a nu mă mișca în pat, așa nu am putut să dorm.

Iacinta continua să coboare din pat, cu rana deschisă și purulentă, ca să rostească în genunchi ruga învățată dela înger. Se plângea doar că nu mai poate să-și aplece fruntea până la pământ, nu s'ar putea ține fără să cadă de slăbiciune. Întrerupse aceste exerciții de pocăință numai la interzicerea preotului.

Iacinta se afunda zilnic într'o sfântă tăcere, cu privirea străină de cele de pe pământ. Ore după ore se părăndau fără vorbă, fără zgomot. „Așa îmi place să mă gândesc”, și Luciei îi împărtășea: „Cuget la Isus și la sfânta Fecioară, la păcătoși și la războiul care va să vină: va muri norod mult atunci! și mulți se vor osândi la iad!... se vor nimici atâtea case; vor muri mulți preoți!... Ce durere! Dacă oamenii nu ar mai vătăma pe Domnul Isus, nu ar veni războiul și nici nu s'ar osândi la iad...!”

Și nu era singură în meditația ei. Nu suntem singuri decât când suntem egoiști și păcătoși. Când ne rugăm și medităm suntem totdeauna în nevăzuta tovărășie a celor de sus. Iacinta afla că e firesc să o cerceteze sfânta Fecioară. Cereasca Măicuță veni să-i anunțe darul altor cruci.

— Fecioara mi-a spus că voi merge la Lisabona într'un spital, — refera Luciei, — că nu voi revedea nici părinții, nici pe tine, că după multă suferință, voi muri singură, fără

nimeni alături... și să nu-mi fie teamă, ea înșasi va veni și mă va duce în cer...

Gândul că va muri singură o tortura.

— O, Măicuță din ceruri, se poate să mor singură, să nu am pe nimeni alături?...

— Nu te mai gândi la asta, o îndemnă Lucia.

— Lasă-mă să cuget, cu cât cuget mai mult cu atâta sufar mai mult, și vreau să sufăr din iubire față de Isus pentru păcătoși, apoi... nu mai îmi pasă... Și se ruga:

„O, Isuse, acum poți întoarce mulți păcătoși, jertfa aceasta îmi este foarte mare”.

Înspre mijlocul lunii Ianuarie 1920, merse în pelerinaj la Fatima renumitul medic Enrico Lisboa, care aflând de starea Iacintei, făcu presiuni de tot felul să o ducă într'un spital din capitală, nădăjduind s'o salveze printr'o intervenție chirurgicală. Familia voia să zădărnicească acest plan binevoitor, spunând că fetița nu are decât un dor: să ajungă cât mai în grab în ceruri. Dealtcum acesta este și gândul sfintei Fecioare. Și așa, orice grijă de până acum s'a arătat fără rod.

După multă șovăire, copila a fost lăsată. De-acum începură treptele din urmă a urcușului Golgotei. Mireasa Patimilor Domnului era în luna de miere a Crucii.

Despărțirea a fost sfâșietoare. Iacinta nu se mai putea desprinde de gâtul Luciei: „Te roagă mult pentru mine până voi ajunge în cer; atunci mă voi ruga și eu pentru tine. Nu desveli nimănui secretul, chiar dacă ar voi să te omoare. Iubește mult pe Isus și Inima Neprihănită a sfintei Fecioare, fă multe jertfe pentru păcătoși”.

La Lisabona petrecu în Orfelinatul „Fecioarei Făcătoare de minuni”. Se simția ca'n familie. Superioara îi era „Nașă”. Și-i arată toată încrederea.

Maica stareță, Maria a Întâmpinării Godinho, recunoșcu darul neprețuit pe care îl trimisese Domnul. Nevinovăția și curăzirea, răbdarea și ascultarea de nimeni egale, spiritul rugii, făceau din copilă o icoană și un apostol.

Ea înșasi se simția fericită că are sălaş, sub acelaș acoperământ cu Isus Domnul. Până ce o mai ajutau puterile, adesea era văzută în capelă, cu ochii țintă la Chivotul Sfânt.

Din ceea ce se petrecea în sufletul ei cunoaștem ceva prin Maica Stareță, căreia îi împărtășia cu încredătoare simplitate, harurile de care o învrednicia Preasfânta Fecioară. Multe clipe petrecea în odăița ei, la căpătâi. Odată îi zise: „Vino mai târziu, acuma aștept pe sfânta Fecioară”.

În convorbirile pe care le avea cu sfânta Fecioară, Iacinta ieșea îmbogățită nespus sufletește. Stareța notase cu scrupulozitate multe din reflexiile ei. Iată câteva:

„Păcatele care osândesc mai multe suflete la iad sunt păcatele necurate.

Vor fi anumite mode, care vor vătăma mult pe Mântuitorul Isus. — Acei care slujesc pe Domnul nu trebuie să urmeze modele. — Biserica nu are mode. Isus este totdeauna acelaș.

*

Păcatele lumii sunt foarte mari.

Fecioara a zis că în lume sunt multe învrăjbiri și multe războaie; Războaiele sunt pedepse pentru păcatele lumii.

*

Fecioara nu mai poate reține brațul iubitului său Fiu deasupra lumii.

„Trebuie să facem pocăință; dacă oamenii se vor căi, Domnul Nostru Isus îi va mai ierta, dar dacă nu-și vor schimba viața, va veni pedeapsa.

Referitor la aceste cuvinte, spunea Maica Stareță în 1937: „E vorba de-o cruntă pedeapsă, despre care-mi vorbi în taină. Domnul Isus să se milostivească de noi. Peste pușini ani se vor vedea multe lucruri în lume. E adevărat că sfânta Fecioară a zis: „Dacă oameni s'ar întoarce dela păcatele lor... Totul este în mâinile noastre. Dumnezeu, miluește-ne pe noi!”

Când sf. Fecioară îi împărtășia aceste lucruri, se părea că o mâhnire adâncă o adumbrește; fetița se surprinse cu o exclamare:

— Sărmana sfânta Fecioară! Mă doare nespus c'o văd așa, mă doare nespus!

*

Dacă oamenii ar ști ce este veșnicia, o, cum și-ar schimba viața!

*

Doctorii nu au destulă lumină să tămăduiască bolnavii, n'au iubire față de Dumnezeu.

*

Nașa mea scumpă,

te roagă mult pentru păcătoși...

te roagă mult pentru preoți...

te roagă mult pentru călugări...

te roagă mult pentru Guverne...

Preoții ar trebui să se ocupe numai de lucrurile Bisericii și cu sufletele.

Preoții trebuie să fie curați, foarte curați.

Mult de tot măhnește pe Isus neascultarea preoților și-a călugărilor de superiorii lor și de Sfântul Părinte.

*

Nașe scumpă, fugi luxul, nu râvni la bogăție, iubeste sfânta sărăcie și tăcerea.

Fii iubitoare și față de cei răi. Nu vorbi de rău pe nimeni și fugi de acei care vorbesc de rău pe aproapele. Fii răbdurie: răbdarea ne duce în ceruri.

*

Lui Isus îi place mult mortificarea și jertfa.

*

Bucuros aș intra la mănăstire; mai bucuros aș merge în cer. Ca să fii călugăriță trebuie să fii foarte curată la trup și la suflet.

*

— Cine te-a învățat atâtea lucruri, Iacinta?

— Sfânta Fecioară; altele le cuget eu.

Precum pricepera ei era mai presus de lume și de anii pe care-i avea, și pătrundea vremile ca să ne desvăluie catastrofele, a căror martori suntem de câțiva ani încoace, tot așa prezicerile ei se împlineau aievea.

Intr-una din acele zile, Mama veni să-și cerceteze fiica. Stareța o întrebă dacă n'ar fi mulțumită să-și vadă pe celelalte două copile, Florica și Tereza, în călugărie? Ea răspunse: Dumnezeu mă păzească!

Fără să fi auzit convorbirea, mai târziu, Iacinta spuse Stareței:

— Fecioara ar vrea ca surorile mele să se facă maice

călugărițe, mama mea nu vrea; de aceea Fecioara în curând le va duce în raiu.

De fapt, surorile muriră în curând.

Doi medici de valoare îi purtau grija în Lisabona. Iacinta le răspundea cu o egală recunoștință. Unul îi spuse să se roage pentru el la Maria sfântă, când va fi în ceruri. Promise, și ea în schimb îi ceru rugăciuni. Apoi, ațintind privirea asupra-i, adăogă:

— Dumneata mă vei urma în curând.

Cu celalalt medic se repeți scena. Li ceru rugăciuni pentru el și fiica sa. Iacinta făgădui, îl privi apoi îndelung și zise:

— Și voi mă veți urma, mai întâiu fiica, apoi dumneata, domnule doctor.

Ambele precizări se împliniră întocmai.

Să revenim la mica Mireasă a crucii.

Copila a fost mutată în spitalul D. Estefania, unde avea să se supună unei operații. Ea repeta „Nașei” că e fără nici un folos: Fecioara îi apăruse și-i spusese aceasta, și mai mult, că, în curând va veni s'o ia la sine.

Nu erau de aceeași părere medicii. Silită lucrurile și mica muceniță a păcătoșilor, în 2 Februarie 1920, după ce se spovedi și cuminecă; după ce-și luă rămas bun dela „Isus ascuns”, părăsi orfelinatul și plecă la spital.

Presimțirile aveau să i se împlinească: va muri singură.

Operația avu loc în 10 Februarie. Copilei, din cauza slăbiciunii i se făcuse numai anestezie locală, așa că înțelegea totul. Cât plânse micuța văzându-se desbrăcată, pe mâinile bunilor medici!

La arătare, operația reuși. Ii fură luate două coaste din stânga, unde rămase o rană largă cât o palmă. În ora schimbării bandajului, dureile erau spasmodice. Răbdarea copilei însă era tot atât de mare.

— Ah! Fecioară scumpă! Fecioară scumpă! suspina ea în brațele celei mai ascuțite dureri. — Atât!

Cu trei zile înainte de moarte spuse „Nașei”:

— Deacum nu mă mai plâng. Fecioara iarăși mi s'a arătat și mi-a spus că în curând va veni să mă ia, și mi-a înlăturat de azi toate durerile.

Din ziua aceea nu se mai tângui, nu mai mărturisi nici o durere, nici pe trăsăturile feței nu se mai zăreau fugarele crispări ale suferinței.

Vineri, în 20 Februarie, se simți rău. Chiemă preotul să-i

dea ultima deslegare și pe „Isus ascuns”. Se spovedi. „Isus ascuns” trebui să vină numai mâine. Nu se credea cazul atât de grav, după cum spunea copila.

Spre orele 22.30, copilei i se făcu mai rău. Fecioara sfântă veni să-i ducă sufletul alb în cerul lui Isus. Mica Mireasă a crucii își împlinise Calvarul, urcase ultima treaptă, când abia împlinise zece ani.

Trupul, învesmântat în hăinuța albă a primei Impărăteșii, a fost așezat în biserica din apropiere. În micul sicriu părea că doarme, cu buzele și obrăjorii rumeni, frumoși... O mireasmă desmiertătoare se desprindea din trupul copilei, ca din cele mai parfumate flori. Cel mai dârz necredincios nu s'ar fi putut îndoi de acest fapt, mărturisește doctorul Enrico Lisboa, în notițele asupra boalei și morții Iacintei Marto.

Sicriul rămase deschis trei zile, abia putând să potolească evlavia și entuziasmul poporului, care voia să vadă și să atingă „Ingerașul”.

A fost înmormântată în cripta unei familii bogate, în Villa Nova din Ourem. În 13 Septembrie 1935 s'a făcut recunoașterea osemintelor; se află trupul necorupt și fu înhumat împreună cu rămășițele frățiorului Francisc, în cimitirul din Fatima.

La umbra unui chiparos singuratic, aproape de biserica parohială se ridică un frumos monument de marmoră albă, pe care se citește:

„Aci odihnesc Francisc și Iacinta, văzătorii Fecioarei”.

Maica Lucia Maria das Dores

Rând pe rând Lucia pierdu tovarășii de haruri, de viață tăcută și de pocăință. Rămăsese singură să-și alunece printre degete mărgelușele albe ale Mătâniilor, singură să îngemănă în peștera din Cabeco, evocând cu nostalgie din lacrimi zilele fericite a tovarășiei sfinte.

Acum avea patrusprezece ani. Preasfințitul J. Correia de Silva, Episcopul Leirei socoti lucru potrivit s'o îndemne să părăsească locul arătărilor, unde nu mai putea să scape de întrebările fără șir a pelerinilor.

Înainte de plecare Preasfințitul îi spuse:

— Copila mea, nu vei spune nimănui unde vei merge. În institutul în care vei trăi nu vei spune nimănui cine ești...

Nu vei mai vorbi cu nimeni despre arătările din Fatima...

— Da, Preasfințite.

În 17 Iunie, la ora două din noapte trebui să plece. Drept de lângă inimă, cineva îi șopti: „Nu te vei mai întoarce”. Ea însăși dorea să se adăpostească în umbră, să-și ascundă mica viață, să viețuiască numai în iubirea lui Dumnezeu.

Voi să-și mai aline sufletul cu luncile unde păscuse oițele albe și căprii, să-și mai alunece privirea pe cărarușă de lumină ce-i aduse pașii neprihăniți ai Sfintei Fecioare, să mai soarbă din ochi lanurile cu spice de aur și să guste umbra argintie a măslinilor darnici.

O luă drept spre Cabeco și petrecu jumătate din zi la locul arătărilor, unde se ridică acum o capelă albă. Acolo se rugă îndelung; multe lacrimi dulci își ascunsese sub năframă, păstorița cu inima de inger.

Asfințitul o prinse îngenunchiată în rugă, dupăce-și plânse toate lacrimile mângaiate de cucernicele aduceri aminte. Se smulse apoi locului și o lună prin tufele și pietrele jilave de primele picurări de cleștar ale nopții.

Codrul amuțise. Sus pe crengile înalte mai întârziu portocalii ale soarelui asfințit. Tăcerea se făcuse solemă când Lucia intră în bisericuța în care fusese botezată. Se rugă și acolo. Se duse apoi în cimitir, îngenunchie a nu știu câtea oară la mormântul micului Francisc.

Stelele nu răsăriseră când deschise portița dela grădina cu migdali și smochini. Linistită și tăcută, Lucia se așeză pe marginea fântânei. Aci o copleșiseră înc' odată duioasele sfinte amintiri. Ora cinei o grăbea acum să sfârșească acest pelerinaj cu chipurile care nu o mai părăsiau.

Mama o chemă la cină. Lucia fugi la staul să vadă și oițele. Ciobăncuța începu să le netezească botul umed, să le cuprindă gâtul, să-și afunde degetele mici în stuful lânii și să le cheme pe nume câte una... „Nu vă voi mai vedea, oițele mele scumpe, micuțele mele prietene...”

După miezul nopții plecară cu unchiul Correia. Mai stăruiră la Cova da Iria. Statuia sfintei Fecioare era iluminată de-o candelă smerită, ca un licurici în extaz în fața Neprihănitei. Se rugară câteva clipe în singurătatea tăcută ca un altar de mănăstire. Numai stelele jucau în clipiri de argint, pe cerul afumat de întunec.

Cătunul rămase în vale, în noapte.

În gara Leiria se despărți și de mama. Luă trenul și însoțită de-o doamnă ajunse la Villar.

Acum petrecu patru ani în colegiul Maicelor sfintei Doro-tea. Învăță să scrie și să citească bine, învăță dactilografia și culesul tipografic. Ea nu se mai numia Lucia, ci Maria das Dores. Dacă te căznea să vezi prin ce se deosebește de ce-lelalte colege, nu zăreai decât o caldă iubire față de sfânta Fecioară. Irecutul îi era sigilat în inimă.

Glasul Domnului o chema altundeva. Într-o zi de vară însoțită de directoarea Colegiului, bătău la ușa Mănăstirii Fer-ricitei Paula Frassinetti din Tug, drept pe frontiera țării. În primii trei ani se pregăti sufletește pentru voturile vremel-nice pe care le depuse în 3 Octomvrie 1928.

Câte gesturi, câte gânduri nu trebui să înăbușe Maria das Dores, nu cumva să tradeze secretul ființei ei. Ce emo-ție trebui să resimță când văzu prima icoană a Fecioarei din Fatima atârnată pe peretele unui coridor al Institutului! Al-tădată găsi pe banca din bisericuța mănăstirii un medalion cu efigia Fecioarei dela Cova da Iria, iar pe verso chipul ce-lor trei ciobănași. Înălătură atunci orice stavilă lacrimilor și plânse îndelung. Totuși rămăsese ascunsă până în ziua de 3 Octomvrie 1934, când depuse voturile perpetue, în prezența Preasfinției Sale Episcopului din Leiria. Vălul tăcerii fu dat la o parte. Ciobăncuța dovedise din belșug tăria smereniei și substanța modestiei care o învăluiau.

De atunci știe ce se petrece la Cova da Iria. Ea însăși cu sufletul, se înșirue între pelerinii care cucernici își aplea-că genunchii în fața Cereștii Doamne.

Fecioara sfântului Rozar nu și-a uitat nici aci de ea. Im-plinind caznele umile de călugăriță conversă nu odată fu vă-zută cu fața iluminată și străvezie.

— Ce ai? Ce s'a întâmplat? . . .

— Mi s'a arătat Fecioara sfântă, răspunse cu obrazii ru-meniți.

În 31 August 1941 la porunca Episcopului din Leiria, cu îngăduința Domnului, Sora Maria das Dores destăinuie o par-te a secretului.

Acum, Lucia de odinioară, își trăește a doua fericire. În mănăstirea din Pontvedra (Spania) se adâncește tot mai mult în contemplarea frumuseților cerești. Poate că și-a sfârșit pă-mânteasca menire. Ea însăși mărturisi că singurătatea vieții mănăstirești îi este cea mai bună prietenă și izvorul neseca-tei lumini supranaturale.

Ce tăinuiește sufletul ei de mireasă a lui Hristos, se va ști mai târziu.

Impotrivirea Satanei

Până în cele mai docile mădulare ale sale, Satana își îm-pingea cu iureșul furios al patimei ura răscolită de A ceea a cărei călcăiu îi va sfărma capul.

Ingerii lui, apostolii potoliți numai cu biruințe asupra lucrurilor lui Dumnezeu, își descleștară dinții ca să apuce Vedenia tivită din lumină de pe muntele Cabeco. Portugalia răsuna de osanale în cinstea Celei Preamilostive Doamnă și trebuia să facă ecou înjurăturile vulgare a logelor masone și a sectarilor din cârdul ingerilor posomorâști în fața oricărei arătări a credinței. Praznicului credinței ce năpădise din adâncuri, socotite moarte, și împânzise țara, trebuia să-i ră-spundă bacanalele vulgare ale necredinței. Ca de obicei, în-trebuințară toate mijloacele, nesfiindu-se de violențe, de abuzuri și minciuni.

În zilele de 13—15 August 1917, dupăcum văzurăm, pri-marul din Villa Nova din Ourem, *arestă* în chip samavolnic pe ciobănașii văzători.

Patru zile în urmă, logele masone inițiară un congres pentru constituirea unui comitet de propagandă și protest îm-potriva uneltirilor clericale. Datorită bunului simț al credin-cioșilor, congresul eșuă acolo unde plănuiră să-l țină, la Fa-tima chiar.

În noaptea de 22 și 23 Septemvrie se făcu o păgubire sacrilegă și profanatoare a obiectelor sacre depuse la Cova da Iria. Tot atunci, pe străzile orașului Santarem se înjghebă parodia păgânească a unei procesiuni religioase nocturne, cu cântece obscene și cu pauze umplute de discursuri, perle de înjurături la adresa a tot se este sfânt.

Între anii 1918—1920, autoritățile întăriră prigoana îm-potriva clerului din Fatima și satele învecinate, poruncindu-i să împiedece orice convenire la Cova da Iria. Iar între 1920

—1924, aceleași autorități luară măsuri să împiedece pelerinajele din Mai și din Octombrie.

Un tânăr convertit, voind să împlinească un vot, făcu să se lucreze o statuie a sfintei Fečioare, după descrierile Văzătorilor și voi s'o așeze cu solemnitate la locul arăturilor. Ii fu interzis. Ca nu cumva să o scoată din casă, primarul orașului Torres Novas înconjură casa cu agenți de-a poliției. Statuia reuși să scape camuflată într'un car cu unelte de muncă a câmpului. Și astăzi este la Cova da Iria.

În cursul aceluiași an guvernul a dat ordin tuturor primarilor satelor din jur să oprească orice vehicol care s'ar îndrepta spre Fatima. În dimineața zilei de 13 un grup de infanterie și cavalerie din garda republicană făcea cordon în jurul Covei da Iria, împiedecând accesul. Vehiculele au fost oprite, dar pelerinii se dădură jos și o luară cucernic pe căraruși spre locul de închinare. Mai târziu, copleșiți de mulțimea pelerinilor se îmbulziră și soldații între evlavioși.

Toate aceste violențe nu aduceau decât folos cauzei pe care voiau s'o înnăbușe. Lucrură atunci în alt chip. În noaptea de 6 Martie 1922 aruncară în aer cu dinamita capela, zidită din obolul pelerinilor. Din șase bombe, una nu explodă, aceea așezată sub trunchiul tufanului, soclul picioarelor aducătoare de cerească vesteire a Arătării.

Un freamăt străbătu țara la auzul acestui fapt pângăritor. Protestele se auziră până și în Parlament. Parohul din Fatima îndemnă pe credincioși la un pelerinaj de reparare pocăită. Zece mii persoane se rugară și-si frânseră inimile pe ruinele martirizatei capele dela Cova da Iria.

Credința nu era potolită cu acest pelerinaj. Se cerea o manifestare de credință vătămată și indignată a Neamului. Națiunea trebuia să-si spună cuvântul. Atunci, toate provinciile țării își trimiseră soli și pelerinajul ajunse să fie o tălăzuire neîntreruptă de inimi penitente, cerșitoare de îndurare pe ruinele locașului de închinare. Darurile curseră din belsug; noua capelă nu întârzie să se ridice cu consimțământul mai marilor bisericii.

Nu ajunseră la nimic, îngerii satanei, decât doar să ațâțe de sub spuză vârtejul viguros al unei credințe ce nu putea să zacă într'un leșin îndelungat.

Mai dădură o năvală asupra cauzei sfinte. Năvală de ponoase glodoase și negre, după chipul inimii lor. Se zvoni că ciobănașii fură dresați să joace această comedie, apoi autorii

ii făcură să dispară rând pe rând, nu cumva de frică să spovăduiască mișelia la care au fost înjuțați.

În curs de 3—4 ani cei mai mici muriră. E adevărat. Se știe însă cum și în ce fel sfârșiră. În răstimp au fost îndeajuns cercetați și întrebați. Viața și moartea lor este cea mai luminoasă și glăsuitoare chezașie a sincerității lor și adevăratății celor spuse de ei.

Domnul nu binecuvintează și nu întărește minciuna și prefăcătoria. Din pelerinaje spre locuri de farisaism consfințit de credulitate, nu poate să nască miracolul și schimbarea la față aievea a țării, cum se adeveri.

Satana nu se împotrivește morilor de vânt.

Glaspul Bisericii

Dintru 'nceput autoritățile religioase impuseră o severă rezervă tuturor preoților, referitor la ceea ce se petreceau la Cova da Iria. Nici un amestec. Dacă „Degetul lui Dumnezeu” lucrează acolo, roadele nu vor întârzia să se arate.

Această rezervă nu poate să dăreze și în fața înnoirii religioase, izvorită din cișmeaua spirituală cu afunzimea în ceruri.

În absența cardinalului Primate, exilat, vicarul general, înaltpreasfințitul Lima Vidal, ordonă prima cercetare preliminară.

În anul 1920 însuși episcopul Leiriei, din a cărui dieceză făcea parte și Fatima, se ocupă de acest caz. Mai întâiu, îndepărtă pe Lucia, așa după cum văzurăm. Cumpără în jurul locului apariției o arie de 125 mii metri pătrați, pe care fură clădite, exclusiv din obolul pelerinilor, instituțiile care se află astăzi: un spital încăpător, o casă pentru exerciții spirituale, înafară de cea mai mare biserică a țării, încă o capelă pentru sfintele slujbe și pentru spovedanii.

În 1921 se îngădui slujirea primei sfinte Liturghii la Cova da Iria pentru pelerini, sub cerul liber. Înainte vreme credincioșii ascultau liturgia în Fatima, în urmă o luau spre locul arătatilor.

Numărul mare a pelerinilor, a bolnavilor reclama apă. Izvoarele lipseau în întreg jurul. Muntele poros ca un burete nu era de natură să promită nici o surpriză. Se începură lucrările — la ordinul Arhiereului — pentru o cisternă mare în care avea să se adune apa de ploaie. Se săpă tocmai în covata unde copiii se aflară surprinși de cea dintâi arătare. Abia înlăturată primele pietre și o suviță de apă galeșe și răcoritoare se oferă pe neașteptate. Îi urmară altele și altele. Astăzi sunt 15 robinete din care se varsă molcomă, potolind setea și

nu arareori tămăduind bolile. Așa sunt delicatețele sfintei Fecioare!

În 1922 se institui o comisiune de șapte membri pentru a iniția procesul canonic asupra evenimentelor din Fatima.

Opt ani în urmă, 1930, la treisprezece ani dela ultima apariție, în fața unei mulțimi de 100.000 persoane, se citi la Cova da Iria scrisoarea pastorală, prin care se declarau vrednice de crezare arătările și se aproba cinstirea Fecioarei din Fatima.

Se răspunse la aceasta printr'un pelerinaj național de recunoștință, sub conducerea cardinalului Patriarh și-a întregului Episcopat portughez. Luară parte peste 300.000 pelerini. Era o tresărire de sfântă bucurie, cum nu mai simți de veacuri pământul luzitan.

Fatima crea o nouă lume, căreia îi trebuia un glas să răsunе departe vestirile harurilor. Autoritatea bisericească aprobă înființarea publicației lunare: „Voz da Fatima”, „Glas din Fatima”, sol și cronică în aceeași vreme a măririlor sfintei Fecioare. La 'nceput se tipări în 300 exemplare. După șapte ani ajunse la 100.000. În Decemvrie 1937 avea un tiraj de 380.000 exemplare.

Ca să îndulcească mersul cucernic al pelerinilor, Preasfințitul Correia da Silva binecuvântă Calea Crucii dealungul drumului județean, pe o distanță de 13 kilometri dela Sanctuar.

Biserica își spusese cuvântul. Ea recunoscă, fericită, suflul Spiritului pe muntele Cabeco. Deacum praznicul Rusaliilor va fi neîntrerupt.

Un popor renaște la cuvântul Fecioarei

Spiritul Domnului suflă unde vrea, dar unde este Fecioara Maria este și Spiritul lui Isus. În urma pașilor Mariei Neprihănite cresc micșunelele, se ridică crinii și prind rădăcini stejarii viguroși. La cuvântul ei a tresărit de bucurie Ioan încă nenăscut, la cuvântul ei ora întârziată a venirii sociale a lui Isus dădu zor să zică iată-mă, și apa se schimbă în vin.

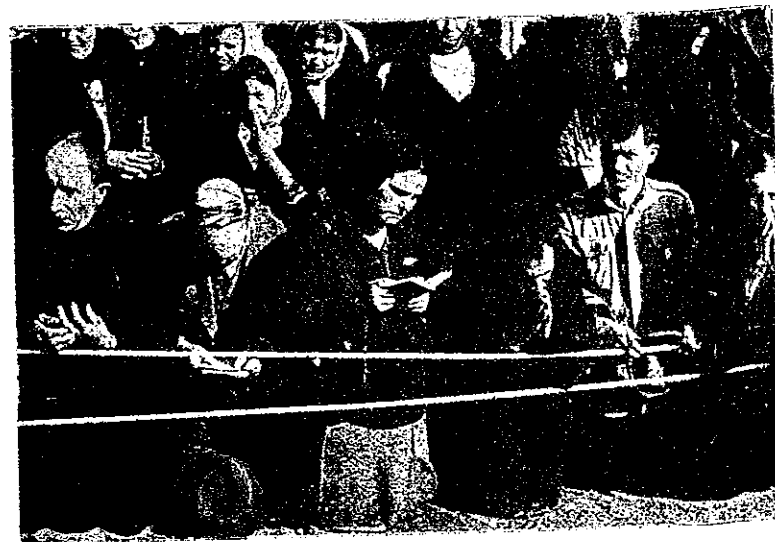
La Cova da Iria a repetat cuvântul Fiului ei: rugați-vă, întoarceți-vă dela păcate; și ajunse ca un neam întreg să fie cutremurat, înviorat, renăscut. Țara se simți convertită pe un drum al Damascului Fecioarei.

Spre a fi în ajutorul nenumăraților infirmi care veniau să afle o domolare a durerilor, fură întemeiate două asociații, una pentru bărbați alta pentru femei: „Cucernica tovarășie a robilor Doamnei Noastre din Fatima”.

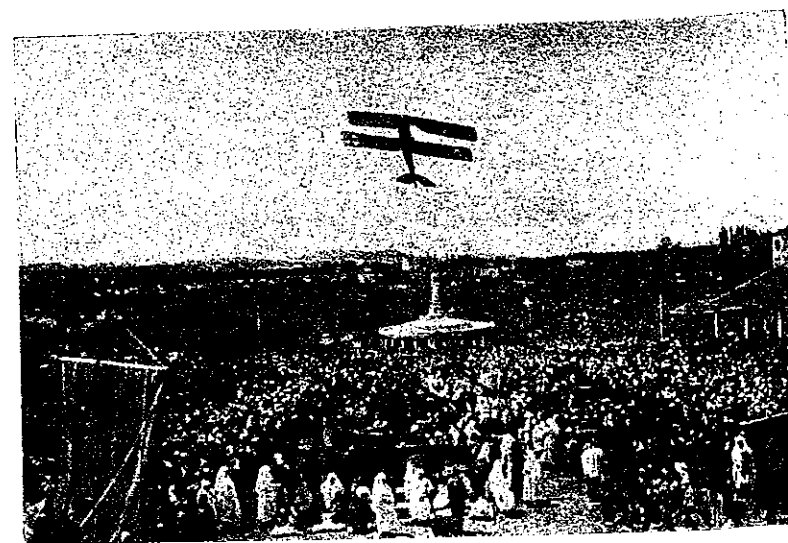
În 1929 fu împlinit un gând: să se dea puțința reculegerii și-a meditației în acest loc, așa cum făceau ciobănașii. Se ajunse la zidirea unei case de *Exerciții Spirituale*. — Episcopii dau pildă. În fiecare an se retrag aci în tăcere, meditare și rugă. Le urmează profesorii universitari, advocații, medicii, clerul, floarea țării. Peste o mie de persoane luă parte în ultimul an la aceste zile, consfințite în întregime vieții lăuntrice și adâncirii tainelor creștine.

Episcopul din Leiria luă o frumoasă inițiativă. Alcătui *CARTEA DE AUR* cu numele credincioșilor cucernici sfintei Fecioare, care se leagă să rostească zilnic în familie, sau cu poporul în biserică, sau cel puțin în particular, sfintele Mălării sau Rozarul. Primul volum cuprinzând 23.000 subscrieri a fost oferit sfintei Fecioare în marele pelerinaj din 1938.

Vrednic de amintire este mărețul act colectiv al Episcopatului Portughez: „*Votul anticomunist*” rostit în Mai 1936 și împlinit în Mai 1938.

La rugăciune.

Pelerinajiu la Cova da Iria.

Era cunoscut planul sovietic de-a preschimba peninsula iberică într-o colonie a bolșevismului. Martori ai propagandei neîngrădite comuniste, episcopii făcură votul unui pelerinaj național solemn la Fatima, spre a mulțumi sfintei Fecioare de proservarea țării de biciul ucigaș, dacă nu-i va atinge până la sfârșitul anului 1937.

Cunoaștem de asemenea evenimentele uluitoare din Spania, încercările de-a târî incendiul și în Portugalia, cu planul de-a extermina tot ce ar putea aminti pe Isus și Biserica Sa. Trecură cei doi ani de sângeroasă măcinare în țara vecină, fără ca Portugalia să-și tulbure pacea politică.

La acest pelerinaj au luat parte 20 Arhiepiscopi și Episcopi, una mie preoți și o jumătate milion de credincioși. Acei cari nu putură să ia cârja de drumet pelerin, au repetat consfințirea lor Inimii sfintei Fecioare în parohiile satelor; astfel tot norodul era o inimă, un glas de recunoștință și rugă încrezătoare în Regina Milei ce și-a fluturat surâsul matern pe muntele cu tufani și măslini.

Praznicul celor 25 ani dela arătările minunate a întrecut în măreție și frumusețe tot ce se poate închipui.

Pelerinagele

Fatima este cetățuia pocăinței și-a rugii. Nu e nimic firesc ce te-ar putea atrage, nimic din ceea ce pe alocurea, în alte centre de pelerinajii, desmiardă curiozitatea și simțirea călătorulu pelerin. La Cova da Iria nu aflu hotele, nici unghiere familiare unde să-ți domolești oboseala sau să-ți potolești foamea. Dormi, mănânci, te odihnești pe ce ai adus cu tine și din ce ai la tine.

Pelerinajul la sfânta Fecioară din Fatima este o reală jertfă. Tot ceea ce atrage e o alinare a durerilor, o îmbărbătare în viață, o simțire lăuntrică a unei ocrotiri nevăzute. Nu e mirare că norodul, fără deosebire de stare socială, năpădește aievea vastul amfiteatru al ariei căutând surâsul sfintei Fecioare.

Se socotește că numărul pelegrinilor în 1928 să fi ajuns la un milion, aproape cu toții Portughezi, în timp ce în acelaș an la Lourdes se numără 654.000 pelerini, veniți mulți și de aiurea.

Numai camionetele și automobilele pelerinilor îndrep-

tați spre Fatima, după socotelile agenților guvernului, ajunseră numărul 11.000 în ziua de 12. În anul 1931 numărul urcă la 15.000.

Caravane interminabile de care, căruțe, călăreți și grupuri de călători pedestri, învesmântați în costumele cele mai variate, dându-ți impresia unui cortegiu arheologic, curg văluri spre farul mângăierii și-al binecuvântării de tot felul. Sunt grupuri care vin de departe, 30—40—60 km., ba în 1939 fu un grup care parcurse treisute km. în nouă zile de mers.

De cum ajung la locul dorit, se îndreaptă spre *Capela Arătărilor*, spre a se înfățișa înaintea sfintei Fecioare. O cunosc de mult; Mama cerească nu e străină de nici un gând, nu a fost surdă la nici un suspin, nu și-a ridicat privirea dela nici-o rană de-a lor. Și acum ea culege lacrimile, binecuvântă copilașii pe care părinții îi ridică spre ea, îmbrățișată de privirea și inima tuturor.

Vezi bărbați și femei, familii întregi că înconjoară în genunchi capela, făgăduință împlinită pentru cine știe ce haruri primite. Impinși, călcați de multimea adunată în jurul capelei ca un roi, nu arareori lasă pe pietre urmele de sânge a genunchilor răniți.

Fiecare-și săvârșește sufluteasca-i cucernicie Numai spre seară începe închinarea colectivă, ruga organizată a mulțimii. Spre orele 22 (10), când nedumerită, ultima licărire de lumină se stinsese demult și umbrarul frunzișului se întinsese peste arie ca o molcomă aripă cernită, se aprind ici-colo ochiuri lucitoare. Una n vale, lângă ea o ciorchină, altele și altele; pe culmile rotunzite, într'un lanț de mai mulți kilometri se ațâță strălucirile unui colier de candelă. În câteva clipe Cova da Iria este o mare de foc însuflețită. Mai mult decât 100.000 de făclii și luminări sfârtică noaptea mută. Aci e o mare de lumină, nu un râu... Și această mare se mișcă și cântă, se roagă. Episcopul însuși este în mijlocul neînchiptei fosforescențe. O dără de lumină șerpuește în mijlocul mării. Sunt preoții purtând în procesiune statuia sfintei Fecioare.

Din pavilionul bolnavilor un preot dirijează dela microfon procesiunea și rostește rugăciunea „Născătoare de Dumnezeu”. Glasul îi este întărit și răspândit de 8 megafone. Gloatele răspund în cor.

Procesiunea făcliilor sfârșește cu intonarea *crezului*. Melodia răsună în noaptea ce pare un culoar sau o uriașă capelă din catacombe. Credința răzbate ghița erorilor și înfruntă lu-

mea. Poate chiar dacă sfânta Fecioară ar apărea atunci în chip văzut, nu ar putea să aibă o mai impunătoare primire.

Spre miezul nopții începe „*Adorajia de noapte*” a sfintei Euharistii, de cele mai multe ori condusă de însuși episcopul din Leiria. Aci se petindează pelerinii diverșelor dieceze, rugându-se pentru iertarea păcatelor și făcând amenda spirituală pentru vătămarile aduse dumnezeestii Inimi a Mântuitorului și Neprihănitei Inimi a Sf. Fecioare.

Așa se ajunge la ora 3 din noapte. Cei trudiți își aștern pe iarbă, pe pământul pietros, acoperiți doar de umbra nopții. Bărbații, care nu reușiră să se *spovedească*, se înșirue acuma înaintea celor 20 scaune de mărturisire, așteptând cu răbdare ore și ore ca să se curățească de păcate. Dealminteri nu se sfiesc de nimeni, agrăesc preotul acolo unde-l află, și pe muchia unei pietre, drept scaun și îngenunchier, primesc taina curățitoare de păcate. Credința și evlavia înneacă respectul uman și rușinea neroadă. E ora 1 din noapte, istorisește un preot, un tânăr ca de 19 ani se apropie de mine. „Părinte, aș vrea să mă spovedesc, să mă împărtășesc și... să mă botez!” Il întreb și-l îndemn să vină să-mi vorbească ulterior: Vroi să fac o plimbare până aci, spunea tânărul, dar văzând credința șievlavie pelerinilor, simții înlăuntru ceva ce mă împinge să fiu creștin asemenea lor.

Dimineața spre orele șapte liturghisește un episcop. Atunci se împărtășește cea mai mare parte a mulțimii.

Câte 12 preoți, și mai mulți, dăruesc pe Isus euharisticul flămânzișilor de Viață și Inviere. În Mai 1931, 25 de preoți împărtășiră vreme de 3½ ore, 33.000 credincioși; iar în recentul pelerinaj, cu ocazia împlinirii votului anticomunist, 50 preoți au împărtășit 45.000 credincioși. Adesea, preotul care împărtășește este însoțit când de un ofițer în uniformă, când de un avocat sau alt fruntaș al societății, care implinește astfel o făgăduință recunoscătoare.

Slava Fecioarei

E în amiază, ora arătărilor, ora priveliștii credinței, ora de slăvire a sfintei Fecioare. Nu știu ce ar putea să ne dea mai mișcător pământul. Se orânduiește acum procesiunea care duce statuia Maicii sfinte dela Capela Arătărilor, la foșorul bolnavilor. Călea o deschid cercetașii, cărora le urmează

clerul, în urmă, în baia albei lumini de nămiezi, se ivește ceea ce ochii tuturor pândesc. Cu primii pași ai procesiunii, o ploaie de roze coboară asupra statuei și, cât ai clipi, înneacă purtători și icoană. Pelerinii aduc rozele de departe. Dar ce vezi, din vale până 'n sus, acei care nu pot să se apropie, scot batista albă și o flutură în semn de salut. Priveliștea este măreață. Te crezi pe un câmp întins de zăpădă vie, dăntuind în soare. Cine nu ar vrea să atingă statuia? — Din toate unghiurile amfiteatrului Fecioarei răsună strigăte: „Scăparea celor robiți! Tămăduirea celor bolnavi! Mamă a îndurărilor! Fecioară din Fatima, miluește-ne!”

Apoi dintr'odată, până unde-ți ajunge privirea ochilor nu zărești decât plâns și lacrimi. Ai spune că acest plâns universal e stârnit de undeva, la poruncă. Plâng femeile, îndeosebi plâng bărbații în obștească bucurie, în căință obștească.

Procesiunea se oprește la foișorul bolnavilor. Aci se slujește sfânta Liturghie și fiecare din cei grav bolnavi primește binecuvântarea lui Isus Euharisticul. Dela microfon, preotul începe litanile prescrise: „Doamne, Isuse, te iubim” cărora răspunde corul celor 300.000 inimi: „Doamne, Isuse, te iubim”. Și așa până la capăt.

Urmează predica de încheiere și statuia se 'ntoarce în capela din care a plecat.

Cetate de rugă și pocăință, unde episcopii își aștern pe paie mădularele zdrobite, spre odihnă, cetate a lacrimilor răscumpărătoare, dacă nu ai fi, Fatima, ar trebui să fii zămislită.

1917—1942.

Praznicul celor 25 ani dela arătările minunate a întrecut în măreție și frumusețe tot ce se poate închipui.

Generația din 1917 era plămădită în cuibarele revoluției ce cu șapte ani înainte declară Statul și Biserica despărțite, ca în curs de două generații, după cum se pronunță Alfonso Costa, ministrul justiției în 1921, să dispară catolicismul din popor. Și n'apucă să treacă treizeci de ani și un tineret nou vine să depună la picioarele Fecioarei din Fatima, făgăduința unei credințe tefere și combative, pure și animate, pe care nici o lege nu a putut-o înneca.

În 11 Februarie a anului 1942 Episcopatul Portughez publică Pastorală colectivă. Ea cuprinde bilanțul minunilor de

tot felul care izvorînd din muntele Fatimei îmbrățișă țara întregă: „Cine ar fi închis ochii acum 25 ani și i-ar fi deschis astăzi, nu ar mai recunoaște Portugalia de vasta și adâncă schimbare, hărăzită prin smerita și tănuita arătare a Prea-sfintei Fecioare la Fatima”.

Aceiași Scrisoare pastorală trasa programul serbărilor comemorative: a) din 3 până la 11 Mai în toate parohiile trebuie să se predice misiuni; b) în 10 Mai cuminecare generală, oră de închinare; c) în 12 seara, mare procesiune cu făcliile la „Cova da Iria”; d) în 13 Liturghie pontificală în Sanctuarul dela Cova da Iria și „confințirea Națiunii Inimii Neprihănite a Fecioarei”; e) organizarea „Ligii modestiei” la care se vor înscrie părinții; f) solemnitate civilă în capitala țării cu concursul tuturor autorităților bisericești și civile.

Ca un singur om și-o singură inimă uriașă, înflăcărată, întreg poporul țării slăvi pe Regina pământului ei, și-a rosturilor întregului neam.

Între frumusețile praznicului comemorativ a sfertului de veac a fost și călătoria miraculoasei statui a sfintei Fecioare din Fatima la Lisabona.

Statuia plecă în 7 Aprilie dela Cova da Iria pe un automobil al „Legiunii Portugheze”, care cerea onoarea să-i facă escortă. Parcursul de 150 km. a fost o continuă crescândă apoteoză, pe un drum pavat numai cu flori. În fiecare sat autoritățile întâmpinau cortegiul automobilistic, care poposea, lăsând vreme poporului să se roage, să plângă.

În capitală ajunge în ziua de 8 Aprilie spre seară. În „Campo Grande” așteaptă mulțimea de mai multe ore. Orașul e copleșit, e în genunchi la picioarele Reginei cerești. Toată lumea se roagă, cântă și plânge. Cele 4 zile petrecute în noua biserică dedicată Fecioarei, sunt o neîntreruptă slăvire din partea unei mulțimi care nu se împuținează zi și noapte. La sf. Liturghie din Piața imperiului, numai tineri se împărtășesc ca la 15.000. Procesiunea cu făcliile, care începu la 10 seara, se înceheie abia la ora 4 dimineața.

Când statuia trecea prin mijlocul mulțimii era un delir, numai lacrimi de bucurie și de iubire pocăită. Acolo nu mai avea loc necredința. Martinez Grande în „Una emocion indelebile” scrie: „Acest oraș însorit nu a simțit și nu a visat vreodată o cutremurare sufletească atât de uriașă. Suntem martorii unui poem de dragoste și pocăință, scris în istoria oamenilor de Degetul lui Dumnezeu. Fecioara din Fatima va

dobândi pacea lumii. Iar noi avem fericirea să luăm parte la învierea Portugaliei”.

Credința, s'a deșteptat în inimi, Hristos și-a luat locul în familii, în școli, în instituțiile publice; seminariile se umplu cu leviți ai luminii, Misionarii pleacă spre pământuri de cazne pentru Evanghelie. Și vrei să știi unde sunt oamenii politici? Privește-i făcând și de câte șapte ori pelerinajul dela Fatima. Și prin Concordatul cu Sf. Scaun au încununat convingerea că neamul se ridică numai prin Hristos și Biserica Sa.

Astfel renaște un popor la cuvântul Fecioarei Mame.

Tămăduitoarea trupurilor

Nu este durere pe care sfânta Fecioară să nu fie chemată s'o aline. În grija ei de mamă, Fatima îi recunoaște neîntrerupta prezență prin sutele și sutele de tămăduiri trupești și sufletești ce au loc, fie în legătură cu numele arătării ei la Cova da Iria.

Vindecările minunate sunt sigilul lui Dumnezeu așezat asupra unui cuvânt sau a unui fapt. Dumnezeu subscrie, și iată minunea. Subscrie ca să credem mai nesdruncinat, să iubim mai înflăcărat, să fim stăruitori, mai lucrători în închinarea noastră față de El.

Și Domnul a zis „da”, la Fatima, prin minunile întâmplare la invocarea numelui Fecioarei, acolo arătată lumii. Fiecare minune este un: „Da! să Vă rugați”. „Da, să faceți pocăință, întorcându-vă dela păcate”. — „Da” războiul este o pedeapsă a păcatului, adus chiar de păcatele voastre”.

Cu fiecare minune cuvântul Fecioarei este întărit de Dumnezeu, e o revelație nouă a vechilor adevăruri de care acum avem mai arzătoare trebuință. Și toate minunile aleargă spre o învățătură: „*Inimii Neprihănite a sfintei Fecioare Mari Isus a dăruit puterea de-a aduce pacea între fiii oamenilor.*”

Să privim fiecare tămăduire ca o predicare a acestui adevăr.

Nimic mai comun omului de rând, cât să creadă în minune acolo unde e copleșită priceperea lui. Dar nu aceasta este psihologia Bisericii. Ea nu e credulă și până să se rotească asupra unui fapt, dacă este sau nu o intervenție suprafirească a lui Dumnezeu, cere îndelungă cercetare și mult cumpăt. Biserica știe că, atunci când Dumnezeu sigilează ceva, acest semn este deslușit.

De aceea impune bolnavilor în stare gravă să intre mai întâiu la *Biroul Constatărilor* medicale, cu certificate medicale. Bolnavul este dat în grija unui „Slujitor al Fecioarei” care îi este îngerul păzitor, infirmierul și robul, întru toate

gratuit, desinteresat, din curată recunoștință față de sfânta Fecioară.

Dacă se întâmplă vindecarea, bolnavul se 'ntoarce la Birou spre constatare. După un an, dacă vindecarea durează, cazul este dat în vileag prin publicație în „Glasul din Fatima”.

Nu toți bolnavii se vindecă, deoarece nu toate tămăduirile sunt spre binele sufletesc a celor ce sufer. Ceea ce dovedește că o mână liberă lucrează acolo, nu ascunse legi ale firii, a căror acțiune ocultă se limpezește necesar și constant în faptul numit minune. Acolo este CINEVA, o minte, o inimă, o putere ce se joacă cu firea, deoarece îi este Creatorul și Orânduitorul.

Fiecare pelerinaj își aduce bolnavii pe care îi așează în spitalul încăpător, construit pe întinsa arie. După statistica Biroului Constatărilor între anii 1926 și 1937, și-au purtat durerile acolo 14.725 bolnavi, afară de aceia care nu s'au prezentat la Birou. În acest interval s'au înregistrat peste 800 vindecări de tot felul: tuberculoză, orbire, meningită, pleurizie, abcese, peritonite, ulcere, boala lui Pott, etc., dintre care multe au fost socotite nevindecabile. Unele au avut loc într'un moment, ca o formidabilă cutremurare, altele în timpul călătoriei, altele în fața statuii sf. Fecioare sau prin medalioul cu icoana ei, altele apoi bând apa fântânii, primind binecuvântarea lui Isus euharisticul, sau rostind sfintele Măntâni. Aci nu se zăresc doctorii tămăduitoare, aci nu-i decât o doctorie, este EA, tămăduitoarea trupurilor. — Iată câteva vindecări.

„Nu te sinucide!”

„De 17 ani este neputincioasă; de 7 luni zace paralizată de jumătate. Se numește *Emilia de Jesus Margues* și are 32 ani. Medicii au consumat toată știința, au încercat toată arta. Zadarnic. Răul cucerea tot mai mult, sărmana făptură în drum spre moarte. Incepuse să refuze orice mâncare.

În starea aceasta voi să meargă la Fatima. Medicul îi spuse: „Nu te sinucide”, și îi interzise călătoria.

Cu toată opreliștea, plecă în 11 Mai 1929. Călătoria, nopțile petrecute la Fatima au fost adevărată agonie. În ziua de 13 Mai fu transportată în foisorul bolnavilor să asculte sf. Liturghie; părea o moartă.

Bolnavii așteaptă.

Dulce Moreira de Sa vindecată subit
în pelerinajul din Mai 1940.

... In amiazi, statuia miraculoasă intră în foișor. Bolnava are o senzație de nedescris, pe care nu o știe explica. O undă de viață și vigoare îi răsbate partea paralizată, durerile dispar. Se ridică și după procesiune singură merge la *Biroul Constatărilor*. Vindecarea a fost absolută.

Cinci sute tumori și un ulcer

Margarida Maria Teixeira Lopes, dintr'o familie distinsă, suferea de 10 ani de-o boală, care-i făcu să răsară pe trup nu mai puțin de 500 umflături. Era legată în bandaje albe de la cap la picioare. Tot atunci i se ivi la stomac un ulcer în-căpățânat, ce nu voia să cedeze celor mai înfrigurate îngrijiri medicale. În 1928 merge la Fatima. Se simte vindecată în clipa când Episcopul o binecuvintează cu Isus euharisticul. În urmă, după declarațiile medicilor, „nu mai era nici o urmă din vechea boală”.

Vindecată de-o tumoare la creier și de tuberculoză

Maria José dos Santos Mines, avea 28 ani și suferea de tuberculoză încă din 1914. În pofida curei, în 1925 boala i se complică cu afectarea intestinelor, iar în 1929 se ivi și o tumoare la creier. Celebrul specialist Dr. Egas Moniz declară starea gravă și totodată neputința de-a face ceva. Spuse unui prieten: „E vorba de-o tumoare la creier; nenorocita va muri peste puține zile în chinuri oribile. Numai o minune o mai poate mântui”.

Două zile în urmă, bolnava avu 2 crize cu dureri și convulsii fioroase. Medicul recomandă familiei să roage pe Domnul să ia la sine pe bolnavă. Ai casei, la auzul acestora, începură să se roage sfintei Fecioare din Fatima, și înmuind prosoape în apa sfântă i le aplicau pe frunte. Bolnava își reveni. Trei zile în urmă făgădui că va merge în pelerinaj la Fatima, dacă va dobândi puterea și sănătatea. „Spre orele 18 și jumătate, povestește bolnava, simții o așa credință ca nici-odată în viață. Chemai pe sora mea și infirmiera neobosită și le rugai să rostească cu mine sf. Mătăanii în cinstea Fecioarei din Fatima. Înainte de-a începe, zisei plângând: „Mama

mea Preasfântă, ajută-mă și-mi vindecă relele". Apoi sorbii puțină apă de Fatima. Ceea ce simții în acel moment, nu pot să descriu... Strigai prelung... Familia alergă la mine și zisei surzând: „Nu plângeți; Fecioara m'a ascultat! Nu mai sufăr! Sunt vindecată!" Și în genunchi rosti ruga de mulțumire.

Medicul avu doar să constate vindecarea „absurdă”.

„E moartă”

Era peste măsură de săracă, *Emilia Martines Baptista*, care zăcea de 6 ani neputincioasă. Acum avea 42 ani și toate semnele indicau sfârșitul apropiat. Stomacul nu mai îndura nici laptele. Dorea totuși să fie dusă la Fatima. Se făcu o colectă, se închirie un automobil și în 12 Octombrie 1928 plecă, însoțită de-o infirmieră și două surori.

La Aporto părea că sfârșește. Primi sfintele Taine ale muribunzilor; se rugă să nu fie dusă înapoi. Pe drum avu mai multe crize, mai multe leșinuri încât trebuiră în repetate rânduri să oprească mașina.

Anevoie o duseră și în foisorul bolnavilor.

La un moment dat un medic o examinează fugăr și rosti: „A murit”, „E moartă”.

-- Pare că nu e moartă, uneori se mai simte pulsul, răspunse infirmiera.

I se dau câteva injecții; bolnava nu reacționează.

Se apropie Isus în sfânta Euharistie și bolnava primește binecuvântarea. Se ridică atunci ca deșteptată dintr'un somn adânc, își deschide ochii, se desmetește încetul pe încetul; apoi deodată, simțindu-se bine, rostește: „Sunt vindecată!” Și ridicând brațele zise: „Slăvită fii, Doamna Noastră din Fatima”. Voia să se ridice; nu îi fu permis de teama entuziasmului poporului.

Mărturisește Dr. Matas Graco: „această vindecare deplină și subită este un caz clinic neexplicabil”.

„Mamă!”

Multe măicuțe își poartă iubitele odrasle spre locul tămăduirii. Sf. Fecioară cunoaște durerea de mamă, cunoaște iubirea de mamă și cu drag se apleacă să le aline necazurile

În 13 Octombrie 1928 o biată mamă se așeză lângă izvorul făcător de minuni, cu o copilă oarbă și mută. Deodată micuța strigă: „Mamă” și apucă cu mânuțele medalionul cu icoana Maicii sfinte din Fatima, ce avea atârnat de gât, și-l privi uimită pentru prima dată în viață.

Bucuria mamei și încântarea norodului nu se pot descrie. Nu cumva să fie copleșită de mulțime, cineva ridică copilă să fie văzută de toți.

Meningita biruită

Un drăgălaș copil de 5 ani, *Miguel Vieira de Sousa Basto*, învățase de mic să se roage sfintei Fecioare din Fatima.

Într-o frumoasă zi de Mai, minunatul copil se puse pe țipete și rugă pe sfânta Fecioară să-i smulgă nebuna durere de cap ce-l cuprinsese pe neașteptate. Aleargă mama, aleargă și medicul. În urma unui consult se constată o meningită și complicații pulmonare, de ficat și intestine. Un medic specialist atâta spuse mamei: „Doamnă, nu pierde nădejdea. Te recomandă unui sfânt căruia îi ești cucernică”.

Sărmana mamă a înțeles! Se aruncă la picioarele Ce-reștii Arătării. Copilul se ruga nestrămutat și refuză orice doctorie dacă nu avea și câte un picur din apa tămăduitoare.

Nimeni nu știe ce s'a petrecut. Câteva zile în urmă copilul sări din pat și se juca zglobiu. Se vindecase. Meningita a fost răpusă.

Specialistul era convins că vindecarea nu era posibilă în chip firesc; studie fazele boalei, făcu un raport pe care-l publică în „Revista medicală” din Paris, sub titlul de „Un caz abnormal”.

Mântuită din chinurile nopții

În 13 Iunie 1931, la sfârșitul unei procesiuni se aude un strigăt: minune! minune!

Ce s'a întâmplat?

În stânga altarului, pe un pat, sta tânăra de 17 ani, *Carmina de Conceicao*. Bolnavă de 5 luni, ultimele patru le petrecu zăcând în mari dureri, îndeosebi la plămâni și la rinichi. După o vreme, bolnava nu mai suporta nici sgomotul, nici cea mai inocentă rază de lumină... Cei

trei medici curanți nu o puteau smulge din chinurile nopții care se strângea în juru-i ca un inel. În Mai, se constată o tuberculoză galopantă. Nu mai era scăpare. Ai casei chemară preotul să-i administreze sfintele Taine. Fetița nu fusese bolnavă. Părinții deci Botezul, sf. Cuminăcătuiă și Ungerea de pe urmă. Cu acestea i se aprinse în suflet o credință și o încredere neclintită în sfânta Fecioară din Fatima. Dorește să fie dusă cu ori ce preț în pelerinaj.

În 12 Iunie, așezată pe-o canapea aninată cu frânghii în interiorul unui automobil, însoțită de mamă și soră pleacă la Fatima. Pe cale, sângele îi svâcni de mai multe ori pe gură.

În ziua următoare ascultă sf. Liturghie și primește binecuvântarea euharistică în foisorul bolnavilor.

Chipul Fecioarei se îndepărtează fără ca ea să resimtă cea mai mică ușurare.

Un preot trece alături și zărește fața întristată a bolnavei. Se apropie, vrea s'o consoleze.

— Chiar ai vrea să te vindec?

— O, da!

— Nu dori! Ți s'a dat partea cea mai bună... Ascultă! Isus este capul nostru și noi mădulele. Între două brațe, unul sănătos, altul bolnav... de care poartă grijă deosebită Domnul?

— De cel bolnav, judec eu...

— Prin urmare?...

Bolnava își apleacă fruntea molcomă, primind voia Domnului și-a sfintei Fecioare. Dar, deodată se simte bine, se ridică în picioare... e vindecată. Poporul aleargă.

E dusă la Biroul Constatărilor. Medicul Pereira Gens, care o cercetase puțin mai înainte, e palid de emoție.

— Imposibil!...

Fu reexaminată. Vindecarea era deplină. Copila merse la Capela Arătărilor și mulțumi Maicii sfinte pentru harul primit. Chinurile beznei, copleșite de lumina Ei, dispărură.

La întoarcere canapeaua a fost așezată pe acoperișul mașinei, iar copila ședea liniștită în lăuntru.

Mașina se oprește în fața casei. Bunica din geam țipă la vederea canapelei așezată singură pe acoperiș.

— Sărmana Carmina, a murit, și dă în plâns.

Câteva minute în urmă Carmina hohotea de bucurie în brațele celor iubiți.

Acestea sunt câteva din mărgăritarele bunătații sfintei Fecioare; preperate peste dureile trupești a cucernicilor ei fii.

Tămăduirea sufletelor

Dacă ar putea glăsu spovăduitorii, dacă s'ar putea vădi străfundurile sufletesti, s'ar recunoaște atunci minunea cea mare: schimbarea sufletelor, întoarcerea lor neașteptată și totală. Boala nu se opune cuvântului dumnezeesc, ci inima omului singură. Ea poate să zică, și zice prea adesea „nu”. Valurile mării involburate se domolesc, bubele ce puroiază, cangrenele ce sângerează pe trupuri muncite, se 'ndoale, se apleacă și dispar la auzul cuvântului; numai ciurma sufletului stăruie în încăpăținată tăgadă a luminii de Sus.

Aceste suflete se tămăduesc la Fatima. Spiritul Domnului lucrează cu adevărat aci.

„De mult ar fi trebuit să viu aci!”

În 13 Octombrie 1928 Preasfințitul Episcop al Leiriei, dăduse binecuvântare celui din urmă bolnav în foisor. Când să plece, îl întâmpină un tânăr, îmbrăcat cu eleganță, și-i cade în genunchi izbucnind într'un plâns cutremurat...

— Un bolnav? Dar nu avea aspectul...

Doctorul Pereira Gens, care dimpreună cu alți medici făcea escortă Sfântului Sacrament, se apropie și-l întrebă ce dorește.

— Sunt bolnav cu sufletul și doresc să mi-se dea și mie binecuvântarea.

Episcopul îi împlinește dorința. Apoi tânărul se ridică și cuprinde în brațe pe medic:

— O, de mult ar fi trebuit să viu eu aci!

— Prietene, răspunse medicul, niciodată nu este prea târziu...

„Și tu te știi ruga?”

Era procesiunea din noapte, cu făcliile. De privesc această venire să se bucure, poate să facă și haz, câțiva domni onorați. Cu capetele acoperite, nu doreau decât să vadă și să fie văzuți. Cu un aer de superioară indiferență și înțeleaptă derăderere priveau...

Așa, dintr'odată, unul din ei simte o cutremurare nestăpănită, o tresărire intimă careia nu i se putu împotrivi, își depune pălăria, cade în genunchi și se roagă.

— Aha! Și tu te știi ruga? — Ii asvârli ironic unul din tovarăși.

— Dragul meu, aci se 'nvață!... răspunse; și stăruie în rugă, în ruga lui de suflet întors la Dumnezeu.

Șoferul apostol

O doamnă din Cascais voia să ia parte la pelerinajul național din 1930. Inchirie un automobil fără să știe ce apucături și ce suflet are șoferul.

Spre seară, servitorul casei se 'ntoarce dela farmacie, unde fusese trimis, și spune stăpânei că șoferul angajat a adunat o mulțime de oameni în jur să povestească fel de fel de nezozii asupra doamnelor și pelerinajului lor de mâine. „Dacă ar ști cine sunt, nu m'ar fi luat. Dar vor ști înainte de a ajunge Fatima”.

Incredințată de ocrotirea sfintei Fecioare, nu-l schimbă.

Călătoria a fost potrivită. Afară de câteva cuvinte, nu prea cucernice, nimic nu se întâmplase.

— Ce caută atâta lume aci? — întrebă mirat de șirul automobilelor și de norodul ce venise în pelerinaj.

— Vin să se roage Fecioarei și să-i mulțumească. Vino cu noi la Capela arătărilor!

Cu un aer de nepăsare însoțește pe călători, căutând să vadă totul.

Ajunse în fața Capelei. Abia i se ridicară ochii spre statuia Fecioarei, că se simți preschimbat. Cu o mișcare neșovăelnică căzu în genunchi și izbucni în plâns cu sughițuri convulsive.

— Ce ai? Te simțești rău?

— E o minune!... Am fost prea rău.

— O să vezi minunile și frumusețile... Dar ar trebui să te spovedești.

Și se spovedi. Era numai bucurie. Sufletul i se tămăduise.

Întors acasă, intră în farmacie unde-și aștepta prietenii de odinioară. Când grupul îi făcea cerc să asculte alte nezozii, se văzu în fața unui apostol, care începu: „Am venit să retractsz tot ceea ce am spus mai dăunăzi...! Trebuie să vedeți cu toții ceea ce se petrece la Fatima... ați crede, v'ați face buni, așa cum de-aci înainte m'am hotărât să fiu eu însu-mi”.

Din ziua aceea se arată apostol.

Un iad ce dispore

În familie erau: tata, mama, un băiat și două fete. Poate mai era și cel Negru, căci preot în casă nu putea să intre, iar ei nu se spovediseră de 17 ani, din ziua cununiei. Își botezară copiii, ce-i drept, le îngăduiră să se împărtășească o singură dată, atât. Incolo, casa era plină de înjurături, certuri și bătăi. Era un adevărat iad.

Copilul merse pe urmele tatii, învățând la această școală drăcească. Ajunse să răspundă vorbei cu vorba, bătăii cu bătăia. De aci se iscă o ură nepotolită între tată și fiu. De doi sau trei ani nu-și mai vorbiră, și abia că 'ndurau să se vadă unul pe celalalt.

Într'o zi, tatăl cade la pat, grav bolnav. Sărmana femeie, își ridică ochii spre sfânta Fecioară și promite rugăciuni și un pelerinaj la Fatima, dacă obține însănătoșirea soțului.

Bărbatul se făcu mai bine. Ea-i mărturisi făgăduința pe care voia s'o țină.

— Pentru ce te-ai legat? La Fatima nu vei merge, răspunse ursuz vindecatul.

Femeia nici nu mai îndrăzni să vorbească; știa furtuna pe care ar stârni-o.

Se 'ntâmplă că nu după multă vreme bărbatul recăzu în vechea infirmitate. Soția profită și-i reaminti de făgăduința neîmplinită, pricină a noului necaz. Cu aceasta nu ajunsese decât să mai descarce asupra-i vechile huliri de lucruri sfinte. Se resemnă.

În zilele ce urmară, întâlni persoane care mergeau la Fatima. Le rugă să vină să pledeze cauza ei în fața bărbatului.

După multă tărăgăneală bărbatul se lasă înduplecat, mai mult din bunăcuviința de-a nu refuza cererea unor prieteni, decât de voie bună.

— Lăsați-mi mâncarea pregătită pe ziua întreagă, apoi vă puteți duce... și ar fi bine să nici nu mai veniți.

Seara zoreau în pregătire pentru plecarea de mâine.

— Ascultați, zise omul nostru, merg să văd și eu „ponturile” voastre.

În ziua următoare plecă întreaga familie. Nu fu ușoară calea, pe care bolnavul își ținu de cuviință s'o presare, spre rușinea familiei, cu obișnuitele ocări și blesteme. Ba odată, salba cernită de înjurături sta să nu mai aibă capăt.

Au ajuns la Fatima. Nenorocire, omul avu un leșin când păși în sanctuar. La bocetele femeii care începu să spovedească păcatele soțului alergară medici și „slujitori”. Bolnavul fu internat și dat în grija unei infirmiere. Familia fusese îndepărtată.

Intr'un târziu își reveni, după câteva mișcări convulsive.

— Unde sunt?

— La Fatima, în spital. Așteaptă puțin, ia ceva cald. E spre miezul nopții și mâine te vei împărtăși, nu-i așa? — spuse infirmiera prefăcându-se că nu-i cunoaște dispozițiile sufletești.

— Să mă cuminec... se poate. Dar nu sunt spovedit.

— Nu avea grijă. Voi afla preot. Cât de mulțumit o să fii.

Ieșind din cameră, infirmiera dădu peste soție care nu încetase bocetele.

— Contenește, femeie bună. Soțul merge 'nspre bine și peste puțin se va și mărturisi.

Nu-i venea să creadă. Acum ar fi rândul băiatului. Oh! dacă s'ar spovedi și el.

Între timp sosese preotul și mărturisește pe bolnav. Omul nostru se întoarse dea 'ntregul la Dumnezeu.

Iată și copilul.

— Emanuil, tata s'a spovedit; trebuie să te spovedești și tu. Mâine vă veți împărtăși împreună.

— Tata se spovedește?... atunci mă spovedesc și eu.

Copilul devenise blând ca un miel. Voi să vorbească cu

tata. Pe pragul camerei se opri timid și rușinos, cu pălăria 'n mână, privind în jos.

— Tată, nu mai fi supărat pe mine... Iartă-mă.

— Vino, Emanuil! Tu trebuie să mă ierți, am fost rău cu tine.

Se îmbrățișară în pacea inimilor, în mângăierea sufletelor împăcate cu Dumnezeu, prin sfânta Fecioară.

În zori se împărtășiră cu toții. Se izbăviseră din iad. Gustară atâta fericire, încât după o lună se întoarseră din nou să-și aplece fruntea recunoscătoare la picioarele Neprihănitei.

Peste țări și mări

Nu-i altar de biserică în Portugalia care să nu aibă o icoană, cel puțin, a Fecioarei din Fatima; nu e suflet de creștin care să nu i se fi închinat; nu este necredincios care să nu fi bănuțit, ca printr'o fluturare de har, că aci „este ceva”. Guvernul cu delicvenții lui de odioasă, s'a schimbat în oameni, care — în frunte cu Președintele Republicei, Generalul Oscar Carmona și alții — luând bastonul de pelegriu au mâncat spre locul de închinare. Și când cugeți că, aproape de tot, în 1930, Ministrul Justiției trebui să demisioneze din simplul motiv că dădu un decret, prin care îngăduia sunarea clopotelor, de ani amuțite în numele legii.

Și acum, dacă pe un mapamond ai înfige icoana Fecioarei din Fatima, pretutindeni unde are un altar, ai zări pământul împânzit de chipul minunatei înfățișări dela Cova da Iria.

În *Oceania*, insula îndepărtată Timor, îi păstrează o biserică ridicată de misionari și indigeni.

În *China*, Macao, în Madeira Atlanticului și Azore, în *Noua Guineea* și Capul Verde, în Mozambicul *Africii* și *Goa Indiei*, bunătatea ei ocrotește.

Nu se pot înșira localitățile continentelor unde se ridică biserici și capele în cinstea Maicii Sfinte dela Fatima. Ajunge să spunem că în regiunea Tanganica din Africa, și mai precis, în misiunea din *Naridembo*, șeicul musulman îngădui Vicarului Apostolic, Joachim Amunau, să deschidă misiunea cu condiția să o închine Fecioarei din Fatima.

Brazilia apoi este acoperită cu biserici închinare ei. Până și din îndepărtata, chinuita *Rusie* sosiră la Fatima cereri de mijlocire și oferte de mulțumire. Devoțiunea a pătruns până'n aceste stepe unde tronează păgânismul.

Pe zi ce trece ecoul cuvintelor Fecioarei dela Fatima se întărește: undă peste undă se precipită, se 'ntărește, se lărgește, se avântă, străbate până departe ducând chemarea Arătării dela Cova da Iria.

Care este intențiunea sfintei

Fecioare?

În toate cele șase arătări, fața Fecioarei era gravă și adumbrită de *tristețe*. Cuvântul ei era respicat și îndemnurile stăruitoare. Ea, care surăse la Lourdes, descoperindu-se în numirea Neprihănită Concepere, aci, la Fatima, era mâhnită; venise să ceară pocăințele și rugăciunile noastre pentru a opri brațul Fiului.

„Nu mai păcătuți: prea mult e vătămat Domnul Isus”. Acest lucru ni se descopere. Între noi și Dumnezeu sunt fără-delegile noastre, ca atâtea mâini hidoase care ar vrea să răstignească înc'odată pe Hristos Domnul. Păcatele împânzesc pământul și Spiritul nu mai are loc unde să poposească între noi. Între păcate, desfrâul, necurăția, demonul cărnii răzvrățite, puhoiul poftelor slobozite corupe lumea. Trăim sub semnul luxuriei. Și acest păcat e pedepsit cu foc.

Ca să simtă cu fiori mai zgâlțâitori răul păcatului, pe lângă tristețea ei, care a mișcat spre compătimire și inima lui Francisc și simțirea Iacintei, sf. Fecioară le arată iadul. Vederea acestui loc urmări îndelung și aspru pe ciobănași. Mai vartos se dădură pocăinței.

Dar și acum iadul este scos din măruntaiele pământului și adus între oameni. Războiul este o anticipare a lui. Războiul este rodul păcatului, ca durerea, ca moartea. Lucia este martoră prevestirilor sfintei Fecioare, că un alt războiu va veni, că multe popoare vor pieri și mulți se vor osândi la iad.

Se adeverește mahnirea Fecioarei: „Nu este cine să se jertfească pentru păcătoși”. Altarele Satanei sunt pline cu flori, cu victime, cu sânge de jertfe. În acelaș timp, Isus euharisticul, inima sfintei sale Mame sunt ținta ocării păcătoșilor. Se bârfește curăția, se derâde Euharistia și bunătatea lui Dum-

nezeu slujește paravan nelegiuirilor. Iar păcătoșii se osândesc. Nu e cine să se jertfească pentru ei. Trebuie o armată de victime, e nevoie de mai mulți legionari ai Crucii, ai răstignirii de sine. Și altarele lui Isus adastă victimele dragostei răscumpărătoare.

Cova da Iria întărește și însufletește mobilizarea sufletelor, victime ispășitoare. Viața lui Francisc și-a Iacintei sunt icoana unui răspuns afirmativ.

Pocăință! E stavila răului, îngrădirea de granit, scutul de diamant în fața roadelor fărădelegii. În veacul acesta, ca un carnaval de nimeni orânduit, cu devize de traiu senzual și comod, cu revărsare de romane, de filme, de mode, de cabarete și ceaiuri, toate în serviciul necurăției, pocăința trebuie să strălucească pe fruntea fiilor Bisericii, ca o mărturisire publică a despărțirii noastre de lumea, pentru care Isus *nu s'a rugat*. Pocăința să fie ispășitoare, liberă, izvorită din dragoste și din datorie de-a desăvârși Patimile lui Isus în Trupul Bisericii Sale.

Arătarea s'a numit *Fecioara Sfântului Rozar*. Și a îndemnat pe copii la recitarea zilnică a Mătâniilor. Frumoasă cate-drală a rugii sunt Mătâniile! Ne închinăm și ne dăruim lui Isus prin sfânta Fecioară, cum El însuși ni se dăruie prin *Ea*.

Rugăciune, deci, pe lângă pocăință, rugăciune către Inima ei de mamă copleșită de iubire și compătimire.

Și ne mai desvăluie ceva cereasca Arătare, un mijloc de înviore a omenirii, o putere de redeșteptare: cinstirea Inimii Neprihănite a Fecioarei, atât de mult vătămată de păcătoși. Deopotrivă sfătuiește Cuminecarea de reparare în prima sâmbătă a luni, în cinci luni consecutive, împreunate cu recitarea rugăciunii sf. Rozar și un sfert de oră de meditație asupra misterelor cuprinse în rugăciunea mariană. Celor ce împlinesc acestea, făgăduiește că le va fi aproape, și le va dobândi darurile dumnezeiești pentru veșnicie, în ora morții. Trebuie să revenim la izvoarele dragostei în ora învrăjbirilor, în zodia diluviului urii și zavistiilor aducătoare de nenorociri. Să ne întoarcem la izvoarele iubirii, la izvoarele Vieții.

Nu mai avem alt refugiu decât spre Inima Neprihănitei. Cuvântul pe care l-a rostit este ostrovul spre care aleargă nădejtile noastre înfricate și hulite: „*Numai Eu pot să aduc pacea*”.

Ce ne mai trebuie? Ce mai așteptăm? Fatima nu este a Portugaliei, Fatima este a omenirii întregi. Fatima este prietatea celor înjugați și robiți, a celor ce plâng și sunt umiliți, a celor răniți, a celor ce mor; este a noastră, a muritorilor care încetăm după *SURĂȘUL LUI DUMNEZEU*, din dosul zăbrelelor de vicii și păcate, de mizerii și neputință cerșitoare; este a noastră, a celor care adăstăm pacea cu osârdia tuturor adâncurilor sufletului.

Fecioară din Fatima,

Fecioară a Sfântului Rozar

Miluește-ne!

Rugăciunea sfântului Rozar

sau

Mătănile sfintei Fecioare

Maria

Sfântul Rozar este cel mai obștesc fel de rugăciune în cinstea sfintei Fecioare Maria. Nici o îngrădire de rit, de disciplină, nici o particularitate de tradiție sau preferință nu mai zăgăzuește cucernica rugă. Unde vezi mâini prinse a rugă cu salba de mărgelile mistice, îți zici fără să vrei: e un fiu al Bisericii Catolice. Așa este astăzi.

Ritul nostru cunoaște neîntrecute rugăciuni de laudă și de cerere la adresa sfintei Fecioare Maria: neobositul Paraclis și neîntrecutul Acatist, poiană cu perle de iubire lirică. Frumusețile și mângăierile acestea nu sunt la îndemâna oricărui suflet, orișicând. Dacă nu iai parte la rugăciunea publică, sau dacă nu știi să citești, rămâi strein de ele. Nu pot însoți oriunde pe oricine, nu-s la îndemâna oricărei inimi zdrobite și nu alintă toate viețile apăsate de jale și zilele presărate cu alean. Trebuie să știi carte și să le porți mereu cu tine. Paraclisul și Acatistul sunt alcătuirile Bisericii, cu laude lucrate de oamenii ei sfinți, în vreme ce sfântul Rozar cuprinde rugăciuni scrise în Evanghelie. De aceea este mai popular și mai universal.

Obârșia rugăciunii sf. Rozar

În orient și astăzi vezi, chiar între mahomedani, cum alunecă printre degete boabe mari de mărgelile înșirate pe un fir, numărând închinările.

De aproape o mie de ani, credincioșii obișnuiau să se roage alternativ „Tatăl Nostru” și „Născătoare de Dumnezeu”. Când Petru Pustnicul, spune-se, îndemna norodul la

Cruciată împotriva Turcilor care pângăreau sfintele locuri și ucideau pe creștinii pelerini, îi și învăța o rugăciune alcătuită din mai multe „Tatăl Nostru” și o sută cincizeci „Născătoare de Dumnezeu”. Spune-se, că a învățat acest fel de rugăciune dela călugării pustnici din Palestina.

Felul în care se obișnuiește astăzi a se ruga sf. Rozar își are obârșia la sfântul Dominic, iar răspândirea acestui fel de rugăciune se datorește călugărilor dominicani.

În cursul luptei împotriva sălbaticilor eretici Albigenși — prin 1208 — Dominic de Guzman se ruga cu brațele întinse, asemenea Mântuitorului pe Cruce, pentru biruința dreptcredincioșilor. Atunci îi apără sfânta Fecioară care-i dăruie sfântul Rozar, zicându-i:

— *Fiul meu, Dominic, ia această sabie: cu ea te roagă și luptă, și vei fi biruitor: În acest semn vei învinge.*

De atunci această rugăciune se legă de viața regilor și mângăie neagra sărăcie a cerșitorului; se făcu scutul fecioarelor și arma misionarilor, ceaslovul neștiutorilor de carte și meditația adâncă a subtililor teologi. Simplă cu cei simpli, profundă cu cei înțelepți și întinsă ca nemărginirea lui Dumnezeu. Afli tot în sfântul Rozar, tot ce privește cerul și pământul, viața și moartea, bucuria și durerea, ceasul de față și viitorul, neputința noastră, atotputernicia lui Dumnezeu. Păcătoșenia noastră și izbăvitoarea îndurare a Celui Veșnic. Copilașul șoptește această rugăciune, a cărei străfunduri nu le poate măsura cea mai naltă minte. Sfântul o cânta cu apăsate ondulări de iubire, iar păcătosul ce se ntoarce o roștește cu gemete înlăcrimate în taințele muncite ale inimii... E ruga de totdeauna și a tuturor.

Ce este rugăciunea sfântului Rozar?

Rozarul este rugăciunea în care rostim pe rând cincisprezece zecimi „Născătoare de Dumnezeu”, despărțite prin „Tatăl Nostru” și „Mărire Tatălui”, pomenind și meditănd la fiecare zecime o taină de căpetenie a credinței noastre.

Rozarul obișnuit pe care-l au cei mai mulți este a treia parte a Rozarului întreg.

Cuvântul *rozar* însemnează pajiște cu trandafiri, strățul cu roze dintr'o livadă. Rugându-ne sf. Rozar, preserăm cerul cu petale de roze, ca să facem cărare spre pământ sfintei Fecioare.

Rozarul este „Psaltirea Mariei”, deoarece cuprinde 150 „Născătoare de Dumnezeu”, tocmai numărul psalmilor.

Rozarul este o rugăciune *vocală* și o rugăciune *mintală*; o rugăciune de cerere, de laudă, de mulțumire și de contemplație.

Intrucât este închinare *vocală*, sfântul Rozar cuprinde rugăciunea „Tatăl Nostru”, „Născătoare de Dumnezeu” și „Mărire Tatălui”, sau doxologia scurtă.

„Tatăl Nostru” este rugăciunea învățată de Isus. Ceva mai cuprinzător, mai frumos și mai mângăietor nici nu se poate. Rugăciunea această ne desvăluie cine suntem și ne silște oarecum să fim, ceea ce ne arată: *fiii Tatălui cresc*.

Drept aceea Tertullian o numește: „Prescurtarea întregii Evanghelii” — „Breviarium totius Evangelii”.

„Născătoarea de Dumnezeu” cuprinsă de 150 ori în Rozar este furată de pe buzele îngerului *Gavril* care se închină astfel sfintei *Fecioare*, în numele Domnului Dumnezeu. Sfânta *Elisabeta* însoflată de sus, adăugă partea a doua: „*Binecuvântată ești tu între femei...*” Iar *Biserica*, prin veacul XVI, îndeosebi prin râvna sfântului Papă Pius V a plinit ruga prin cuvintele „*Preaslântă Marie Maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi păcătoșii acum și în ora morții noastre. Amin.*”

Inchinarea îngerului și-a sf. *Elisabeta* se află împreună prin veacul al VI-lea. Se citesc în Antifoanele sf. *Grigorie cel Mare*.

Rugăciunea astfel alcătuită de puterile cerești și pământești nu este întrecută decât de „Tatăl Nostru”. Sfinții lui Dumnezeu au iubit-o și au răspândit-o, pentru că preaslăvește pe sfânta *Fecioară* cum se cuvine.

Scrie Sf. *Toma de Kempis*: „Cerul se bucură și pământul tresaltă de încântare când rostesc: „Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...” Diavolul se cutremură când o aude. Tristețea dispăre și o bucurie nouă îmi năpădește sufletul, când zic: „Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...”; iubirea mea sleită, se deșteaptă și sufletu-mi se nprospătează la auzul acestor cuvinte...”

Fecioara *Maria* dorind să arate sfintei *Matilda* cât îi este de dragă această rugăciune îi apăru arătându-i inima Neprihănită având pe ea scrise cu litere de aur cuvintele: „*Ăve Maria*”, și zise: „Nu este o altă închinare care să întrecă pe aceasta”.

Doxologia: „*Mărire Tatălui...*” încununează pe celelalte două rugăciuni. Slavă se aduce Preasfintei Treimi pentru nemăsuratele daruri: „Așa ne-a iubit Dumnezeu, încât și pe Fiul său unul născut ni l'a dăruit...” Și mângăietorul dar al Fiului. „Iată Mama ta”, aceeași pe care Dumnezeu o dăruie de mamă Fiului veșnic. Cuvine-se deci să mulțumim sfintei Treimi, unuia Dumnezeu.

Intrucât este *rugăciune mintală*, sf. Rozar cuprinde cincisprezece taine ale vieții Mântuitorului și a sfintei Fecioare *Maria*. Rozarul prăznuiește *bucuriile, durerile și măriile* lui Isus și-a *Mariei*. Toată drama Intrupării și-a Răscumpărării se desfășoară în ochii și în iubirea celui ce se roagă sfântul Rozar. Meditarea acestor taine este partea esențială în rugăciunea mariană.

Astfel, Rozarul devine o Mică Biblie cu paginile deschise oricărei gândiri și oricărei inimi.

Cele cincisprezece icoane ale răscumpărării le numim mistere sau *taine*, deoarece sunt pline de lumini adânci, de perfecțiuni sufletești, pe care Spiritul Domnului le descoperă celor cu inima smerită și cu spirit înfrânt.

Meditând asupra *tainelor*, Rozarul nu mai este un lăntșor de socoteli cucernice, sau o repetare fără rost a unei formule, ci zugrăvirea înăuntrul nostru a marilor întâmplări din viața lui Isus și a sfintei Fecioare.

Sfântul *Dominic* obișnuia să rostească cu glas răspicat înaintea fiecărei zecimi de „Născătoare de Dumnezeu” taina care se amintește și se meditează, apoi ținea o scurtă cuvântare asupra adevărului de credință cuprins și prăznuit în ea.

Cele cinci taine de bucurie, se meditează luna și joia, când se rostește o treime din sf. Rozar.

1. Bunavestire — rodul tainei: smerenia,
2. Cercetarea Elisabetei — rodul tainei: dragostea aproapelui,
3. Nașterea lui Isus — rodul tainei: sărăcia,
4. Întâmpinarea Domnului — rodul tainei: curăția,
5. Aflarea lui Isus în biserică — rodul tainei: ascultarea.

Cele cinci taine de durere, se meditează marția și vineria.

1. Agonia lui Isus în grădina Maslinilor — rodul tainei: căința.

2. Biciuirea — rodul tainei: iertarea păcatelor necurate, mortificația.

3. Incununarea cu spini — rodul tainei: iertarea gândurilor rele și a mândriei.

4. Purtarea crucii — rodul tainei: să ne supunem Pro-
niei cerești.

5. Răstignirea — rodul tainei: iubirea față de Isus și
Maria.

Cele cinci taine de mărire se meditează miercurea, sâmbăta și duminica.

1. Invierea — rodul tainei — întoarcerea sufletului,

2. Înălțarea — rodul tainei: deslipirea de cele lumești și
dorul după cele cerești.

3. Coborîrea Spiritului Sfânt — rodul tainei: râvna pen-
tru cele sufletești.

4. Adormirea Maicii Domnului — rodul tainei: o moarte
sfântă,

5. Incununarea sfintei Fecioare de Regină — rodul tai-
nei: stăruința.

Când începem rugăciunea, să ne ducem gândul la scena
pe care o medităm și să ne închipuim întâmplarea. Sfânta
Fecioară are loc în fiecare taină, căci a luat parte la ele cel
puțin sufletește, apoi când rostim: „că ai născut pe Hristos,
Mântuitorul sufletelor noastre”, cugetăm că Isus, despre ca-
re medităm, este *rodul* Mariei.

Este bine când ne rugăm să ne împreunăm cu îngerul
nostru păzitor sau cu sf. Gavril, sau cu unul din cele 9 co-
ruri îngerești, care proslăvesc pe Regina cerului. Ei sunt,
doar, primii poeți ai rugăciunii.

Pentru fiecare zecime să avem o *deosebită intențiune*,
chiar când întreg Rozarul îl rostim pentru ceva hotărît. Să
ne rugăm pentru intențiunile sfintei Fecioare, pentru Biseri-
că, pentru Neam, pentru familie, pentru prieteni, pentru pă-
cătoși, pentru sufletele din Purgator, etc.

Rozarul viu. Nu cu toții putem rosti zilnic întreg Roza-
rul. Totuși, ca să nu lipsim de-a presera spre cer pumnul no-
stru de petale trandafirii, să rostim cel puțin în fiecare zi o
zecime, meditând o taină din cele cincisprezece. Venerabila
Paulina Jaricot, cutreerând fabricile, școlile, spitalele și ca-

sele sărăcăcioase ale salahorilor, împărțea în grupuri de câ-
te 15 persoane, pe acei cu bunăvoință și le încredința, pen-
tru o durată de vreme, recitarea unei zecimi, cu meditarea
unei taine. Astfel, cele 15 grupuri sau persoane, împreună,
se rugau zilnic întreg Rozarul, fiecare zecimea încredințată.

Grupurile sau persoanele se pot întruni, într-o zi hotă-
rită, să-și aleagă din nou taina de meditat. În felul acesta
oriunde, că e școală, că e parohie, se poate introduce rugă-
ciunea sf. Rozar, spre slava sfintei Fecioare și spre binele
sufletelor. Rozarul viu se bucură de aceleași indulgențe ca
Rozarul propriu zis.

Puterea rugăciunii sfântului Rozar

Fecioara Maria iubește mult această cucernică deprin-
dere. În arătările din Lourdes și dela Fatima avea Rozarul la
sine. Cunoaște puterea și vrednicia rugăciunii.

Sfântul Dominic avu o viziune. Isus era mâhnit și gata
să pedepsească lumea cu trei pedepse: prima împotriva *ne-
credinței*, a doua împotriva *desfrâului*, a treia împotriva
mândriei.

Ci se ridică măreață și minunată Regina cerului, sf. Ma-
ria și-i întinde Rozarul.

— Fiul meu, potolește dreapta mânie și nu da drumul
pedepselor, ci îngăduie să se răspândească pe pământ cere-
știi trandafiri ai Rozarului. Voi așeza împotriva necredinței,
tainele bucuriei; împotriva desfrâului, tainele durerii; împo-
triva mândriei, tainele mării.

Astfel grăi. Apoi se 'ntoarse spre servul său:

— Iară tu, nu-ți pierde curajul... când Fiul meu voi să
inoiască fața pământului, revărsă asupra-i roua binefăcătoa-
re a salutului îngeresc: „*Născătoare de Dumnezeu, Fecioară,
bucură-te...*” Fă și tu asemenea: ia acest Rozar, alcătuit din
150 rugăciuni „*Născătoare de Dumnezeu*”, predică tainele de
bucurie, de durere și de mărire și tu vei înnoi fața lumii...

Așa făcu sf. Dominic și birui asupra ereziei și asupra pă-
catelor.

Cuvântul sfintei Fecioare către robul ei s'a verificat în
cursul istoriei. Creștinătatea a fost adăpostită de ruga sf. Ro-
zar. Lanțul acesta cu gingașele-i mărgelile a legat și-a înfrânat

furia și puterea necredinței, când voia să înmormânteze Trupul mistic al lui Isus, Biserica.

Când se pregătea și se desfășura bătălia navală dela Lepanto — 1571 —, când flota creștină înfrunta temuta putere a Turcilor, Papa Pius V îndrumă creștinătatea să se roage sf. Rozar. În ziua și în ora în care membrii asociațiilor sf. Rozar făceau procesiuni de invocare a protecțiunii cereștii Regine, bătălia a fost dobândită de creștini.

Sultanul Soliman declară că i-a înfricat de mii de ori mai mult rugăciunile îndreptate către sfânta Fecioară de venerabilul Papă, decât toate armele creștinilor.

În urma acestei izbânde asupra puterii păgâne, a fost fixată în 7 Octomvrie sărbătoarea sfântului Rozar. De atunci sf. Fecioară este invocată în litanile lauretane cu numele *Ajutorul creștinilor*. — Risipind știrea acestei biruințe, republica Venețiană încheia: „Ne-a făcut biruitori, nu puterea, nici armele și nici pricepera conducătorilor, ci Fecioara sfântului Rozar”.

Filip al II-lea al Spaniei care birui pe Saraceni și le dădu ultimele lovituri de moarte în Grecia și în Africa, după ce își închină împărăția acestei Regine cerești, spuse fiului cuvintele rămase nepieritoare în istorie: „*Dacă vrei să ocârmuești și să aperi bine statele tale, fii credincios sfântului Rozar: În acest semn vei învinge!*”

În anul 1683 Turcii pregătiră o armată de 250 mii soldați și așezară un îndelungat și crunt asediu orașului Viena. Dacă ar fi căzut orașul, s'ar fi deschis ultima poartă și Turcii ar fi ajuns deplin stăpâni în Europa. În împărăție se auzea o rugă mare, un murmur cucernic; sf. Rozar.

Înlăuntrul zidurilor cetății erau abia 25 mii apărători. Zi de zi rândurile lor se răreau, în vreme ce iureșul atacatorilor creștea cu furie de ape ce se ridică. Tranșeele de apărare ale orașului căzură. Șefii militari se consfătuiră asupra eventualei predări. Dar rugăciunile către Fecioara sf. Rozar nu mai conteneau. O zi în urmă nimerește Ion Sobiecki, regele Poloniei, cu 25 mii soldați. Lupta e crâncenă. Turcii sunt înfrânți, iar salvatorul rege scrie la Roma: „*Am venit, am văzut, Fecioara sfântului Rozar a biruit!*”. Să nu uităm, regele cu armata, înainte de-a pleca din țară s'a rugat sf. Rozar pe mormântul sf. Iacint din Cracovia.

Astăzi, când o altă păgânătate vrea să răzbată spre inima Europei, când popoarele nu mai luptă cu Rozarul în mâ-

nă, trebuie ca cei rămași la vetre să se roage sfintei Fecioare a Rozarului, pentru toți acei care nu se roagă. Sfânta Fecioară ne-a prevenit la Fatima; să ne rugăm sf. Rozar. Preafericitul Părinte Papa Pius XII a consfințit omenirea Inimii Neprihănite a Maicii Sfinte. Dacă mântuirea a început cu aceste cuvinte: „*Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te ceea ce ești plină de dar...*” tot prin aceste cuvinte se va desăvârși întru noi mântuirea de păcat și de rele. Să constelăm pământul cu această rugă, să silim Inima Preacuratei să ne ocrotească.

Sfântul Rozar nu este o evlavie dulceagă, bună pentru copii și femei. Este evlavia creștinătății. Papa Leo al XIII a dat nu mai puțin decât 10 enciclice ca să îndemne pe fiii Bisericii să-și însușească rugăciunea aceasta. Papa Pius XI spunea deseori că, nu se odihnește în somnul de seară până ce nu s'a rugat sfântul Rozar. Actualul sfânt Părinte, Papa Pius al XII-lea, de câteori în luna Octomvrie, consfințită sfântului Rozar, vorbește noilor perechi de însurăței, le recomandă evlavia cucernică a sfântului Rozar, în deosebi rugăciunea în comun, în familie.

Cu adevărat, Rozarul este *regina deprinderilor evlavioase*, cum îl numește Părintele W. Faber; este „lanțul care desvăluie o robie a iubirii față de sfânta Fecioară” și „leagă în mănunchiu de zece, micii grăunți plini cu dulceață suprafirească” (Papa Pius XII) ce se revarsă asupra vieții noastre. În mâinile celui doborât de cazne, înviorează; în mâinile firavei și neatinsă fecioare, sfințește dăruirea de sine; în mâinile tânărului e o armătură spirituală împotriva ispitelor. Salba minunată de boabe de lumină îmbărbătează pe tatăl familiei, indulcește povara mamei, împăciuește aspra ceartă a amintirilor celui bătrân, iar în mâinile celui așezat în sicriu, umilul lăntșor este chezașia unei veșnicii fericite.

Amintesc un detaliu din *Judecata din urmă*, frescă pictată de Michelangelo în Capela Sixtină. La sunetul trâmbițelor Tărilor, țărâna se însuflețește, se adună, se prinde în jurul sufletului oase, carne și sânge. Ochii trupului, stânși de atâtea veacuri pe care nimeni nu i le-a numărat, se deschid aiuriți. O spaimă cuprinde pe unul din cei înviați din morți: e Judecata din urmă! Clătinare și nesiguranță. Deodată ochii îi cad asupra unui obiect smerit: e Rozarul cu care a fost înmormântat, tovarășul evlaviei lui față de sfânta Fecioară, pe când era în pelerinagiul din valea plânsului; da,

este el, Rozarul copilăriei, a vieții mature, a bătrâneții. Și
dă să-l apuce căci îi sta aninat în fața ochilor. Il ajunge, îl
prinde, îl trage la inimă; ultima nădejde. În acea clipă înge-
rii din ceruri îl ridică de acest lanț, în sus. Ingerii coborâseră
înaintea lui Rozarul.

Icoană minunată a unei mângâietoare învățături a credin-
ței noastre, care ne silește să ne înșirăm între închinătorii
cucernici a Fecioarei sfântului Rozar: el este lanțul ceresc de
care atârând viața noastră, îngerii Domnului ne trag spre
înălțimile azure și înecate de pace și fericire.

Să fim ucenicii și apostolii rugăciunii sfântului Rozar.

„Nădejdea celor fără nădejde”

Așa cântă slăvitele noastre tropare, așa să ne rugăm
acum în răbufnirea de sălbătăcie a vremii. „Extrema spes”,
iubia s’o numească Papa Leo al XIII, limanul unde popoșesc
nădejile: dincolo, nu mai e nimic, nici o licărire de opaiț
trândav, nimic, nimic...

Ca să răspundă și să mărturisească această credință a
creștinătății, Preafericitul Părinte Papa Pius al XII-lea a con-
sfințit Biserica și neamul omenesc Inimii Neprihănite a sfin-
tei Fecioare, în seara zilei de 31 Octomvrie 1942 și a înnoit-o
în ziua de 8 Decemvrie a aceluiaș an.

De pe buzele Părintelui ruga frumoasă și puternică să
coboare pe buzele noastre cerșitoare, cădelniță de încredere
spovăduită cu glas răspicat și cu inimă îngrozită de-atâta
prăpad.

*„Regină a preasfântului Rozar, ajutătoare a creștinilor, scă-
pare a neamului omenesc și purtătoare de învingere în toate
bătăliile Domnului, cucernici ne închinăm în fața Tronului
Tău, fiind siguri că-Ți vom dobândi îndurarea și vom primi
dela Tine dar, scut și ajutor în necazurile ceasului de față,
nu prin ale noastre vrednicii, de cari nu ne putem lăuda, ci
singur prin bunătatea nemăsurată a Inimii Tale de mamă.*

*„Ție, Inimii tale fără prihană ne încredințăm, în această
oră de durere a vremii, ne dăruim și ne închinăm nu numai cu
sfânta Biserică, trupul mistic al Isusului tău, care pătimește
și sângerează în atâtea părți și atâtea chipuri, — ci cu lu-
mea întreagă sfâșiată de sălbatică neînțelegeri, mistuită într’o
vălvătae de ură, ispașă a propriilor nelegiuii.*

*„Tu deplângi împreună cu noi atâtea ruină materială și mo-
rală: atâtea dureri, atâtea îngrijorări de tați și mame, de so-
ții, de frați și de copii fără vină; atâtea trupuri sfâșiate în
măcelăria îngrozitoare, atâtea suflete chinuite și ajunse la
desnădejde, atâtea în primejdie de-a se osândi pe vecie.*

Novenă către Sfânta Fecioară din Fatima

„Fecioară Preasfântă, care în bunătatea ta ai arătat pe muntele Fatima celor trei ciobănași comoara harurilor ascunsă în rugăciunea sfântului Rozar, revarsă în inimile noastre o mare dragoste față de această rugăciune, ca meditănd tainele credinței noastre într-o pe-menite, să culegem roadele și să dobândim harul pe care vi-le cerem prin această novenă, spre mărirea lui Dumnezeu și folosul sufletelor noastre. Amin.”

Tatăl Nostru. — Născătoare de Dumnezeu. — Mărire.

I. — Fecioară Preasfântă, plină de bucurie din pricina Cuvântului întrupat în sânul tău preacurat, dăruiește-ne să urmăm pe pământ curăția strălucitoare a tainei Bunevestiri, dragostea cu care ai cercetat pe sf. Elisabeta, iubirea caldă față de Pruncul Isus în iesle, smerenia și ascultarea din zilele curățirii și sârguința cu care ai căutat pe Isus cel pierdut, ca astfel mergând pe calea virtuților tale să ne și bucurăm cu tine în aflarea lui Isus. Amin.

De 5 ori „Născătoare de Dumnezeu” cu rugăciunea: „Fecioara sfântului Rozar din Fatima, roagă-te pentru noi!”

II. — Fecioară îndurerată, chip viu al durerii la piciorul Crucii Fiului tău dumnezeesc, Tu, care ai urcat calea Golgotei dimpreună cu Isus, ca să-L vezi murind înaintea ta, după ce asudase sânge în grădina Măslinilor, și fusese biciuit și încununat cu spini, învață-ne răbdarea care te-a alăturat Patimilor lui Isus și te făcu împreună-mântuitoare a neamului omenesc, ca și noi să cunoaștem prin tine calea Golgotei, resemnarea creștinească în suferințe și dragoste față de Crucea Fiului tău. Amin.

III. — Fecioară preaslăvită, partașe mai presus de toți la sfânta Inviere și Înălțare a lui Isus, Tu, cea plină de Spirit Sfânt, care se coborî în chip de limbi de foc, Tu care te-ai învrednicit după o viață sfântă să fii înălțată cu trupul în ceruri și încoronată Regină preaslăvită a îngerilor și a oamenilor, învrednicește-ne să te urmăm în cercarea slavă, unde să preamărim Bunătatea lui Dumnezeu care ni s'a dăruit prin Tine. Amin.

Către Născătoarea de Dumnezeu, acum cu deadinsul să alergăm păcătoșii și umiliții și să cădem cu pocăință strigând dintru adâncul sufletului: Stăpână ajută, îndură-te de noi: grăbește că pierim de mulțimea păcatelor; nu întoarce pe robii tăi deșerți, că numai pe tine nădejde te-am câștigat.

„Tu, Maica îndurărilor, mijlocește-ne dela Dumnezeu pacea și înainte de toate, darurile acelea care pot schimba într-o clipă inimile oamenilor, darurile care pregătesc, împăciuesc și asigură pacea! Regină a păcii, roagă-Te pentru noi și adu lumii pacea după care suspină popoarele, pacea adevărată, a dreptății și a dragostei lui Hristos. Dă-i ei pacea armelor și pacea sufletelor, pentru ca în liniștea unei bune rânduieli să se răspândească împărăția lui Dumnezeu.

„Intinde grija Ta protegitoare peste cei necredincioși și peste cei ce zac încă în umbra morții; dă-le și lor pacea și fă ca și pentru ei să răsără Soarele dreptății și să poată spune și ei, împreună cu noi, în fața Mântuitorului unic al lumii: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oamenii de bunăvoie”. (Lc 2, 14)

„Popoarelor separate prin greșală și neînțelegere, și în deosebi celor ce au pentru Tine o devoțiune aparte, și la cari nu s'a găsit casă, unde să nu fie cinstită icoana Ta venerabilă (azi poate ascunsă și păstrată pentru zile mai bune), dă-le pacea și adă-le înapoi la singura turmă a lui Hristos, sub unicul și adevăratul ei păstor.

„Mijlocește pace și libertate deplină Bisericii sante a Domnului, oprește năvala păgubitoare a păgânismului zilei de azi; nutrește în inimile credincioase iubirea curăției, deprinderea vieții creștine și râvna apostoliei, pentru ca ceice slujesc lui Dumnezeu să sporească în vrednicii și în număr.

„Și în sfârșit, după cum Biserica și întreg neamul omenesc au fost închinare Inimei Isusului Tău, pentru ca, punându-și în El toată nădejdea, să le fie Ei semnul și chezașia biruinței și a mântuirii, la fel vrem să fim închinați și Tie, Inimii Tale Neprihănite, o Maică a noastră și a lumii Regină, pentru ca a Ta iubire și ocrotire să grăbească biruința împărăției lui Dumnezeu și toate neamurile, împăcate între ele și cu Dumnezeu, să ajungă a Te ferici pe Tine, să-Ți cânte, dela un capăt al lumii, la altul, acel veșnic „Mărește” al preaslăvirii, al iubirii și al recunoștinței către Inima lui Isus, în care singur pot să găsească Adevărul, Viața și Pacea”.

(Indulgență parțială de 3 ani, credincioșilor care cucernic o rostesc. Indulgență plină, celor ce zilnic o rostesc vreme de-o lună.

(Papa Pius XII)

„Fecioară îndurătoare, roagă-te pentru unirea în credință a tuturor Creștinilor”.

(Indulg. 300 zile. Indulgență plenară celor ce zilnic o rostesc, vreme de-o lună. — Papa Pius XI.)

* * *

Act prin care ne consfințim Inimii Neprihănite a sf. Fecioare Maria

Fecioară puternică și Mamă preamilostivă, Regină a cerului și scăpare a păcătoșilor, ne consfințim Inimii tale Neprihănite. Iți închinăm lăptura noastră și întreaga noastră viață, tot ce avem, tot ce iubim și tot ce suntem. Ale tale să fie trupurile noastre, inimile și sufletele noastre, sălaşurile noastre, familiile și neamul nostru. Voim ca tot ceea ce este în noi și în jurul nostru să-ți aparțină și să se împărtășească de binecuvântările tale de mamă. Și ca să fie aceasta închinare rodnică și îndelungată, înnoim astăzi la picioarele tale, o, sfântă Fecioară Maria, făgăduințele Botezului și-a primei Impărtășanii. Ne legăm să fim bravi în a mărturisi totdeauna adevărurile credinței, să trăim ca adevărați catolici, în întregime supuși tuturor orânduiriilor Papei și Episcopilor lui. Ne legăm, pe cât ne este cu putință, să ne însușim deprinderile creștine, mai cu seamă să ne cuminecăm des. Făgăduim în sfârșit, o preaslăvită Mamă a lui Dumnezeu și îndurătoare Mamă a oamenilor, să punem inima noastră în slujba închinării tale, ca să cerem și să chezușuim — prin mijlocirea stăpânirii Inimii Tale Neprihănite — stăpânirea Inimii vrednice de închinare a Fiului tău, asupra sufletelor noastre și asupra tuturor sufletelor, asupra neamului nostru și asupra lumii întregi, precum în cer așa și pe pământ. Amin.

(Indulgență de 500 zile la fiecare rostire a rugăciunii. Indulgență plenară odată la lună, dacă se recitează zilnic, în condițiunile obișnuite).

BIBLIOGRAFIE

1. — Vicomte de Montello: „Les grandes Merveilles de Fatima”. Ed du Foyer, Paris, 1930.
2. — Pizarro, S. I.: „Notre Dame de Fatima”. Louvain, 1930.
3. — C. Barthas: „Il était... trois petits enfants”. Edit. de l’Apostolat de la prière, Toulouse, 1941.
4. — Prof. L. Gonzaga da Fonseca: „Le meraviglie di Fatima”. Propaganda Mariana, 1942.
5. — Don Luigi Moresco: „La Madonna di Fatima”. — Istituto di Propaganda Libreria, Milano, 1942.
6. — Pia Società S. Paolo, Alla: „Fiori di Fatima”. Giacinta, 1942.

CUPRINSUL

	Pagina
SURASUL LUI DUMNEZEU — — — — —	5
Aceea care veghiează — — — — —	6
SORA DIN CEALALTĂ MARGINE — — — — —	9
Fatima, Fatima — — — — —	9
A UNORA CA ACEȘTIA ... — — — — —	11
Ciobănași în munți — — — — —	13
BUNAVESTIREA CIOBANAȘILOR — — — — —	16
PRIMA ARĂTARE — — — — —	19
Cele dintâi lacrimi — — — — —	21
A DOUA ARĂTARE — — — — —	24
CALEA CRUCII CIOBANAȘILOR — — — — —	26
Al doilea secret — — — — —	29
IN INCHISOARE — — — — —	31
Neașteptata arătare — — — — —	34
A CINCIA ARĂTARE — — — — —	36
A ȘASEA ARĂTARE— — — — —	39
Evlavia noroadelor — — — — —	40
Arătarea — — — — —	41
Minunea solară — — — — —	42
ROADELE CERESTEII ARĂTĂRI — — — — —	45
Schimbarea la față a ciobănașilor — — — — —	45
Eroica trăire a crucii — — — — —	47
Pe cărarea sfințeniei — — — — —	51
In rugul cel de foc — — — — —	55
Iacinta, mireasa crucii — — — — —	58
Maica Lucia Maria das Dores — — — — —	64

	Pagina
IMPOTRIVA SATANEI — — — — —	67
GLASUL BISERICII — — — — —	70
UN POPOR RENAȘTE LA CUVANTUL FECIOAREI —	72
Pelerinagele — — — — —	73
Slava Fecioarei — — — — —	75
1917—1942 — — — — —	76
TĂMĂDUITOAREA TRUPURILOR — — — — —	79
„Nu te sinucide!” — — — — —	80
Cinci sute tumori și un ulcer — — — — —	81
Vindecată de-o tumoare la creier și de tuberculoză	81
„E moartă” — — — — —	82
„Mamă!” — — — — —	82
Meningita biruită — — — — —	83
Mântuită din chinurile nopții — — — — —	83
TĂMĂDUITOAREA SUFLETELOR — — — — —	85
„De mult ar fi trebuit să viu aici!” — — — — —	85
„Și tu te știi ruga?” — — — — —	86
Șoferul apostol — — — — —	86
Un iad ce dispare — — — — —	87
PESTE ȚĂRI ȘI MĂRI — — — — —	90
CARE ESTE INTENȚIUNEA SFINTEI FECIOARE? —	91
RUGĂCIUNEA SFĂNTULUI ROZAR SAU MĂTĂ-	
NILE SFINTEI FECIOARE MARIA — — — — —	94
Obârșia rugăciunii sfântului Rozar — — — — —	94
Ce este rugăciunea sfântului Rozar? — — — — —	95
Puterea rugăciunii sfântului Rozar — — — — —	99
„NADEJDEA CELOR FĂRĂ NADEJDE” — — — — —	103
NOVENĂ CATRE SFANTA FECIOARĂ DIN FATIMA	105
BIBLIOGRAFIE — — — — —	107